

1785.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

## UKAZ

### O PROGLAŠENJU ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA

("Službeni list Crne Gore", br. 074/19 od 30.12.2019)

#### NAPOMENA IZDAVAČA:

Ovaj propis će se primjenjivati od 09.07.2020. godine.

Propis koji se trenutno primjenjuje možete vidjeti OVDJE.

Prolašavam Zakon o javnim nabavkama, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Šestoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 17. decembra 2019. godine.

Broj. 01-2267/2

Podgorica, 26. decembar 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,

Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Šestoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 17. decembra 2019. godine, donijela je

## ZAKON

### O JAVNIM NABAVKAMA

#### I. OSNOVNE ODREDBE

##### 1. Predmet, obveznici primjene i značenje izraza

###### Predmet

###### Član 1

Ovim zakonom uređuju se pravila postupaka javnih nabavki radi zaključivanja ugovora ili okvirnog sporazuma o javnoj nabavci robe, radova ili usluga, zaštita prava u postupcima javnih nabavki i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

###### Obveznici primjene

###### Član 2

Obveznici primjene ovog zakona su javni naručioci i sektorski naručioci (u daljem tekstu: naručilac).

Javni naručilac je:

- 1) državni organ;
- 2) jedinica lokalne samouprave;
- 3) javna služba, odnosno privredno društvo koje:
  - ima svojstvo pravnog lica,
  - je osnovano radi zadovoljenja potreba od javnog interesa, a koje nema industrijski ili komercijalni karakter, i
  - u kojem država i/ili jedinica lokalne samouprave posjeduje više od 50% akcija ili udjela ili koje se sa više od 50% finansira iz sredstava budžeta Crne Gore i/ili budžeta jedinice lokalne samouprave i drugih javnih prihoda ili nad kojim kontrolu vrši javni naručilac ili koje ima više od polovine članova organa upravljanja ili nadzornog organa koje je imenovao javni naručilac;
- 4) udruženje, odnosno organizacija koju su osnovala dva ili više naručioca.

Sektorski naručilac je:

- 1) javni naručilac koji obavlja jednu od sektorskih djelatnosti utvrđenu ovim zakonom,
- 2) privredno društvo u kojem javni naručilac ima preovlađujući uticaj, a koje obavlja sektorsku djelatnost, ili
- 3) drugi privredni subjekat koji obavlja sektorsku djelatnost na osnovu posebnih ili isključivih prava koja im je dodijelio nadležni državni organ ili nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Javni naručilac ima preovlađujući uticaj iz stava 3 tačka 2 ovog člana ako:

- ima direktno ili indirektno većinu upisanog kapitala društva, ili
- kontroliše većinu glasova koji se odnose na akcije koje je društvo izdalo, ili
- može imenovati više od polovine članova nadzornog, upravnog ili drugog organa nadležnog za upravljanje i rukovođenje poslovima društva.

Posebna ili isključiva prava iz stava 3 tačka 3 ovog člana su prava koja dodjeljuje nadležni državni organ ili nadležni organ jedinice lokalne samouprave na osnovu zakona ili drugog propisa, kojima se ograničava obavljanje sektorske djelatnosti na jednog ili više privrednih subjekata i kojim se značajno utiče na mogućnost drugih privrednih subjekata da obavljaju tu djelatnost.

Pravima iz stava 5 ovog člana ne smatraju se prava dodijeljena na osnovu javno sprovedenog postupka, u kojem su bili određeni objektivni kriterijumi za dodjelu tih poslova.

Postupcima iz stava 6 ovog člana smatraju se:

- 1) postupci sprovedeni u skladu sa odredbama ovog zakona, propisima koji uređuju javnu nabavku za potrebe odbrane i bezbjednosti ili propisa kojim se uređuje dodjela koncesija i javno-privatnog partnerstva ako je prethodno objavljena tenderska dokumentacija, odnosno javni poziv ili koncesioni akt u skladu sa zakonom;
- 2) postupci kojima se obezbjeđuje odgovarajuća prethodna transparentnost za dodjelu ovlašćenja na osnovu objektivnih uslova za:
  - a) izdavanje odobrenja za rad na postrojenjima za gas u skladu sa postupcima utvrđenim posebnim propisima kojima se uređuje oblast tržišta gasa;
  - b) izdavanje odobrenja ili tenderska dokumentacija za izgradnju novih postrojenja za proizvodnju električne energije u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast tržišta električne energije;
  - c) izdavanje odobrenja o poštanskoj usluzi koja nije ili ne može biti rezervisana, u skladu sa postupcima utvrđenim propisima kojima se uređuje pružanje poštanskih usluga;
  - d) izdavanje odobrenja za nastavak aktivnosti na proizvodnji ugljovodonika u skladu sa propisima kojima se uređuje istraživanje i proizvodnja ugljovodonika;
  - e) zaključivanje ugovora o javnim nabavkama usluga javnog prevoza putnika autobusom ili željeznicom koji su dodijeljeni na osnovu konkurentskog postupka sa pregovorima.

Novoosnovani naručilac je dužan da, u roku od 30 dana od dana sticanja svojstva naručioca, podnese prijavu organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki (u daljem tekstu: Ministarstvo) radi evidentiranja na listi naručilaca.

Naručilac je dužan da primjenjuje ovaj zakon i ako nije evidentiran na listi iz stava 8 ovog člana.

Obveznik primjene ovog zakona je i fizičko ili pravno lice koje nije naručilac iz st. 1 i 2 ovog člana za nabavku:

- 1) radova koje direktno subvencioniša ili sufinansira javni naručilac sa više od 50% i čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti iz člana 26 stav 1 tačka 6 ovog zakona,
- 2) usluga koje su u vezi sa ugovorom o radovima iz tačke 1 ovog stava, a koje direktno subvencioniša ili sufinansira javni naručilac sa više od 50% i čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti iz člana 26 stav 1 tačka 6 ovog zakona.

Javni naručilac koji subvencioniša ili sufinansira radove, odnosno usluge dužan je da vrši kontrolu sprovođenja postupka i korišćenja sredstava iz stava 10 ovog člana u skladu sa ovim zakonom.

## **Javna nabavka, poslovi i aktivnosti javnih nabavki**

### **Član 3**

Javna nabavka je skup poslova i aktivnosti koje sprovodi naručilac, u skladu sa ovim zakonom radi nabavke robe, vršenja usluga ili izvođenja radova, za koje su obezbijeđena sredstva, bez obzira da li robe, usluge ili radovi imaju javnu namjenu.

Poslovi javnih nabavki su: planiranje nabavke, sprovođenje postupka javne nabavke, izrada tenderske dokumentacije i drugih dokumenata, izrada ugovora o javnoj nabavci i praćenje realizacije ugovora o javnoj nabavci, kao i drugi poslovi povezani sa postupkom javne nabavke.

Ako se sprovedi centralizovana javna nabavka, realizaciju ugovora iz stava 2 ovog člana prati naručilac za čije potrebe se vrši javna nabavka.

Aktivnosti javnih nabavki su pružanje tehničke i stručne podrške i savjeta u pripremi i sprovođenju postupaka javnih nabavki u svoje ime ili u ime i za račun određenog naručioca.

## Značenje izraza

### Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) državni organ je: Skupština Crne Gore, Predsjednik Crne Gore, Vlada Crne Gore, Ustavni sud Crne Gore, Sudski savjet, Državna revizorska institucija, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, Državno tužilaštvo, Tužilački savjet, Zaštitnik imovinsko pravnih interesa, Centralna banka Crne Gore, sud, ministarstvo, organ uprave i drugi organ i organizacija čiji je osnivač država;
- 2) jedinica lokalne samouprave je: opština, opština u okviru Glavnog grada, Glavni grad i Prijestonica, u skladu sa zakonom;
- 3) javna služba je Univerzitet Crne Gore, javna ustanova, državni fond i drugi organ ili organizacija koji vrše javna ovlašćenja čiji je osnivač država, odnosno jedinica lokalne samouprave;
- 4) privredni subjekat je privredno društvo, preduzetnik, ustanova i drugo pravno i fizičko lice koje na tržištu nudi robu, usluge i/ili radove;
- 5) kandidat je privredni subjekat koji se kvalifikovao za narednu fazu višefaznog postupka javne nabavke;
- 6) e-Certis je elektronski sistem on line baze podataka Evropske komisije koji sadrži informacije o dokazima koji se dostavljaju u postupku javne nabavke i organima nadležnim za njihovo izdavanje u državama članicama Evropske unije;
- 7) ekvivalentnost je posjedovanje iste ili bolje tehničke karakteristike ponuđenih roba ili usluga od karakteristika predmeta nabavke zahtijevanih tehničkom specifikacijom;
- 8) elektronski sistem javnih nabavki (u daljem tekstu: ESJN) je sistem javnih nabavki koji primjenjuje informaciono-komunikaciona sredstva;
- 9) elektronska komunikaciona usluga je usluga koja se pruža uz naknadu ili bez naknade a koja se u cjelosti ili pretežno sastoji od prenošenja signala putem mreža elektronske komunikacije, uključujući usluge telekomunikacija i usluga transmisije u mrežama koje se koriste za emitovanje, a isključuju pružanje usluga, ili vršenje uredničkog nadzora nad sadržajem koji se prenosi korišćenjem mreža i usluga elektronske komunikacije;
- 10) elektronsko sredstvo je elektronska oprema za obradu uključujući digitalno sažimanje (kompresiju podataka) i skladištenje podataka koji se šalju, prenose i primaju žičanom vezom, radiovezom, optičkim ili drugim elektromagnetnim sredstvima;
- 11) inovacija je primjena u praksi novih ili značajno poboljšanje postojećih proizvoda, roba, usluga, postupaka, procesa, organizacije i marketinga, koji doprinose stvaranju nove vrijednosti i kvalitetu u njihovoj primjeni;
- 12) javna komunikaciona mreža je mreža elektronske komunikacije koja se u cjelosti ili pretežno koristi za pružanje usluga elektronske komunikacije;
- 13) ovlašćeno lice naručioca je starješina organa ili javne službe, izvršni direktor privrednog društva ili pravnog lica ili lice koje je on ovlastio da umjesto njega preduzima radnje u postupku javne nabavke;
- 14) ovlašćeno lice privrednog subjekta je izvršni direktor, odnosno lice koje je on ili organ upravljanja ovlastio da preduzima radnje u postupku javne nabavke;
- 15) vojna oprema je oprema posebno izrađena ili prilagođena za vojne potrebe i namijenjena za upotrebu kao oružje, municija ili vojni materijal, uključujući svaki njen dio ili komponentu;
- 16) životni ciklus predmeta javne nabavke su sve uzastopne i/ili međusobno povezane faze, uključujući istraživanje i razvoj, proizvodnju, trgovinu i uslove trgovine, prevoz, korišćenje i održavanje tokom postojanja proizvoda, pružanja usluge ili radova, od nabavke sirovina ili generisanja resursa do odlaganja, povlačenja, izvršenja ili upotrebe predmeta nabavke;
- 17) ponuđač je privredni subjekat koji je podnio ponudu ili više privrednih subjekata koji su podnijeli zajedničku ponudu u postupku javne nabavke;
- 18) podugovarač je privredni subjekat kojem je ponuđač ustupio realizaciju dijela predmeta nabavke ili dijela ugovora o javnoj nabavci;

- 19) aktivnosti centralizovane nabavke su aktivnosti koje ovlašćeni naručilac kontinuirano sprovodi za nabavke robe i/ili usluga namijenjenih drugim javnim naručiocima zaključivanjem ugovora, odnosno, okvirnih sporazuma;
- 20) tehnička referenca je standard proizvoda koji su izradila evropska tijela za akreditaciju, različit od evropskih normi, u skladu sa postupcima prilagođenim razvoju tržišnih potreba;
- 21) bezbjedonosno osjetljiva oprema, bezbjedonosno osjetljivi radovi i bezbjedonosno osjetljive usluge su oprema, radovi i usluge koji se nabavljaju u bezbjednosne svrhe, koje uključuju, odnosno za koje su potrebni podaci koji su označeni stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka;
- 22) jedinstveni rječnik javnih nabavki je nomenklatura roba, usluga i radova koja se primjenjuje u postupku javne nabavke i koja obezbjeđuje usklađenost sa drugim nomenklaturama.

## **Jezik u postupku javne nabavke**

### **Član 5**

Naručilac sačinjava tendersku dokumentaciju i vodi postupak na crnogorskom jeziku ili drugom jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Tendersku dokumentaciju ili pojedine djelove tenderske dokumentacije naručilac može da sačini i na jeziku koji se koristi u međunarodnoj trgovini.

Prijava za kvalifikaciju i ponuda sačinjava se na jeziku koji je predviđen tenderskom dokumentacijom.

Naručilac može da odredi da se prijava za kvalifikaciju i ponuda djelimično sačinjavaju i na jeziku koji se koristi u međunarodnoj trgovini, u dijelu koji se odnosi na tehničke karakteristike, kvalitet i tehničku dokumentaciju.

Ako ponuđač podnese dio ponude na jeziku koji se koristi u međunarodnoj trgovini u skladu sa tenderskom dokumentacijom, naručilac je dužan da u slučaju podnošenja žalbe obezbijedi prevode od strane ovlašćenog tumača svih dokumenata koji nijesu sačinjeni na jeziku iz stava 1 ovog člana.

## **Valuta**

### **Član 6**

U postupcima javnih nabavki valuta je euro.

Ako u tenderskoj dokumentaciji, ponudi, odluci, ugovoru ili drugom aktu, u vezi sa javnom nabavkom, nije određena valuta, smatra se da je procijenjena vrijednost, ponuđena cijena i/ili ugovorena cijena izražena u eurima.

## **2. Načela javnih nabavki**

### **Načelo ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti upotrebe javnih sredstava**

#### **Član 7**

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke obezbijedi ekonomično, efikasno i efektivno korišćenje javnih sredstava i da nabavi robe, usluge odnosno radove, odgovarajućeg kvaliteta u odnosu na svrhu, namjenu i procijenjenu vrijednost javne nabavke.

### **Načelo obezbjeđivanja konkurencije**

#### **Član 8**

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke obezbijedi konkurenciju između privrednih subjekata, u skladu sa zakonom.

Naručilac ne smije da ograniči ili spriječi konkurenciju između privrednih subjekata, a naročito ne smije da onemogućiti učešće privrednog subjekta u postupku javne nabavke neopravdanom primjenom pregovaračkog postupka ili primjenom diskriminatornih uslova i kriterijuma ili mjera kojima se favorizuju pojedini privredni subjekti.

### **Načelo transparentnosti postupka javne nabavke**

#### **Član 9**

Naručilac je dužan da postupke javnih nabavki sprovodi na transparentan način.

Transparentnost iz stava 1 ovog člana ostvaruje se objavljivanjem u ESJN, dokumentacije neophodne za sprovođenje i realizaciju postupka javne nabavke, u skladu sa ovim zakonom.

## **Načelo ravnopravnosti, slobode i zabrana diskriminacije**

### **Član 10**

Naručilac je dužan da obezbijedi da svi privredni subjekti u postupku javne nabavke imaju ravnopravan tretman.

Naručilac ne smije da određuje uslove kojima se vrši nacionalna ili teritorijalna diskriminacija po predmetu nabavke ili druga diskriminacija privrednih subjekata, ni diskriminacija koja proizilazi iz klasifikacije djelatnosti koju obavlja privredni subjekt.

Naručilac ne smije da ograniči slobodu kretanja robe, prema mjestu registracije privrednog subjekta i mjestu izvođenja radova i pružanja usluga.

Naručilac ne smije u postupku javne nabavke pružati informacije na diskriminatoran način kojim bi se obezbijedila prednost određenom učesniku u postupku u odnosu na druge učesnike.

## **Načelo zaštite životne sredine, socijalnog i radnog prava i obezbjeđenja energetske efikasnosti**

### **Član 11**

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke obezbijedi da svi privredni subjekti poštuju utvrđene obaveze u dijelu zaštite životne sredine, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore, u skladu sa zakonom i potvrđenim međunarodnim konvencijama o zaštiti životne sredine i socijalnog i radnog prava.

Naručilac je dužan da vrši nabavku roba, usluga ili radova uz obezbjeđivanje adekvatnog smanjenja potrošnje energije, odnosno poštovanja principa energetske efikasnosti.

## **Načelo proporcionalnosti**

### **Član 12**

Naručilac je dužan da uslove za učešće u postupku javne nabavke, koji se odnose na ekonomsko-finansijsku i stručno-tehničku sposobnost privrednog subjekta utvrdi proporcionalno složenosti predmeta nabavke, izvršenja ugovora o javnoj nabavci i procijenjenoj vrijednosti javne nabavke.

## **3. Izuzeća od primjene**

### **Izuzeća u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorima**

#### **Član 13**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke roba, usluga ili radova koje se sprovode:

- 1) po posebnim pravilima međunarodne organizacije, na osnovu potvrđenog međunarodnog ugovora sa tom međunarodnom organizacijom;
- 2) u skladu sa procedurama utvrđenim na drugačiji način od ovog zakona, na osnovu pravnih instrumenata kojim se uspostavljaju međunarodne pravne obaveze, kao što su međunarodni sporazumi između Crne Gore i jedne ili više država članica Evropske unije ili trećih država, za nabavke koje će ugovorne strane zajednički realizovati ili koristiti;
- 3) po posebnim pravilima utvrđenim od strane međunarodne organizacije ili međunarodne finansijske institucije, koja u potpunosti finansira ili obezbjeđuje finansiranje projekta, ako nije drugačije ugovoreno.

Za nabavke iz stava 1 tačka 3 ovog člana koje se sufinansiraju u iznosu većem od 50% od strane međunarodne organizacije ili međunarodne finansijske institucije, ugovorne strane sporazumno utvrđuju pravila postupka javne nabavke koja će primjenjivati.

Pravni instrumenti kojim se uspostavljaju međunarodne pravne obaveze i postupci koji se primjenjuju za zaključivanje ugovora iz stava 1 tačka 2 ovog člana sprovode se u skladu sa načelima jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti.

Naručilac je dužan da o zaključenim ugovorima, odnosno, sporazumima iz stava 1 ovog člana obavijesti Ministarstvo u roku od 30 dana od dana potpisivanja.

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) obavještava Evropsku komisiju da je zaključen ugovor iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

### **Izuzeća za nabavke specifičnih predmeta**

## Član 14

Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- 1) kupovinu ili zakup zemljišta, građevinskih objekata ili druge nepokretne imovine kao i prava koja se na njih odnose;
- 2) sticanje, razvoj, produkciju ili koprodukciju programskog materijala namijenjenog za audiovizuelne medijske usluge ili radijske medijske usluge koje nabavljaju pružaoci audiovizuelnih ili radijskih medijskih usluga;
- 3) usluge pružanja radiotelevizijskog ili programskog emitovanja koje se ugovaraju sa pružiocima audiovizuelnih ili radio medijskih usluga;
- 4) usluge arbitraže ili mirnog rješavanja sporova,
- 5) pravne usluge i to:
  - a) usluge advokata za:
    - zastupanje u arbitraži ili mirnom rješavanju sporova u Crnoj Gori, državi članici Evropske unije, trećoj državi ili međunarodnoj arbitraži; ili
    - zastupanje pred sudovima i drugim organima u Crnoj Gori, državi članici Evropske unije ili u trećoj državi, pred međunarodnim sudovima i drugim institucijama;
  - b) savjetodavne usluge advokata radi pripreme za zastupanje iz podtačke a ove tačke;
  - c) usluge notara ili druge pravne usluge koje su povezane, sa vršenjem povjerenih javnih ovlaštenja;
- 6) nabavke usluga Centralne banke Crne Gore;
- 7) usluge koje se odnose na izdavanje, prodaju, kupovinu ili prenos hartija od vrijednosti ili drugih finansijskih instrumenata, finansijske i pravne usluge i druge usluge u vezi sa hartijama od vrijednosti, odnosno drugim finansijskim instrumentima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;
- 8) zajmove, kredite i druge finansijske derivate bez obzira da li su povezani sa izdavanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata;
- 9) finansijsku i pravnu pomoć, odnosno druge radnje u vezi sa zajmovima, kreditima i drugim finansijskim derivatima iz tačke 8 ovog stava;
- 10) finansijske, pravne ili druge usluge u postupku privatizacije privrede;
- 11) usluge vezane za zapošljavanje;
- 12) civilnu zaštitu i usluge spašavanja obuhvaćene jedinstvenim rječnikom javnih nabavki pod šiframa 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 i 85143000-3 koje pružaju neprofitne organizacije ili udruženja;
- 13) usluge istraživanja i razvoja, osim usluga obuhvaćenih jedinstvenim rječnikom javnih nabavki pod šiframa: 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, ako te usluge u potpunosti finansira naručilac i koristi za svoje potrebe;
- 14) usluge javnog prevoza putnika željeznicom, tramvajem ili podzemnom željeznicom;
- 15) usluge političkih kampanji, obuhvaćene šiframa jedinstvenog rječnika javnih nabavki 9341400-0, 92111230-3 i 92111240-6, ako ih nabavlja politička stranka u okviru izborne kampanje;
- 16) nabavke izbornog materijala;
- 17) poslove na izradi i donošenju planskih dokumenata predviđenih zakonom kojim se uređuje planiranje prostora.

### Izuzeće za nabavku poštanskih usluga

## Član 15

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke koje vrši sektorski naručilac koji pruža poštanske usluge iz člana 165 stav 2 tačka b ovog zakona, za obavljanje:

- 1) usluga koje se u cjelosti pružaju elektronskim sredstvima, uključujući bezbjedno slanje šifrovanih dokumenata elektronskim sredstvima, usluge vođenja adresa i slanje preporučene elektronske pošte;
- 2) finansijskih usluga obuhvaćenih jedinstvenim rječnikom javnih nabavki šiframa od 66100000-1 do 66720000-3 i finansijskih usluga u vezi hartija od vrijednosti ili drugih finansijskih instrumenata iz člana 14 stav 1 tačka 7 ovog zakona, uključujući poštanske novčane naloge i poštanske žiro-doznake;
- 3) filatelističkih usluga, ili
- 4) logističkih usluga (kombinacija fizičke dostave ili skladištenja i drugih nepoštanskih funkcija).



## **Izuzeća za nabavku u oblasti elektronskih komunikacija**

### **Član 16**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke čija je namjena da naručiocu omogući pružanje ili iskorišćavanje javne elektronske komunikacione mreže ili pružanje javnosti jedne ili više elektronskih komunikacionih usluga, u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronske komunikacije.

## **Izuzeća za nabavku usluga na osnovu isključivog prava**

### **Član 17**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke usluga koje javni naručilac dodjeljuje drugom javnom naručiocu ili grupi javnih naručilaca na osnovu isključivog prava koje je utvrđeno u skladu sa zakonom ili drugim propisom.

## **Izuzeće za nabavke između javnih naručilaca i privrednih subjekata u većinskom državnom vlasništvu**

### **Član 18**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke roba, usluga i radova koje javni naručilac dodjeljuje privrednom subjektu u većinskom državnom vlasništvu, ako:

- 1) samostalno ili zajedno sa drugim javnim naručiocem vrši nadzor nad tim privrednim subjektom,
- 2) taj privredni subjekat više od 80% djelatnosti obavlja u izvršavanju poslova povjerenih od javnog naručioca ili privrednog subjekta nad kojim taj javni naručilac vrši nadzor, i
- 3) nema direktnog učešća privatnog kapitala u skladu sa osnivačkim aktom, ako zakonom nije drugačije propisano.

Javni naručilac samostalno upravlja privrednim subjektom iz stava 1 tačka 1 ovog člana ako ima odlučujući uticaj na upravljanje i rukovođenje poslovima tog privrednog subjekta, odnosno odlučujući uticaj na donošenje značajnih odluka i utvrđivanje strateških ciljeva privrednog subjekta.

Zajedničkim upravljanjem iz stava 1 tačka 1 ovog člana smatra se upravljanje, ako:

- 1) organe upravljanja privrednog subjekta čine predstavnici javnih naručilaca, s tim da pojedinačni predstavnik može predstavljati više ili sve javne naručioce, ili
- 2) javni naručioci zajedno imaju odlučujući uticaj na strateške ciljeve i značajne odluke u tom privrednom subjektu ili
- 3) taj privredni subjekat nema interese različite od interesa javnih naručilaca koji nad njim vrše nadzor.

## **Izuzeća za nabavke između javnih naručilaca**

### **Član 19**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke koje se sprovode između dva ili više javnih naručilaca ako:

- 1) se nabavka sprovodi u saradnji javnih naručilaca radi obezbjeđivanja da se javnim uslugama ostvaruju njihovi zajednički ciljevi,
- 2) se nabavka sprovodi radi ostvarivanja i/ili zaštite javnog interesa i
- 3) javni naručioci iz člana 2 stav 2 tač. 3 i 4 ovog zakona ostvaruju na tržištu manje od 20% djelatnosti koje se odnose na saradnju iz tačke 1 ovog stava.

Utvrdjivanje procentualnog udjela aktivnosti iz člana 18 stav 1 tačka 2 ovog zakona i stava 1 tačka 3 ovog člana vrši se na osnovu prosjeka ukupnog prometa ostvarenog obavljanjem pretežne djelatnosti, kao što su troškovi koje su naručioci imali za vršenje usluga, nabavku roba i izvođenje radova za period od tri godine koje prethode godini u kojoj se zaključuje ugovor.

Ako je javni naručilac osnovan ili počeo da obavlja djelatnost, ili usljed reorganizacije, nijesu dostupni podaci o prometu za tri godine koje prethode godini u kojoj se zaključuje ugovor, ispunjenost zahtijevanih uslova dokazuje se poslovnim projekcijama naručioca.

## **Izuzeća za nabavke za obavljanje sektorske djelatnosti radi dalje prodaje ili davanja u zakup**

### **Član 20**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke koje vrši sektorski naručilac:

- 1) radi dalje prodaje ili davanja u zakup predmeta nabavke ako sektorski naručilac nema posebno ili isključivo pravo na prodaju ili iznajmljivanja predmeta nabavke i ako drugi subjekti te predmete mogu slobodno prodavati ili davati u zakup pod istim uslovima kao i sektorski naručilac, ili
- 2) ako je sektorska djelatnost direktno izložena konkurenciji na tržištima kojima pristup nije ograničen, u skladu sa čl. 170 i 171 ovog zakona.

### **Izuzeća za nabavku vode, energije ili goriva za proizvodnju energije**

#### **Član 21**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- 1) nabavku energije ili goriva za proizvodnju energije koju sprovodi sektorski naručilac koji obavlja djelatnost iz člana 159, odnosno člana 160 stav 1, člana 161 stav 1 ili člana 166 ovog zakona;
- 2) nabavku vode koju sprovodi sektorski naručilac koji obavlja djelatnost iz člana 162 stav 1 ovog zakona;
- 3) nabavku od povezanog privrednog društva ili po osnovu zajedničkog ulaganja iz člana 167 ovog zakona.

### **Izuzeća za nabavke iz oblasti odbrane ili bezbjednosti**

#### **Član 22**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke iz oblasti odbrane i bezbjednosti koje sadrže elemente iz čl. 175, 176 i 177 ovog zakona.

### **Izuzeća za jednostavne nabavke**

#### **Član 23**

Ovaj zakon ne primjenjuje se na nabavke iz člana 26 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona (u daljem tekstu: jednostavne nabavke).

## **4. Posebne javne nabavke**

### **Nabavke za diplomatsko-konzularna predstavništva i vojno-diplomatske predstavnike**

#### **Član 24**

Način sprovođenja nabavki roba i usluga čija je procijenjena vrijednost manja od 40.000,00 eura, odnosno nabavki radova čija je procijenjena vrijednost manja od 100.000,00 eura i izvještavanje o sprovedenim nabavkama za diplomatsko-konzularna predstavništva Crne Gore u inostranstvu, vojno-diplomatske predstavnike i jedinice Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i mirovnim misijama propisuje Vlada, ako međunarodnim sporazumom ili ugovorom nije drugačije određeno.

### **Rezervisane javne nabavke**

#### **Član 25**

Naručilac može u tenderskoj dokumentaciji da utvrdi pravo učešća privrednih subjekata koja vrše profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, kao i lica u nepovoljnom socijalnom položaju u skladu sa posebnim zakonom, ako ta lica čine najmanje 30% zaposlenih, pri čemu svi učesnici u zajedničkoj ponudi moraju da budu iz te grupacije.

Privredni subjekat iz stava 1 ovog člana može da angažuje podugovarača koji ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, čije učešće u izvršenju javne nabavke ne može da bude veće od 20% vrijednosti nabavke.

Privredni subjekat iz stava 1 ovog člana dužan je da uz prijavu za kvalifikaciju, odnosno ponudu, dostavi dokaz o ispunjavanju uslova iz stava 1 ovog člana.

## **5. Vrijednosni razredi, učešće u postupku i zaštita podataka**

### **Vrijednosni razredi**

#### **Član 26**

Nabavke se razvrstavaju na:

- 1) nabavke roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou do 5.000,00 eura;



- 2) nabavke roba i usluga procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake i veće od 5.000,00 eura, a manje od 20.000,00 eura;
- 3) nabavke radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od 5.000,00 eura, a manje od 40.000,00 eura;
- 4) javne nabavke roba i usluga procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od 20.000,00 eura;
- 5) javne nabavke radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od 40.000,00 eura;
- 6) javne nabavke roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou jednake ili veće od vrijednosnih razreda Evropske unije.

Vrijednosne razrede iz stava 1 tačka 6 ovog člana objavljuje Ministarstvo.

## **Primjena propisa**

### **Član 27**

Način sprovođenja jednostavnih nabavki iz člana 26 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Naručilac je dužan da nabavke iz člana 26 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona sprovodi po postupku propisanom ovim zakonom.

Naručilac ne smije da vrši podjelu predmeta nabavke kojom se izbjegava primjena ovog zakona.

Naručilac može jednostavne nabavke iz člana 26 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona da sprovede po postupcima iz člana 51 ovog zakona.

O sprovedenim nabavkama iz st. 1 i 2 ovog člana naručilac je dužan da sačinjava polugodišnje izvještaje za periode od 1. januara do 30. juna i od 01. jula do 31. decembra tekuće godine.

Naručilac je dužan da polugodišnje izvještaje dostavi Ministarstvu u roku od 30 dana od dana isteka perioda iz stava 5 ovog člana.

## **Primjena ovog zakona na javno-privatno partnerstvo**

### **Član 28**

Odredbe ovog zakona shodno se primjenjuju na dodjelu ugovora o javno-privatnom partnerstvu, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

## **Pravo učesća u postupku javne nabavke**

### **Član 29**

U postupku javne nabavke može da učestvuje privredni subjekat samostalno ili zajedno sa jednim ili više privrednih subjekata u skladu sa ovim zakonom.

## **Zaštita podataka**

### **Član 30**

Privredni subjekat, može određene podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu u prijavi za kvalifikaciju, odnosno ponudi, da označi tajnim osim ponuđene cijene, kataloga, finansijskog dijela ponude, podataka koji se vrednuju prema kriterijumu za izbor najpovoljnije ponude, javne isprave i dokaza o ispunjenosti uslova u postupku javne nabavke.

Naručilac ne smije da otkrije podatke privrednog subjekta koji su navedeni kao poslovna tajna.

Naručilac ne smije drugim kandidatima i ponuđačima u pregovaračkom postupku bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, konkurentskom postupku sa pregovorima, konkurentskom dijalogu, partnerstvu za inovacije ili pregovaračkom postupku sa prethodnim objavljivanjem poziva za javno nadmetanje da otkrije, odnosno proslijedi određene podatke ili rješenja koja mu je saopštio kandidat ili ponuđač koji učestvuje u pregovorima ili dijalogu, bez njegove pisane saglasnosti.

Naručilac može, tenderskom dokumentacijom, da odredi tajnim određene podatke koje privrednim subjektima stavlja na raspolaganje u postupku javne nabavke, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

## **II. KOMUNIKACIJA, SUKOB INTERESA I ANTIKORUPTIVNO DJELOVANJE**

### **1. Komunikacija između naručilaca i privrednih subjekata**

## Komunikacija elektronskim putem

### Član 31

Naručilac i privredni subjekti razmjenjuju informacije i podatke u postupku javne nabavke elektronskim putem u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina i informaciona bezbjednost.

Izuzetno od stava 1 ovog člana naručilac i privredni subjekti razmjenjuju informacije i podatke u postupku javne nabavke na drugi način ako:

- 1) bi razmjena informacija i podataka elektronskim putem zahtijevala posebna elektronska sredstva ili korišćenje formata datoteka koji nijesu široko dostupni ili nijesu podržani kroz široko dostupne aplikacije;
- 2) razmjena informacija i podataka elektronskim putem podržava korišćenje formata datoteka, koje se mogu koristiti za opis ponuda, ali ih naručilac ne može preuzimati ni koristiti na daljinu;
- 3) korišćenje elektronskih sredstava zahtijeva specijalizovanu kancelarijsku opremu koja nije opštedostupna naručiocu;
- 4) se u postupku javne nabavke dostavljaju uzorci, makete, original dokumenti ili drugi dokazi, koji se ne mogu dostaviti elektronskim sredstvima;
- 5) se na nabavku primjenjuje propis kojim se uređuju javne nabavke za potrebe odbrane i bezbjednosti ili propis kojim se uređuje javna nabavka za potrebe diplomatsko-konzularnih predstavništava i vojno-diplomatskih predstavnika u inostranstvu.

Komunikacija u slučaju iz stava 2 ovog člana odvija se putem ovlašćenog pružaoca poštanskih usluga ili druge odgovarajuće kurirske službe, telefaksom, putem elektronske pošte ili njihovim kombinovanjem sa elektronskim sredstvima.

Ako je u postupku javne nabavke dokument upućen od strane naručioca ili privrednog subjekta elektronskim putem smatra se da je dostavljanje izvršeno uredno ako potvrdu prijema dokumenta primalac izvrši radnjom koja u materijalnom obliku potvrđuje prijem elektronskog dokumenta, uključujući i automatizovane sisteme potvrđivanja prijema.

Poslati elektronski dokument smatra se primljenim u trenutku kada pošiljalac od primaoca primi potvrdu o prijemu.

Ako se dokument, iz tehničkih razloga, ne može pročitati, privredni subjekat, podnosilac prijave za kvalifikaciju odnosno ponuđač može zahtijevati da mu se taj dokument dostavi u drugoj odgovarajućoj formi.

## Elektronska sredstva za komunikaciju

### Član 32

Elektronska sredstva za komunikaciju, kao i njihove tehničke karakteristike, moraju da budu nediskriminatorni, opštedostupni i interoperabilni sa proizvodima informacione i komunikacione tehnologije u opštoj upotrebi i ne smiju da ograničavaju pristup privrednim subjektima postupku javne nabavke.

Komunikacija, razmjena i čuvanje informacija i podataka u postupku javne nabavke obavlja se na način kojim se obezbjeđuje integritet i tajnost podataka iz prijave za kvalifikaciju, ponuda, planova i projekata.

## Ovlašćenja naručioca

### Član 33

Naručilac nije dužan da u postupku javne nabavke zahtijeva isključivo komunikaciju elektronskim putem u slučaju:

- 1) postojanja rizika od povrede sigurnosti elektronskih sredstava komunikacije ili
- 2) potrebe zaštite osjetljivih informacija koje zahtijevaju visok nivo zaštite, a koja ne može biti u dovoljnoj mjeri obezbijeđena elektronskim alatima i uređajima koji su opštedostupni privrednim subjektima ili im mogu biti dostupni na drugi način, alternativnim sredstvom pristupa.

## Alternativno sredstvo pristupa

### Član 34

Naručilac može da zahtijeva korišćenje elektronskih sredstava koja nijesu široko dostupna, pod uslovom da ponudi alternativno sredstvo pristupa.

Smatra se da je naručilac ponudio alternativno sredstvo pristupa ako:

- 1) omogućiti neograničen, potpun i besplatan direktni pristup elektronskim putem tim sredstvima od dana objavljivanja ili slanja tenderske dokumentacije, ako u tenderskoj dokumentaciji navede internet adresu na kojoj su dostupna elektronska sredstva;
- 2) obezbijediti da privredni subjekat koji nema pristup elektronskim sredstvima ili koji nema mogućnost da ih u određenom vremenskom roku pribavi, može da učestvuje u postupku javne nabavke korišćenjem besplatnog pristupa dostupnog putem interneta, koji utvrđuje naručilac;
- 3) podrži alternativni kanal za elektronsko podnošenje ponuda.

### **Posebni zahtjevi za korišćenje elektronskih sredstava**

#### **Član 35**

Naručilac može, u slučaju nabavke radova, planova i projekata, da zahtijeva korišćenje posebnih elektronskih sredstava poput virtuelnih prikaza modela zgrade ili slično, pri čemu je dužan da omogućiti alternativno sredstvo pristupa, dok takva sredstva ne postanu opšte dostupna.

Elektronska sredstva za prenos i prijem prijava za kvalifikaciju, ponuda, planova i projekata, moraju da obezbijede da:

- 1) se može tačno utvrditi vrijeme i datum prijema prijava za kvalifikaciju, ponuda, planova i projekata;
- 2) prije utvrđenog roka niko ne može da ima pristup podacima koji se prenose iz tačke 1 ovog stava;
- 3) samo ovlašćeno lice naručioca može odrediti ili izmijeniti datum određen za otvaranje primljenih podataka, pristup svim dostavljenim podacima ili njihovim djelovima u različitim fazama postupka javne nabavke, kao i pristup prenesenim podacima;
- 4) podaci koji su primljeni i otvoreni u skladu sa ovim zakonom budu dostupni samo licima koja su ovlašćena da sa njima budu upoznata;
- 5) se prekršaj i zabrana ili uslovi iz tač. 1, 3 i 4 ovog stava mogu jasno otkriti.

Osim uslova iz stava 2 ovog člana, elektronska sredstva za prenos i prijem prijava za kvalifikaciju, ponuda, planova i projekata moraju da obezbijede da:

- 1) podaci u vezi sa specifikacijama koji su potrebni za elektronsku dostavu prijava za kvalifikaciju i ponuda, uključujući šifrovanje i elektronski vremenski pečat, moraju biti dostupni privrednim subjektima;
- 2) u različitim fazama specifičnog postupka javne nabavke naručilac može da zahtijeva određeni stepen sigurnosti sredstva elektronske identifikacije;
- 3) ako naručilac zaključi da je nivo rizika, procijenjen u skladu sa tačkom 2 ovog stava, toliki da se zahtijeva kvalifikovani elektronski potpis, dužan je da prihvati kvalifikovani elektronski potpis u skladu sa propisom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji i drugim aktima u postupku javne nabavke obrazloži razloge za primjenu sredstava komunikacije koja nijesu elektronska iz čl. 31 i 33 ovog zakona.

### **Pisana komunikacija**

#### **Član 36**

Pisana komunikacija u postupku javnih nabavki između naručilaca i privrednih subjekata ostvaruje se putem pošte, kurirskom službom ili na drugi odgovarajući način utvrđen tenderskom dokumentacijom.

### **Usmena komunikacija**

#### **Član 37**

Izuzetno od čl. 31 i 36 ovog zakona naručilac može da sa privrednim subjektom vrši usmenu komunikaciju, ako se komunikacija ne odnosi na ključne elemente postupka javne nabavke, pod uslovom da je sadržaj komunikacije u bitnom dijelu dokumentovan sačinjavanjem službene zabilješke ili audiosnimka od strane naručioca.

Ključni elementi postupka javne nabavke iz stava 1 ovog člana su tenderska dokumentacija, uslovi za učešće u postupku javne nabavke, prijava za kvalifikaciju i ponuda.

## **2. Sprečavanje korupcije i sukoba interesa**

### **Obaveze naručioca**

### Član 38

Naručilac je dužan da u toku postupka javne nabavke preduzima mjere kojim se sprečavaju i otklanjaju posljedice koruptivnih aktivnosti.

Naručilac je dužan da:

- 1) iz postupka javne nabavke isključi privrednog subjekta, podnosioca prijave za kvalifikaciju odnosno ponuđača za koga je utvrđeno da je neposredno ili posredno dao, ponudio, obećao ili na drugi način stavio u izgled poklon ili drugu korist službeniku za javne nabavke, članu komisije za sprovođenje postupka javne nabavke, licu koje je učestvovalo u pripremi tenderske dokumentacije, licu koje učestvuje u planiranju nabavke ili drugom licu, sa ciljem da sazna povjerljive informacije ili da utiče na postupanje naručioca;
- 2) evidentira slučajeve iz tačke 1 ovog stava, sačini službenu zabilješku, podnese prijavu nadležnim državnim organima radi preduzimanja mjera u skladu sa zakonom i obavijesti Ministarstvo;
- 3) vrši analizu i kontrolu rizika u postupcima javnih nabavki.

Ugovor o javnoj nabavci koji je zaključen uz kršenje antikorupcijskog pravila ništav je (antikorupcijska klauzula).

Način vođenja, sadržaj evidencije o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i metodologiju analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki, radi proaktivnog djelovanja u prevenciji i ranom otkrivanju koruptivnih radnji i drugih djela sa obilježjem korupcije, propisuje Ministarstvo.

### Obaveza prijavljivanja korupcije

### Član 39

Lice zaposleno na poslovima javnih nabavki ili drugo angažovano lice kod naručioca, koje ima saznanje o korupciji u javnim nabavkama, dužno je da, zavisno od toga na koga se saznanje odnosi, o tome bez odlaganja obavijesti ovlašćeno lice naručioca, Ministarstvo, organ nadležan za sprečavanje korupcije i nadležnog državnog tužioca.

### Obaveza sprečavanja sukoba interesa

### Član 40

Naručilac je dužan da preduzme odgovarajuće mjere da efikasno spriječi, prepozna i otkloni sukob interesa u vezi sa postupkom javne nabavke.

### Sukob interesa između naručioca i privrednog subjekta

### Član 41

Sukob interesa između naručioca i privrednog subjekta postoji ako:

- 1) predstavnik naručioca koji djeluje u ime i/ili za račun naručioca, koji sprovodi postupak javne nabavke, ima direktno ili indirektno finansijski, privredni ili drugi lični interes koji može da utiče na njegovu nepristrasnost i nezavisnost u sprovođenju postupka javne nabavke, a naročito ako:
  - učestvuje u upravljanju kod privrednog subjekta ili
  - ima vlasnički udio ili akcije u iznosu većem od 2,5% kapitala ili drugo pravo na osnovu kojeg može da učestvuje u upravljanju poslovanjem privrednim subjektom;
- 2) ovlašćeno lice privrednog subjekta:
  - ima vlasnički udio ili akcije naručioca u iznosu većem od 2,5% vrijednosti kapitala ili
  - je sa predstavnikom naručioca bračni ili vanbračni drug, bez obzira da li zajednica i dalje postoji, srodnik u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, tazbinskoj do drugog stepena ili kao usvojilac ili usvojenik.

Predstavnik naručioca iz stava 1 tačka 1 ovog člana je:

- 1) ovlašćeno lice naručioca;
- 2) službenik za javne nabavke, član komisije za sprovođenje postupka javne nabavke, lice koje učestvuje u pripremi tenderske dokumentacije i lice koje učestvuje u planiranju nabavke;
- 3) lice iz tač. 1 i 2 ovog stava koje djeluje u ime i/ili za račun naručioca u zajedničkoj nabavci.

Odredba stava 1 tačka 2 ovog člana odnosi se i na ovlašćeno lice kandidata, ponuđača, člana zajedničke ponude i/ili podugovarača.

Odredba stava 1 tačka 1 ovog člana odnosi se i na srodnike u pravoj liniji i u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, srodnike po tazbini do drugog stepena, bračnog ili vanbračnog druga, bez obzira da li je brak prestao, usvojioca i usvojenika i predstavnika naručioca iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

Prenos udjela ili akcija u vlasništvu na drugo pravno ili fizičko lice u skladu sa propisima o sprečavanju sukoba interesa ne isključuje postojanje sukoba interesa dok prenos udjela traje.

### **Sukob interesa zbog prethodnih aktivnosti privrednog subjekta kod naručioca**

#### **Član 42**

Privredni subjekat, odnosno lice koje je izradilo ili učestvovalo u izradi tehničke dokumentacije ili vršilo reviziju tehničke dokumentacije i privredni subjekat čije je ovlašćeno lice ili stručno lice učestvovalo u izradi ili reviziji tehničke dokumentacije, koja se koristi za izradu tehničke specifikacije u tenderskoj dokumentaciji ili dokumentacije po kojoj se realizuje ugovor o javnoj nabavci za izvođenje radova i/ili vršenje stručnog nadzora nad izvođenjem radova i lice koje je učestvovalo u tehničkim konsultacijama ili davanju tehničkih savjeta naručiocu, ne smije da učestvuje u postupku javne nabavke za izvođenje radova i/ili vršenje stručnog nadzora nad izvođenjem radova kao ponuđač, član zajedničke ponude ili podugovarač i ne smije da sarađuje sa ponuđačem, podnosiocem zajedničke ponude, ili podugovaračem na pripremanju ponude, osim ako je:

- 1) predmet nabavke izrada tehničke dokumentacije i izvođenje radova po toj tehničkoj dokumentaciji;
- 2) predmet nabavke izrada glavnog projekta, na osnovu prethodno izrađenog idejnog rješenja, odnosno idejnog projekta ili pojedinih dokumenata koji se odnose na tehničku dokumentaciju u skladu sa zakonom;
- 3) potpuna sadržina tehničkih konsultacija i tehničkih savjeta sastavni dio tenderske dokumentacije.

### **Sprečavanje i evidentiranje sukoba interesa**

#### **Član 43**

Predstavnik naručioca iz člana 41 stav 2 ovog zakona dužan je da, prije početka postupka javne nabavke, potpiše izjavu o nepostojanju sukoba interesa ili da obavijesti ovlašćeno lice naručioca da je u sukobu interesa, a ako do sukoba interesa dođe u toku postupka javne nabavke, da bez odlaganja, podnese zahtjev za izuzeće.

Privredni subjekat koji namjerava da učestvuje u postupku javne nabavke može da, u roku za žalbu na tendersku dokumentaciju, zahtijeva od naručioca, da iz postupka javne nabavke isključi lice iz člana 41 stav 2 ovog zakona, koje je u sukobu interesa.

O izuzeću ovlašćenog lica naručioca odlučuje organ koji ga je imenovao, odnosno izabrao, a o izuzeću ostalih predstavnika naručioca odlučuje ovlašćeno lice naručioca, najkasnije, u roku od osam dana, od dana podnošenja zahtjeva za izuzeće.

Naručilac je dužan da podnijete zahtjeve za izuzeće zbog sukoba interesa unese u evidenciju o sukobu interesa i da o tome, bez odlaganja, obavijesti Ministarstvo i organ nadležan za sprečavanje korupcije.

Privredni subjekat koji učestvuje u postupku javne nabavke dužan je da u izjavi privrednog subjekta navede da li je njegovo ovlašćeno lice u sukobu interesa iz člana 41 stav 1 tačka 2 ovog zakona i da li postoji sukob interesa iz člana 42 ovog zakona.

## **III. ORGANI ZA SPROVOĐENJE POSTUPAKA JAVNIH NABAVKI**

### **Poslovi u oblasti javnih nabavki**

#### **Član 44**

Ministarstvo vrši upravne i sa njima povezane stručne poslove u oblasti sistema javnih nabavki i to:

- 1) monitoring;
- 2) daje stručna uputstva u primjeni ovog zakona;
- 3) prati usaglašenost propisa kojima se uređuju javne nabavke sa propisima Evropske unije;
- 4) daje mišljenje naručiocima o ispunjenosti uslova za sprovođenje pregovaračkog postupka, bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) pruža savjetodavnu pomoć naručiocima i privrednim subjektima na zahtjev;
- 6) organizuje i sprovodi stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih kod naručilaca i drugih lica za vršenje poslova javnih nabavki;
- 7) organizuje polaganje stručnog ispita za vršenje poslova u oblasti javnih nabavki i izdaje sertifikate za rad na poslovima javnih nabavki;

- 8) uspostavlja, održava i vodi ESJN i prati njegovo korišćenje;
- 9) uspostavlja i vodi evidenciju registrovanih ponuđača u ESJN;
- 10) objavljuje planove nabavki, tenderske dokumentacije, odluke i druga akta, naručilaca donesena u postupku javne nabavke, uključujući i njihove izmjene, ugovore o javnoj nabavci i okvirne sporazume, izmjene ugovora i obavještenja o podnijetoj žalbi na ESJN;
- 11) omogućava naručiocu dostupnost putem ESJN prijema prijava za kvalifikaciju, ponuda, projekata i rješenja;
- 12) sačinjava, objavljuje i ažurira listu naručilaca i listu službenika za javne nabavke;
- 13) priprema i objavljuje jedinstveni rječnik javnih nabavki na svojoj internet stranici, u skladu sa propisima Evropske unije;
- 14) ostvaruje saradnju i vrši razmjenu informacija sa međunarodnim organizacijama, institucijama, Evropskom komisijom i stručnjacima iz oblasti javnih nabavki;
- 15) sarađuje i vrši razmjenu informacija sa nadležnim organima drugih država i organizacijama iz okvira svoje nadležnosti;
- 16) obavlja inspeksijske i druge nadležne organe o uočenim nepravilnostima u postupcima javnih nabavki;
- 17) priprema i podnosi Vladi izvještaje u skladu sa ovim zakonom;
- 18) vrši i druge poslove, u skladu sa zakonom.

## ESJN

### Član 45

ESJN putem elektronskih sredstava naročito treba da omogućiti:

- 1) sačinjavanje i objavljivanje tenderske i druge dokumentacije o nabavci;
- 2) kod objavljivanja nabavki iznad vrijednosnog razreda iz člana 26 stav 1 tačka 6 ovog zakona dostavljanje obavještenja o nabavci kancelariji za publikaciju Evropske unije radi objavljivanja u Službenom listu Evropske unije;
- 3) slobodan pristup, pretraživanje, pregled i preuzimanje objavljene tenderske i druge dokumentacije o sprovođenju postupaka javnih nabavki;
- 4) sastavljanje, slanje, prijem, ocjenu i vrednovanje prijava za kvalifikaciju, ponuda, planova, projekata i rješenja, bez naknade;
- 5) registrovanje i vođenje evidencije ponuđača;
- 6) nadležnim državnim organima pristup podacima ESJN;
- 7) pristup podacima iz člana 46 ovog zakona.

Za tačnost podataka unijetih u ESJN odgovara korisnik.

Sredstva za finansiranje ESJN se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i iz namjenskog prihoda po osnovu naknade za korišćenje ESJN koja se koristi za ulaganje, istraživanje, razvoj, unaprjeđenje i održavanje ESJN.

Obrada, razmjena i objavljivanje podataka u elektronskom obliku u ESJN vrši se u skladu sa zakonima kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina i informaciona bezbjednost.

Način rada i korišćenja ESJN propisuje Ministarstvo.

## Obaveza omogućavanja pristupa podacima

### Član 46

Organi državne uprave i drugi organi, organizacije i tijela koji vode javnu evidenciju ili registar u elektronskom obliku, dužni su da za potrebe ESJN omoguće pristup podacima iz evidencije ili registra putem elektronskih sredstava komunikacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

## Službenik za javne nabavke

### Član 47

Naručilac je dužan da odredi najmanje jedno lice koje obavlja poslove službenika za javne nabavke.

Službenik za javne nabavke mora imati završen VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije i sertifikat o položenom stručnom ispitu za rad na poslovima javnih nabavki.



Službenik za javne nabavke učestvuje u pripremi plana javnih nabavki, izdaje zainteresovanim privrednim subjektima dio tenderske dokumentacije koji sadrži tajne podatke u skladu sa zakonom, vodi evidenciju javnih nabavki, sačinjava izvještaje o sprovedenim postupcima javnih nabavki, vrši administrativne poslove u realizaciji postupka javne nabavke i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima.

Naručilac je dužan da Ministarstvu dostavi rješenje o određivanju službenika za javne nabavke.

### **Komisija za sprovođenje postupka javne nabavke**

#### **Član 48**

Komisiju za sprovođenje postupka javne nabavke (u daljem tekstu: komisija) obrazuje ovlašćeno lice naručioca rješenjem.

Komisija sprovodi postupak javne nabavke u skladu sa ovim zakonom.

Komisiju čini neparan broj članova.

Najmanje jedan član komisije mora biti zaposlen kod naručioca.

Službenik za javne nabavke naručioca može biti član komisije.

Naručilac može imenovati zamjenika predsjednika i člana komisije.

Komisija priprema tendersku dokumentaciju i izmjene i dopune tenderske dokumentacije i daje njihova pojašnjenja, vrši otvaranje ponuda, odnosno prijava za kvalifikaciju, sačinjava zapisnik o otvaranju ponuda, odnosno prijava, vrši pregled, ocjenu i vrednovanje ponuda, odnosno prijava za kvalifikaciju, sačinjava zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda, priprema i predlaže ovlašćenom licu naručioca odluku o isključenju iz postupka javne nabavke, odluku o izboru najpovoljnije ponude i odluku o poništenju postupka, priprema predlog odgovora na žalbu i vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Komisija prestaje sa radom zaključivanjem ugovora o javnoj nabavci, odnosno donošenjem izvršne odluke o poništenju postupka javne nabavke.

Bliže kriterijume za obrazovanje komisije propisuje Ministarstvo.

### **Stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki**

#### **Član 49**

Stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki (u daljem tekstu: stručni ispit) polaže se pred komisijom za polaganje stručnog ispita.

Komisiju za polaganje stručnog ispita iz stava 1 ovog člana obrazuje Ministarstvo i čine je najmanje tri člana.

Administrativne i druge poslove za potrebe komisije iz stava 1 ovog člana vrši sekretar komisije.

Predsjednik, članovi i sekretar komisije iz stava 1 ovog člana imaju pravo na naknadu za rad.

Troškove polaganja stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki snosi lice koje se prijavilo za polaganje stručnog ispita.

Program i način polaganja stručnog ispita, sastav i način obrazovanja komisije iz stava 1 ovog člana, visinu troškova polaganja stručnog ispita, visinu naknade za rad predsjednika, članova i sekretara komisije, izdavanje sertifikata i obrazac sertifikata o položenom stručnom ispitu propisuje Ministarstvo.

### **Stručno osposobljavanje i usavršavanje**

#### **Član 50**

Lica zaposlena kod naručioca na poslovima javnih nabavki dužna su da se stručno osposobljavaju i usavršavaju.

Naručilac je dužan da obezbijedi stručno osposobljavanje i usavršavanje za službenika za javne nabavke i druga lica zaposlena kod naručioca angažovana na poslovima javnih nabavki.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje u oblasti javnih nabavki vrši se na osnovu programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje iz stava 2 ovog člana, za potrebe naručilaca organizuje i sprovodi Ministarstvo.

Ministarstvo može da organizuje i sprovodi stručno osposobljavanje i usavršavanje za potrebe privrednih subjekta i drugih lica.

Program i način stručnog osposobljavanja i usavršavanja u oblasti javnih nabavki utvrđuje Ministarstvo.

## **IV. POSTUPCI JAVNIH NABAVKI**

## **1. Vrste, izbor i pokretanje postupka javne nabavke**

### **Vrste postupaka**

#### **Član 51**

Postupci javnih nabavki su:

- 1) otvoreni postupak;
- 2) ograničeni postupak;
- 3) konkurentski postupak sa pregovorima;
- 4) pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje;
- 5) partnerstvo za inovacije;
- 6) konkurentski dijalog;
- 7) pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje.

### **Izbor postupka**

#### **Član 52**

Naručilac bira postupak javne nabavke zavisno od vrste, bitnih karakteristika i posebnih uslova predmeta javne nabavke.

### **Pokretanje postupka**

#### **Član 53**

Postupak javne nabavke pokreće se objavljivanjem ili dostavljanjem tenderske dokumentacije koja sadrži poziv za nadmetanje, tehničku specifikaciju predmeta nabavke, metodologiju vrednovanja ponuda, uputstvo za sačinjavanje ponuda i uputstvo o sredstvu pravne zaštite, u skladu sa ovim zakonom.

Poziv iz stava 1 ovog člana sadrži naročito: podatke o naručiocu, vrsti postupaka, predmetu nabavke, procijenjenoj vrijednosti javne nabavke, uslovima za učestvovanje, roku podnošenja prijave/ponude, vremenu otvaranja prijave/ponude i druge podatke neophodne za potpunije informisanje ponuđača o predmetu i postupku javne nabavke.

Sadržaj i obrazac tenderske dokumentacije iz stava 1 ovog člana, u zavisnosti od vrste postupka javne nabavke, propisuje Ministarstvo.

### **Otvoreni postupak**

#### **Član 54**

Otvoreni postupak javne nabavke može se sprovesti za svaki predmet nabavke, u kojem svaki privredni subjekat može da podnese ponudu, u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Otvoreni postupak pokreće se objavljivanjem tenderske dokumentacije na ESJN, radi podnošenja ponuda.

Ponude u otvorenom postupku javne nabavke dostavljaju se u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana, od dana objavljivanja tenderske dokumentacije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana naručilac može da odredi kraći rok za podnošenje ponuda, koji ne može da bude kraći od 15 dana, od dana objavljivanja tenderske dokumentacije, ako to zahtijevaju razlozi hitnosti javne nabavke koji nijesu izazvani krivicom naručioca.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji obrazloži razloge hitnosti zbog kojih je skratio rok za podnošenje ponuda iz stava 4 ovog člana.

Ako se ponude dostavljaju elektronskim putem preko ESJN, naručilac može rok iz stava 3 ovog člana da skрати za pet dana.

### **Ograničeni postupak**

#### **Član 55**

Ograničeni postupak javne nabavke može da se sprovede za svaki predmet nabavke, u kojem prijavu za kvalifikaciju može podnijeti privredni subjekat, u skladu sa pozivom za nadmetanje.

Prva faza ograničenog postupka pokreće se objavljivanjem tenderske dokumentacije na ESJN, radi podnošenja prijava za kvalifikaciju.

Prijave za kvalifikaciju dostavljaju se u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije.

Izuzetno od stava 3 ovog člana naručilac može da odredi kraći rok za podnošenje prijava, koji ne može da bude kraći od 15 dana, od dana objavljivanja tenderske dokumentacije, ako to zahtijevaju razlozi hitnosti javne nabavke koji nijesu izazvani krivicom naručioca.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji obrazloži razloge hitnosti zbog kojih je skratio rok za podnošenje ponuda iz stava 4 ovog člana.

## **Druga faza ograničenog postupka**

### **Član 56**

Druga faza ograničenog postupka javne nabavke, pokreće se dostavljanjem kandidatima poziva za podnošenje ponude.

Naručilac je dužan da poziv iz stava 1 ovog člana dostavi istog dana svim kandidatima pojedinačno, elektronskim putem.

Poziv iz stava 1 ovog člana sadrži rok i način podnošenja ponude, u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Rok za dostavljanje ponude ne može da bude kraći od 30 dana, od dana upućivanja poziva za dostavljanje ponuda.

Izuzetno od stava 4 ovog člana naručilac može da odredi kraći rok za podnošenje ponuda koji ne može da bude kraći od 10 dana, od dana dostavljanja poziva za podnošenje ponuda, ako to zahtijevaju razlozi hitnosti javne nabavke koji nijesu izazvani krivicom naručioca.

Naručilac je dužan da u pozivu za podnošenje ponuda obrazloži razloge hitnosti zbog kojih je skratio rok za podnošenje ponuda iz stava 4 ovog člana.

## **Konkurentski postupak sa pregovorima**

### **Član 57**

Konkurentski postupak sa pregovorima može da se sprovede, za nabavku roba, usluga i radova, ako:

- 1) se potrebama naručioca ne može udovoljiti bez prilagođavanja postojećih rješenja predmeta nabavke;
- 2) predmet nabavke obuhvata projektovanje ili inovativna rješenja;
- 3) se zbog specifičnosti predmeta nabavke, koje se odnose na prirodu, složenost, pravne ili finansijske uslove predmeta nabavke ili sa njima povezane rizike, postupak javne nabavke ne može uspješno sprovesti bez prethodnih pregovora;
- 4) naručilac ne može precizno da utvrdi tehničke specifikacije predmeta nabavke s obzirom na standarde, zajedničku tehničku specifikaciju ili tehničku referencu, ili
- 5) su u otvorenom ili ograničenom postupku javne nabavke sve ponude bile neispravne.

Prva faza konkurentskog postupka sa pregovorima pokreće se objavljivanjem tenderske dokumentacije na ESJN, radi podnošenja prijave za kvalifikaciju.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji opiše predmet nabavke na način što će definisati svoje potrebe i minimalne zahtjeve u pogledu elemenata i karakteristika predmeta nabavke, koje moraju da ispune sve ponude, da bi privredni subjekti mogli da prepoznaju prirodu i obim nabavke i odluče da li će podnijeti prijavu za kvalifikaciju.

Svaki privredni subjekat ima pravo da podnese prijavu za kvalifikaciju, u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Prijave za kvalifikaciju dostavljaju se u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije.

Izuzetno od stava 5 ovog člana naručilac može da odredi kraći rok za podnošenje prijava, koji ne može da bude kraći od 15 dana, od dana objavljivanja tenderske dokumentacije, ako to zahtijevaju razlozi hitnosti javne nabavke koji nijesu izazvani krivicom naručioca.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji obrazloži razloge hitnosti zbog kojih je skratio rok za podnošenje ponuda iz stava 6 ovog člana.

## **Druga faza konkurentskog postupka sa pregovorima**

## Član 58

Druga faza konkurentskog postupka sa pregovorima pokreće se dostavljanjem kandidatima poziva za podnošenje inicijalne ponude, koja će biti osnov za pregovore.

Naručilac je dužan da poziv iz stava 1 ovog člana dostavi istog dana svim kandidatima pojedinačno, elektronskim putem.

Poziv iz stava 1 ovog člana sadrži rok i način podnošenja inicijalne ponude, u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Rok za dostavljanje inicijalne ponude ne može da bude kraći od 30 dana, od dana upućivanja poziva za dostavljanje inicijalnih ponuda.

Izuzetno od stava 4 ovog člana naručilac može da odredi kraći rok za podnošenje inicijalnih ponuda koji ne može da bude kraći od 10 dana, od dana dostavljanja poziva za podnošenje ponuda, ako to zahtijevaju razlozi hitnosti javne nabavke koji nijesu izazvani krivicom naručioca.

Naručilac je dužan da u pozivu za podnošenje ponuda obrazloži razloge hitnosti zbog kojih je skratio rok za podnošenje ponuda iz stava 5 ovog člana.

Naručilac pregovara pojedinačno sa ponuđačima o inicijalnoj i narednim ponudama, radi poboljšanja njihovog sadržaja i utvrđivanja finalnih zahtjeva i specifikacija za podnošenje konačne ponude.

Ne može se pregovarati o smanjenju minimalnih zahtjeva u pogledu elemenata i karakteristika predmeta nabavke i o promjeni kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude.

O pregovorima iz stava 7 ovog člana naručilac je dužan da vodi posebne zapisnike.

Naručilac može da sprovede više uzastopnih pregovora, radi smanjenja broja ponuda o kojima treba dalje pregovarati, uz primjenu tenderskom dokumentacijom predviđenog kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude.

Naručilac je dužan da:

- 1) ponuđače koje neće pozvati na dalje pregovore obavijesti elektronskim putem, najkasnije 24 sata prije sata otpočinjanja sljedećih pregovora;
- 2) elektronskim putem istovremeno obavijesti sve ponuđače koje će pozvati na dalje pregovore o svim izmjenama tehničkih specifikacija ili drugih djelova tenderske dokumentacije i da im odredi primjeren rok za sačinjavanje i podnošenje izmijenjene ponude;
- 3) ponuđače iz tačke 2 ovog stava obavijesti o završetku pregovora i da im dostavi konačnu tehničku specifikaciju i druge elemente u vezi sa predmetom nabavke koji su potrebni za sačinjavanje konačne ponude i odredi rok za podnošenje konačne ponude.

Sadržaj i obrazac poziva iz stava 2 i zapisnika iz stava 9 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje

## Član 59

Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje može da se sprovede za nabavku robe, usluga ili radova ako:

- 1) u otvorenom postupku javne nabavke nije dostavljena nijedna ili nijedna ispravna ponuda ili u ograničenom postupku javne nabavke nije dostavljena nijedna ili nijedna ispravna prijava za kvalifikaciju, pod uslovom da predmet nabavke i sadržina tenderske dokumentacije nijesu bitno izmijenjeni, u kom slučaju je naručilac dužan da u pregovarački postupak pozove i sve ponuđače koji su dostavili ponudu u otvorenom, odnosno ograničenom postupku;
- 2) samo određeni privredni subjekat može realizovati nabavku u slučaju:
  - a) da je cilj nabavke stvaranje jedinstvenog umjetničkog djela ili umjetničkog zahtjeva predmeta nabavke,
  - b) nepostojanja tržišne konkurencije iz tehničkih razloga, ili
  - c) zaštite isključivih prava, uključujući prava intelektualne svojine;
- 3) u mjeri u kojoj je to neophodno, zbog izuzetne hitnosti prouzrokovane događajem koji naručilac nije mogao da predvidi, a koji nije prouzrokovao djelovanjem naručioca, nije moguće postupiti u rokovima propisanim za otvoreni, ograničeni ili konkurentski postupak sa pregovorima;
- 4) je predmet nabavke roba koja je proizvedena isključivo za svrhe istraživanja, eksperimentisanja, proučavanja ili razvoja, pod uslovom da se ne radi o serijskoj proizvodnji robe sa ciljem ostvarivanja dobiti ili naknade troškova istraživanja i razvoja;

- 5) se radi o dodatnim isporukama roba u toku izvršenja ugovornih obaveza od ponuđača, sa kojim je zaključen ugovor o javnoj nabavci u skladu sa ovim zakonom, koje su namijenjene za djelimičnu zamjenu robe ili instalacija ili proširenje obima postojećih isporuka robe ili instalacija, ako bi promjena ponuđača, odnosno robe, izazvala tehničke probleme u funkcionisanju i održavanju, pod uslovom da ukupna vrijednost dodatnih isporuka roba nije veća od 20% vrijednosti zaključenog ugovora, a od dana zaključivanja osnovnog ugovora trajanje tih ugovora, kao i ugovora koji se ponavljaju, ne smije, biti duže od tri godine;
- 6) se vrši nabavka robe na robnim berzama;
- 7) se vrši nabavka robe pod posebno povoljnim uslovima, od ponuđača koji je trajno obustavio poslovne djelatnosti ili koji je u postupku stečaja, odnosno likvidacije, u skladu sa zakonom;
- 8) je predmet nabavke usluga, koja se odnosi na nastavak sličnih usluga sprovedenih putem projektnog konkursa u skladu sa članom 156 ovog zakona, a ugovor o javnoj nabavci se zaključuje sa izabranim, odnosno sa jednim od izabranih privrednih subjekata, pod uslovom da naručilac u pregovarački postupak uključi sve izabrane privredne subjekte;
- 9) je predmet nabavke usluga i/ili radovi koji predstavljaju ponavljanje sličnih usluga ili radova povjerenih ponuđaču sa kojim je naručilac zaključio osnovni ugovor, pod uslovom da su usluge i/ili radovi u skladu sa osnovnim ugovorom koji je zaključen nakon sprovedenog postupka iz člana 51 ovog zakona, ako je tenderskom dokumentacijom navedena mogućnost dodatnih usluga ili radova i da ukupna vrijednost dodatnih usluga ili radova nije veća od 20% od vrijednosti zaključenog osnovnog ugovora i da od zaključenja osnovnog ugovora nije proteklo više od tri godine.

## **Način sprovođenja pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje**

### **Član 60**

Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje pokreće se, zavisno od uslova iz člana 59 ovog zakona, dostavljanjem tenderske dokumentacije jednom ili više privrednih subjekata, neposredno ili elektronskim putem, radi dostavljanja inicijalne ponude.

Tenderska dokumentacija iz stava 1 ovog člana dostavlja se pojedinačno svim privrednim subjektima istog dana.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji odredi predmet pregovora, način pregovaranja i primjeren rok za podnošenje inicijalne ponude koji ne može biti kraći od osam dana od dana dostavljanja tenderske dokumentacije, osim u slučaju iz člana 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Inicijalnu ponudu može da dostavi privredni subjekat kojem je naručilac dostavio tendersku dokumentaciju samostalno ili zajedno sa jednim ili više privrednih subjekata.

Naručilac pregovara sa ponuđačima radi poboljšanja uslova ponude radi sačinjavanja konačnih ponuda.

O pregovorima iz stava 5 ovog člana naručilac je dužan da sačini zapisnik.

Uslovi za učešće u postupku i kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude koji su utvrđeni tenderskom dokumentacijom ne mogu da budu predmet pregovora.

Naručilac može da sprovede više uzastopnih pregovora, radi smanjenja broja ponuda o kojima će se pregovarati, uz primjenu tenderskom dokumentacijom predviđenog kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude.

Naručilac je dužan da:

- 1) ponuđače koji neće biti pozvani na nastavak pregovora obavijesti elektronskim putem, najkasnije 24 sata prije sata otpočinjanja sljedećih pregovora;
- 2) elektronskim putem istovremeno obavijestiti sve ponuđače čije ponude nijesu odbijene o svim izmjenama tehničkih specifikacija ili drugih djelova tenderske dokumentacije koji su rezultat pregovora i da im odredi primjeren rok za pripremu i podnošenje izmijenjene ili nove ponude.
- 3) ponuđače obavijesti o zaključenju pregovora i da odredi rok za podnošenje konačnih ponuda.

## **Konkurentski dijalog**

### **Član 61**

Konkurentski dijalog može da se sprovede za nabavku roba, usluga ili radova u slučajevima iz člana 57 stav 1 ovog zakona.

Prva faza konkurentskog dijaloga pokreće se objavljivanjem tenderske dokumentacije na ESJN radi dostavljanja prijava za kvalifikaciju.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji navede potrebe i zahtjeve u vezi predmeta nabavke i okvirni rok realizacije nabavke, kao i elemente, potrebe i karakteristike roba, usluga ili radova koji predstavljaju minimalne zahtjeve koje sve ponude treba da ispune i koji se neće mijenjati tokom postupka, uslove za učestvovanje i kriterijum za izbor najpovoljnije ponude.

Prijave za kvalifikaciju dostavljaju se u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije.

## **Druga faza konkurentskog dijaloga**

### **Član 62**

Druga faza konkurentskog dijaloga pokreće se dostavljanjem kandidatima poziva na dijalog o predmetu nabavke radi definisanja konačnih uslova i zahtjeva u vezi predmeta nabavke neophodnih za sačinjavanje ponude.

Naručilac je dužan da poziv iz stava 1 ovog člana dostavi istog dana svim kandidatima pojedinačno, elektronskim putem.

Poziv iz stava 1 ovog člana sadrži rok i način sprovođenja dijaloga, u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Naručilac može da sa kandidatima vodi više dijaloga, pojedinačno, sve dok ne utvrdi konačno rješenje koje zadovoljava zahtjeve u pogledu predmeta nabavke, na osnovu kojeg su kandidati dužni da podnesu ponudu.

Tokom dijaloga naručilac sa ponuđačima razmatra sve bitne elemente predmeta nabavke i dužan je da obezbijedi jednak tretman ponuđačima i ne smije da daje podatke i informacije koje obezbjeđuju prednost pojedinim kandidatima.

Smanjenje broja predloženih rješenja predmeta nabavke vrši se primjenom kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude.

O sprovedenim dijalozima naručilac je dužan da vodi posebne zapisnike.

Naručilac je dužan da:

- 1) kandidate koje neće pozvati na dalji dijalog obavijesti elektronskim putem, najkasnije 24 sata prije sata otpočinjanja sljedećeg dijaloga;
- 2) elektronskim putem istovremeno obavijesti sve kandidate koje će pozvati na sljedeći dijalog o svim izmjenama tehničkih specifikacija ili drugih djelova tenderske dokumentacije i da im odredi primjeren rok za sačinjavanje i podnošenje izmijenjenog rješenja;
- 3) kandidate obavijesti o zaključenju dijaloga i da ih pozove da, u primjerenom roku, koji ne može biti kraći od osam dana od dana dostavljanja poziva, dostave ponudu u odnosu na konačno rješenje predmeta nabavke koje je utvrđeno u dijalogu.

Naručilac može da zahtijeva od ponuđača da razjasni, precizira i prilagodi ponudu ili da pruži dodatne informacije, kojima se ne vrše izmjene osnovnih elemenata ponude, pod uslovom da takvo pojašnjenje nema za posljedicu narušavanje konkurencije ili diskriminaciju ponuđača.

U konkurentskom dijalogu predložena rješenja predmeta nabavke i ponude vrednuju se na osnovu kriterijuma odnosa cijene i kvaliteta.

Nakon ocjene ispravnosti ponuda naručilac može da sa ponuđačem koji je podnio najpovoljniju ponudu po osnovu odnosa cijene i kvaliteta, vodi pregovore radi potvrđivanja finansijskih obaveza i/ili drugih uslova ponude i preciziranja uslova ugovora, pod uslovom da to nema za posljedicu izmjene osnovnih elemenata ponude ili predmeta nabavke, uključujući potrebe i zahtjeve utvrđene u tenderskoj dokumentaciji, kao i da se ne narušava konkurencija i prouzrokuje diskriminacija.

Naručilac može da tenderskom dokumentacijom predvidi nagrade za ponuđena rješenja i/ili naknadu troškova učešća kandidata u dijalogu.

Sadržaj i obrazac poziva iz stava 3 i zapisnika iz stava 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## **Partnerstvo za inovacije**

### **Član 63**

Naručilac može da sprovede postupak partnerstva za inovacije ako ima potrebu za inovativnim robama, uslugama ili radovima, koju ne može da zadovolji nabavkom roba, usluga ili radova koji su dostupni na tržištu.

Partnerstvo za inovacije ima za cilj razvoj inovativnih roba, usluga ili radova i njihovu naknadnu nabavku pod uslovom da je u skladu sa stepenom izrade i maksimalnim troškovima dogovorenim između naručioca i učesnika u partnerstvu za inovacije.



Partnerstvo za inovacije pokreće se objavljivanjem tenderske dokumentacije na ESJN radi podnošenja prijave za kvalifikaciju.

Prijave za kvalifikaciju dostavljaju se u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji opiše potrebu za inovativnom robom, uslugama ili radovima, kao i minimalne zahtjeve u pogledu elemenata predmeta nabavke koje ponude treba da zadovolje, uslove sposobnosti ponuđača koji se odnose na istraživanja, razvoj i sprovođenje inovativnih rješenja i način na koji će se urediti prava intelektualne svojine.

Podaci iz stava 5 ovog člana moraju biti dovoljno precizni, kako bi privredni subjekti mogli da prepoznaju prirodu i obim predmeta nabavke i da odluče da li će podnijeti prijavu za kvalifikaciju.

Procijenjena vrijednost predmeta nabavke iz stava 1 ovog člana mora da bude srazmjerna u odnosu na neophodna ulaganja koja su potrebna za istraživanje i razvoj inovativnog rješenja predmeta nabavke.

Naručilac može da odluči da uspostaviti partnerstvo za inovacije sa jednim ili više kandidata, koji ispunjavaju uslove iz stava 5 ovog člana, radi sprovođenja odvojenih aktivnosti istraživanja i razvoja.

Partnerstvo iz stava 8 ovog člana uspostavlja se zaključivanjem ugovora kojim se uređuju međusobna prava i obaveze naručioca i kandidata.

Naručilac je dužan da istog dana elektronskim putem pojedinačno pozove sve kandidate sa kojima je zaključio ugovor o partnerstvu za inovacije da u određenom roku dostave svoje inicijalne ponude, bez mogućnosti uvida u podatke o ostalim kandidatima.

Partnerstvo za inovacije odvija se u uzastopnim fazama, poštujući redosljed koraka u procesu istraživanja i inovacija koji mogu uključiti proizvodnju robe, pružanje usluga ili sprovođenje radova.

U postupku partnerstva za inovacije utvrđuju se privremeni ciljevi koje partneri treba da ostvare u pojedinim fazama postupka kao i plaćanje naknade u odgovarajućim iznosima.

Na osnovu ciljeva iz stava 12 ovog člana, naručilac nakon svake faze može da raskine partnerstvo za inovacije ili, u slučaju partnerstva za inovacije sa nekoliko partnera, smanji broj partnera raskidanjem pojedinačnih ugovora, pod uslovom da je tu mogućnost predvidio tenderskom dokumentacijom.

Naručilac pregovara o inicijalnim i svim sljedećim ponudama sa ponuđačima radi poboljšanja njihovog sadržaja i smanjenja broja ponuda o kojima treba dalje pregovarti, osim u slučaju konačne ponude i o tome sačinjava zapisnik.

Ne može se pregovarati o smanjenju minimalnih zahtjeva predmeta nabavke i o promjeni kriterijumima za izbor najpovoljnije ponude iz tenderske dokumentacije.

Naručilac je dužan da:

- 1) sa ponuđačem kojeg neće pozvati u sljedeću fazu pregovora raskine ugovor o partnerstvu za inovacije,
- 2) ponuđače sa kojima nije raskinut ugovor o partnerstvu za inovacije obavijesti o zaključenju pregovora i da odredi rok za podnošenje konačne ponude koji ne može biti kraći od osam dana od dana dostavljanja poziva.

U partnerstvu za inovacije ponude se vrednuju isključivo na osnovu odnosa ponuđene cijene i kvaliteta.

## **Pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje**

### **Član 64**

Pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje, može da sprovede sektorski naručilac radi nabavke robe, radova i/ili usluga koji su potrebni za obavljanje sektorske djelatnosti.

Pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje sprovodi se u skladu sa čl. 57 i 58 ovog zakona.

## **Prethodno pribavljanje mišljenja**

### **Član 65**

Naručilac je dužan da prije pokretanja pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje pribavi mišljenje Ministarstva, osim u slučaju iz člana 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Za pribavljanje mišljenja iz stava 1 ovog člana naručilac podnosi pisani zahtjev koji sadrži: pravni osnov za sprovođenje postupka, naziv predmeta nabavke, procijenjenu vrijednost javne nabavke, poziciju iz plana nabavki, izvor, odnosno način obezbjeđenja finansijskih sredstava, razloge i dokaze o ispunjenosti uslova za sprovođenje postupka.

Ministarstvo mišljenje iz stava 2 ovog člana daje, bez ispitnog postupka, na osnovu dostavljenih dokaza, u roku od osam dana, od dana prijema potpune dokumentacije.

## **Utvrđivanje kvalifikacije podnosilaca prijave**

### **Član 66**

Kvalifikacija podnosilaca prijave u ograničenom postupku, konkurentskom postupku sa pregovorima, konkurentskom dijalogu, partnerstvu za inovacije i pregovaračkom postupku sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje vrši se u odnosu na uslove sposobnosti zahtijevane tenderskom dokumentacijom.

Uz prijavu za kvalifikaciju podnosi se izjava privrednog subjekta da ispunjava sve obavezne uslove i uslove sposobnosti predviđene tenderskom dokumentacijom.

Prijave za kvalifikaciju otvaraju se nakon isteka roka utvrđenog pozivom za nadmetanje, bez prisustva predstavnika podnosilaca prijave, o čemu se sačinjava zapisnik.

Nakon otvaranja prijava za kvalifikaciju, naručilac vrši ocjenu ispravnosti blagovremeno podnesenih prijava i utvrđuje kvalifikaciju podnosilaca prijave.

Podnosiocu prijave koji nije ispunio uslove kvalifikacije dostavlja se odluka o isključenju iz daljeg postupka javne nabavke.

## **Ograničenje broja kvalifikovanih kandidata**

### **Član 67**

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da ograniči broj kvalifikovanih kandidata, s tim što taj broj ne može biti manji od pet kandidata u ograničenom postupku javne nabavke i manji od tri u konkurentskom postupku sa pregovorima, konkurentskom dijalogu i partnerstvu za inovacije.

U slučaju iz stava 1 ovog člana izbor predviđenog broja kandidata vrši se prema broju i/ili iznosu referenci za dokazivanje zahtijevanih uslova sposobnosti za kvalifikaciju.

Ako je broj kvalifikovanih kandidata manji od broja predviđenog tenderskom dokumentacijom, naručilac može da nastavi postupak javne nabavke, ako je tu mogućnost predvidio tenderskom dokumentacijom.

Nakon ocjene ispravnosti prijava za kvalifikaciju, naručilac vrši rangiranje podnosilaca ispravnih prijava.

Podnosiocu prijave koji nije rangiran u okviru utvrđenog broja kandidata iz stava 1 ovog člana, dostavlja se odluka o isključenju iz daljeg postupka javne nabavke.

## **2. Posebni oblici javne nabavke**

### **Okvirni sporazum**

### **Član 68**

Okvirni sporazum je sporazum između jednog ili više naručilaca sa jednim ili više ponuđača kojim se utvrđuju uslovi za zaključivanje ugovora o javnoj nabavci za određeni period, određenu cijenu i količinu prema potrebi.

Okvirni sporazum može da se zaključi sprovođenjem postupaka iz člana 51 ovog zakona, osim pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje.

Okvirni sporazum može da se zaključi najduže na četiri godine, osim za nabavku koja je neophodna za obavljanje sektorske djelatnosti i u posebno opravdanim slučajevima koji su u vezi sa predmetom javne nabavke, koje naručilac mora da obrazloži.

Ugovori o javnoj nabavci koji se zaključuju na osnovu okvirnog sporazuma moraju se zaključiti prije isteka roka na koji je zaključen okvirni sporazum, s tim da se trajanje pojedinih ugovora zaključenih na osnovu tog sporazuma ne mora podudarati sa trajanjem okvirnog sporazuma, već po potrebi može trajati duže ili kraće, ali ne duže od 12 mjeseci od isteka roka na koji je okvirni sporazum zaključen.

Naručilac je dužan da tenderskom dokumentacijom utvrdi da će da zaključi okvirni sporazum i broj ponuđača sa kojima namjerava da zaključi okvirni sporazum.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji odredi da li su potpisnici okvirnog sporazuma dužni da ga izvršavaju i da odredi postupak zaključivanja ugovora na osnovu okvirnog sporazuma, a u slučaju centralizovane ili zajedničke nabavke da navede nazive naručilaca koji su obuhvaćeni okvirnim sporazumom.

Ugovore o javnoj nabavci na osnovu okvirnog sporazuma mogu da zaključe naručioci koji su zaključili okvirni sporazum, naručioci u čije ime je okvirni sporazum zaključen i naručioci za koje se iz tenderske dokumentacije jasno može utvrditi da im je okvirni sporazum namijenjen.

Naručilac koji namjerava da zaključi okvirni sporazum sa više ponuđača može da zaključi okvirni sporazum i sa manjim brojem ponuđača, odnosno sa jednim ponuđačem, ako ne dobije unaprijed određeni broj ponuda koje ispunjavaju uslove za dodjelu okvirnog sporazuma i ako je tu mogućnost predvidio tenderskom dokumentacijom.

Odredbe čl. 150 i 151 ovog zakona primjenjuju se i na raskid i izmjene okvirnog sporazuma.

## **Zaključivanje ugovora o javnoj nabavci na osnovu okvirnog sporazuma**

### **Član 69**

Ako je okvirni sporazum zaključen sa jednim ponuđačem ugovor se zaključuje neposredno na osnovu uslova predviđenih okvirnim sporazumom.

Ako je okvirni sporazum zaključen sa više ponuđača, ugovori na osnovu tog sporazuma zaključuju se:

- 1) prema uslovima okvirnog sporazuma, bez ponovnog nadmetanja, ako su tim sporazumom utvrđeni svi potrebni uslovi za izvođenje radova, pružanje usluga ili isporuku robe i uslovi sposobnosti utvrđenih tenderskom dokumentacijom;
- 2) ponovnim nadmetanjem potpisnika okvirnog sporazuma, ako u okvirnom sporazumu nijesu utvrđeni svi uslovi za izvođenje radova, pružanje usluga ili isporuku robe;
- 3) djelimično bez ponovnog nadmetanja iz tačke 1 ovog stava, a djelimično sa ponovnim nadmetanjem potpisnika okvirnog sporazuma iz tačke 2 ovog stava, ako su okvirnim sporazumom utvrđeni svi uslovi za izvođenje radova, pružanje usluga ili isporuku roba, ako je ta mogućnost utvrđena tenderskom dokumentacijom i ako su određeni uslovi i kriterijumi koji će se primjenjivati u ponovnom nadmetanju.

Ponovno nadmetanje iz stava 2 tačka 2 ovog člana sprovodi se na osnovu uslova predviđenih tenderskom dokumentacijom za zaključivanje okvirnog sporazuma i, ako je neophodno, na osnovu preciznije definisanih drugih uslova iz tenderske dokumentacije, na sljedeći način:

- naručilac je dužan da za zaključivanje svakog ugovora pozove pisanim putem sve ponuđače iz okvirnog sporazuma;
- naručilac je dužan da za svaki ugovor koji zaključuje odredi primjeren rok za dostavljanje ponuda, u skladu sa složenosti predmeta nabavke i vremenom potrebnim za dostavljanje ponude;
- sadržaj ponuda mora biti tajan sve do isteka roka za otvaranje ponuda;
- naručilac zaključuje pojedinačni ugovor sa ponuđačem koji je dostavio najpovoljniju ponudu na osnovu kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude utvrđenog tenderskom dokumentacijom;

## **Dinamički sistem nabavke**

### **Član 70**

Naručilac može, nabavku robe, usluga i radova koji su opštedostupni na tržištu da izvrši korišćenjem dinamičkog sistema nabavke, uz primjenu pravila ograničenog postupka.

Dinamički sistem nabavke se uspostavlja i vodi elektronski, bez naknade, tokom cijelog perioda trajanja i otvoren je za sve privredne subjekte koji ispunjavaju uslove utvrđene tenderskom dokumentacijom.

Ako naručilac primjenjuje dinamički sistem nabavke podijeljen po vrsti predmeta obavezan je da tenderskom dokumentacijom utvrdi, za svaki predmet javne nabavke posebno, uslove koje svaki privredni subjekt mora da ispunjava.

U dinamičkom sistemu nabavke svaki privredni subjekt može da dostavi prijavu za kvalifikaciju tokom čitavog perioda trajanja sistema, u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Svakom kvalifikovanom kandidatu se obezbjeđuje pristup dinamičkom sistemu nabavke tokom čitavog perioda njegovog trajanja.

Naručilac u dinamičkom sistemu nabavke ne smije da ograniči broj kvalifikovanih kandidata.

Naručilac je u cilju dodjele ugovora o javnoj nabavci u okviru dinamičkog sistema nabavke dužan da:

- 1) u tenderskoj dokumentaciji navede da uspostavlja dinamički sistem nabavke i period njegovog trajanja;
- 2) u tenderskoj dokumentaciji navede osnovne informacije o prirodi i procijenjenoj količini predviđenih pojedinačnih nabavki i sve potrebne informacije u vezi sa dinamičkim sistemom nabavke, uključujući informacije o načinu vođenja dinamičkog sistema nabavke, elektronsku opremu koja se koristi i tehničke priključke i specifikacije;
- 3) navede podjelu na vrste predmeta robe, radova ili usluga i bitne karakteristike koje ih definišu i odredi obavezne uslove i uslove sposobnosti privrednih subjekata, za svaku vrstu predmeta nabavke;

4) obezbijediti neograničen, potpun i neposredan pristup tenderskoj dokumentaciji elektronskim sredstvima komunikacije tokom čitavog perioda trajanja dinamičkog sistema nabavke.

Naručilac je dužan da ocijeni pristigle prijave za kvalifikaciju u dinamičkom sistemu u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom u roku od deset dana od dana njihovog prijema.

Rok iz stava 8 ovog člana može da se produži za pet dana ako je opravdano u konkretnom slučaju, radi potrebe proučavanja dodatne dokumentacije ili radi provjere ispunjenosti obaveznih i uslova sposobnosti privrednih subjekata.

Izuzetno od stava 9 ovog člana, ako nije upućen poziv za dostavljanje ponuda za prvu posebnu nabavku u okviru dinamičkog sistema javne nabavke, naručilac može da produži period ocjene prijave za kvalifikaciju, pod uslovom da nije upućen nijedan poziv za dostavljanje ponude tokom produženog perioda za ocjenu, s tim što naručilac u tenderskoj dokumentaciji navodi vrijeme za koje namjerava da produži taj period.

Nakon ocjene prijave za kvalifikaciju, naručilac je dužan da podnosiocu prijave, bez odlaganja dostavi obavještenje o pristupu dinamičkom sistemu nabavke ili obavještenje o zabrani pristupa dinamičkom sistemu nabavke.

Naručilac je dužan da istovremeno, elektronskim sredstvima komunikacije, pozove sve kandidate koji imaju pristup dinamičkom sistemu nabavke da dostave ponudu za svaku pojedinačnu nabavku u okviru sistema.

Nakon završetka svake pojedinanke nabavke u okviru dinamičkog sistema nabavke naručilac je dužan da objavi odluku o izboru najpovoljnije ponude.

Naručilac može tokom trajanja dinamičkog sistema nabavke da zahtijeva od svih kandidata koji imaju pristup dinamičkom sistemu da dostave inovirane i ažurirane izjave privrednog subjekta u roku od pet dana od dana dostave zahtjeva.

Ako je dinamički sistem nabavke podijeljen na vrste predmeta nabavke za robu, radove ili usluge, naručilac je dužan da pozove kandidate koji imaju pristup vrsti predmeta koja odgovara toj nabavci da dostave ponudu.

Naručilac vrši izbor najpovoljnije ponude u okviru dinamičkog sistema nabavke na osnovu kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude koji su navedeni u tenderskoj dokumentaciji.

Tokom čitavog perioda trajanja dinamičkog sistema nabavke primjenjuju se odredbe člana 134 ovog zakona.

Ako naručilac tokom trajanja dinamičkog sistema nabavke izmijeni period trajanja sistema dužan je da obavijesti kandidate o izmjenama perioda trajanja.

Nakon završetka dinamičkog sistema nabavke naručilac je dužan da objavi obavještenje o završetku dinamičkog sistema.

## Elektronska aukcija

### Član 71

Naručilac može u otvorenom postupku, ograničenom postupku, konkurentskom postupku sa pregovorima, pregovaračkom postupku sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje, u ponovnom nadmetanju iz člana 69 stav 2 tač. 2 ili 3 ovog zakona i u dinamičkom sistemu nabavke da odredi da zaključivanju ugovora o javnoj nabavci prethodi elektronska aukcija, ako je tenderskom dokumentacijom predviđena ta mogućnost i ako je tehnička specifikacija precizno utvrđena.

Elektronska aukcija se može sprovoditi nakon ocjene ponuda, kao elektronski proces koji se ponavlja, radi postizanja novih cijena, izmijenjenih naniže i/ili nove vrijednosti određenih elemenata ponude, koja omogućava rangiranje ponuda pomoću metoda automatske ocjene.

Elektronska aukcija se zasniva na jednom od kriterijuma, ako se kriterijumi mogu iskazati brojevima ili procentima, odnosno ako su pogodni za automatsko ocjenjivanje pomoću elektronskih sredstava, bez intervencije naručioca i to:

- cijeni, ako se izbor ponuda vrši samo na osnovu cijene,
- cijeni i/ili novoj vrijednosti utvrđenim tenderskom dokumentacijom, ako se izbor ponude vrši na osnovu kriterijuma odnos cijene i kvaliteta u srazmjeri koju odredi naručilac ili na osnovu najnižeg troška primjenom pristupa isplativosti.

Naručilac je dužan da prije početka elektronske aukcije izvrši ocjenu ponuda na osnovu uslova za učešće u postupku javne nabavke utvrđenih tenderskom dokumentacijom, o čemu sačinjava zapisnik.

Ako se ocjenom iz stava 4 ovog člana utvrdi da postoji samo jedna ispravna ponuda, elektronska aukcija se ne sprovodi, a naručilac može da donese odluku o izboru najpovoljnije ponude ili da poništi postupak javne nabavke.

Način sprovođenja i završetka elektronske aukcije propisuje Ministarstvo.

## Elektronski katalog

### Član 72

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da utvrdi da se ponuda podnosi u formi elektronskog kataloga ili da ponuda sadrži elektronski katalog.

Uz ponudu iz stava 1 ovog člana može da se priloži i druga dokumentacija.

Elektronski katalog sastavlja ponuđač u skladu s tehničkim specifikacijama i u formi koji je odredio naručilac tenderskom dokumentacijom.

U tenderskoj dokumentaciji iz stava 1 ovog člana naručilac navodi potrebne informacije o formi elektronskog kataloga, elektronskoj opremi koja se koristi, tehničkim priključcima i specifikacijama za elektronski katalog.

Ako je okvirni sporazum zaključen sa više ponuđača podnošenjem ponuda u formi elektronskih kataloga, naručilac može da odredi da se ponovno nadmetanje za zaključivanje ugovora na osnovu okvirnog sporazuma sprovede na osnovu ažuriranih kataloga.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, naručilac može da:

- 1) pozove ponuđače da ponovo podnesu elektronske kataloge prilagođene novim zahtjevima radi zaključivanja ugovora, ili
- 2) obavijesti ponuđače da iz elektronskih kataloga, koji su podnijeti, namjerava da prikupi informacije potrebne za sastavljanje ponuda prilagođenih zahtjevima naručioca, ako je ta mogućnost predviđena u tenderskoj dokumentaciji za okvirni sporazum.

U slučaju iz stava 6 tačka 2 ovog člana naručilac je dužan da obavijesti sve potpisnike okvirnog sporazuma o datumu i roku u kojem namjerava da prikupi informacije potrebne za sastavljanje ponuda prilagođenih zahtjevima iz ugovora.

Naručilac je dužan da odredi primjereni rok od trenutka obavještanja potpisnika okvirnog sporazuma do stvarnog prikupljanja informacija.

Prije zaključivanja ugovora, naručilac je dužan da o prikupljenim informacijama obavijesti potpisnike okvirnog sporazuma i omogućiti im da se izjasne da li ponuda sadrži materijalne greške.

Dinamički sistem nabavke može da se sprovede i podnošenjem ponude u formi elektronskog kataloga u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Naručilac može da zaključi ugovore koji se zasnivaju na dinamičkom sistemu nabavke u skladu sa stavom 6 tačka 2 i st. 7, 8 i 9 ovog člana pod uslovom da se uz ponudu u dinamičkom sistemu nabavke priloži elektronski katalog u skladu sa tehničkim specifikacijama i u formi koji je utvrdio naručilac.

## 3. Zajedničke i centralizovane nabavke

### Zajedničke nabavke

#### Član 73

Dva ili više naručilaca mogu da zaključe sporazum o sprovođenju zajedničke javne nabavke kojim utvrđuju međusobna prava i obaveze.

Ako se postupak javne nabavke iz stava 1 ovog člana u cijelosti sprovodi u ime i za račun svih naručilaca koji učestvuju u zajedničkoj nabavci ili ako jedan naručilac sam sprovodi postupak za račun svih naručilaca, svi naručioci zajedno su odgovorni za ispunjenje svojih obaveza u skladu sa ovim zakonom.

Ako se postupak javne nabavke iz stava 1 ovog člana u cjelosti ne sprovodi u ime i za račun svih naručilaca koji učestvuju u zajedničkoj nabavci, naručioci su zajedno odgovorni samo za one djelove postupka javne nabavke koje sprovode zajedno, dok je svaki naručilac samostalno odgovoran za ispunjenje svojih obaveza u skladu sa ovim zakonom za one djelove postupka koje sprovodi u svoje ime i za svoj račun.

### Centralizovane javne nabavke

#### Član 74

Javne nabavke za potrebe organa državne uprave i javnih službi čiji je osnivač država može da sprovodi naručilac određen propisom Vlade.

Javne nabavke za potrebe organa lokalne uprave i javnih službi, čiji je osnivač lokalna samouprava može da sprovodi naručilac određen propisom nadležnog organa lokalne samouprave.



Način planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki propisuje Vlada, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

## **V. PREDMET NABAVKE**

### **1. Vrste predmeta nabavke**

#### **Nabavka robe**

##### **Član 75**

Predmet nabavke robe je kupovina, zakup ili lizing robe, sa pravom ili bez prava otkupa koji može da obuhvata postavljanje i instalaciju robe kao sporedni predmet nabavke.

#### **Nabavka usluga**

##### **Član 76**

Predmet nabavke usluga su usluge iz oblasti: saobraćaja, finansija, informaciono-komunikacionih tehnologija, obrazovanja, nauke, istraživanja, računovodstva i revizije, konsaltinga, projektovanja, stručnog nadzora, ugostiteljstva, zdravstva, socijalne zaštite, kao i druge usluge, osim usluga koje su obuhvaćene nabavkom roba iz člana 75 ovog zakona.

#### **Nabavka radova**

##### **Član 77**

Predmet nabavke radova je:

- 1) izvođenje radova;
- 2) projektovanje i izvođenje radova;
- 3) izvođenje radova ili poslova na izgradnji objekta visokogradnje i/ili niskogradnje, kao cjeline koja ispunjava sve ekonomske i tehničke zahtjeve naručioca.

Spisak radova i poslova iz stava 1 ovog člana koji mogu biti predmet nabavke i spisak radova i poslova iz člana 2 stav 10 ovog zakona propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnih za poslove saobraćaja i izgradnje objekata.

#### **Mješovite nabavke**

##### **Član 78**

Ako predmet nabavke čine dva ili više predmeta iz čl. 75, 76 i 77 ovog zakona, predmet nabavke se određuje prema glavnom predmetu nabavke.

Glavni predmet nabavke iz stava 1 ovog člana je predmet koji ima najveću procijenjenu vrijednost.

U slučaju mješovite nabavke čiji je predmet djelimično usluga, a djelimično roba, ako oba predmeta imaju jednaku vrijednost glavni predmet je roba.

U slučaju mješovitih nabavki čiji su predmet djelimično usluge, a djelimično društvene i druge posebne usluge iz člana 153 ovog zakona, ako oba predmeta imaju jednaku vrijednost glavni predmet je usluga.

Ako su različiti djelovi predmeta mješovite nabavke objektivno odvojivi, naručilac može da odluči da zaključi posebne ugovore za posebne djelove mješovite nabavke ili da zaključi jedan ugovor.

Ako naručilac odluči da zaključi posebne ugovore za posebne djelove mješovite nabavke, na svaki od posebnih ugovora primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na te djelove predmeta nabavke, s obzirom na njihove tehničke karakteristike.

Ako naručilac odluči da zaključi jedinstveni ugovor za sve predmete mješovite nabavke dužan je da primjenjuje odredbe, kojim su uređeni postupci iz člana 51 ovog zakona.

Ako naručilac odluči da zaključi jedinstveni ugovor za mješovite nabavke, koji sadrži i predmete nabavke iz oblasti odbrane i bezbjednosti dužan je da primjenjuje odredbe ovog zakona kojima se uređuju nabavke iz oblasti odbrane i bezbjednosti, ako predmet nabavke po svojoj sadržini predstavlja jedinstvenu cjelinu.

### **Određivanje predmeta nabavke**

##### **Član 79**



Predmet nabavke mora biti određen po vrsti i nazivu, na način da predstavlja tehničku, tehnološku, funkcionalnu ili drugu cjelinu i omogućava sačinjavanje odgovarajuće ponude.

## **Određivanje predmeta nabavke po partijama**

### **Član 80**

Predmet nabavke može da se podijeli na partije, prema vrsti, svojstvima, namjeni, mjestu ili vremenu izvršenja ugovora, pod uslovom da je određen predmet i vrijednost svake pojedinačne partije, uzimajući u obzir mogućnost učešća malih i srednjih privrednih subjekata u postupku javne nabavke.

Ako naručilac nije podijelio predmet nabavke na partije, dužan je da u tenderskoj dokumentaciji navede razloge za tu odluku.

Ponudač može da podnese ponudu za jednu ili više partija.

Ako je tenderskom dokumentacijom predviđena mogućnost dodjele više partija istom ponuđaču, naručilac može da zaključi ugovor o javnoj nabavci za svaku partiju posebno ili kombinacijom više ili svih partija predmeta nabavke.

## **Obaveza korišćenja jedinstvenog rječnika javnih nabavki**

### **Član 81**

Naručilac je dužan da prilikom određivanja predmeta nabavke koristi nazive i oznake iz jedinstvenog rječnika javnih nabavki.

## **Procijenjena vrijednost predmeta nabavke**

### **Član 82**

Naručilac je dužan da u planu javnih nabavki, tenderskoj dokumentaciji, odluci o izboru najpovoljnije ponude i odluci o poništenju postupka navede procijenjenu vrijednost javne nabavke.

Naručilac ne smije da koristi način utvrđivanja procijenjene vrijednosti nabavke kojim se izbjegava primjena ovog zakona.

Procijenjena vrijednost javne nabavke iskazuje se u eurima, bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu:PDV), uključujući i sve troškove, nagrade i moguća obnavljanja ugovora na osnovu okvirnog sporazuma.

Procijenjena vrijednost javne nabavke utvrđuje se na osnovu metodologije koju propisuje Ministarstvo.

## **VI. SPROVOĐENJE POSTUPKA JAVNE NABAVKE**

### **1. Pokretanje postupka javne nabavke**

#### **Uslovi za pokretanje postupka javne nabavke**

### **Član 83**

Postupak javne nabavke naručilac može da pokrene samo za nabavke koje su utvrđene planom javnih nabavki za tekuću godinu i za koje ima obezbijeđena finansijska sredstva budžetom ili na drugi način u skladu sa zakonom.

Finansijska sredstva iz stava 1 ovog člana obuhvataju i sredstva za PDV na procijenjenu vrijednost predmeta nabavke.

Ako javna nabavka traje više godina, finansijska sredstva za naredne godine obezbjeđuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžet, odnosno propisom kojim se uređuje finansijsko poslovanje privrednih subjekata.

#### **Plan javnih nabavki**

### **Član 84**

Naručilac je dužan da do 31. januara tekuće finansijske godine sačini i dostavi plan javnih nabavki Ministarstvu, radi objavljivanja na ESJN.

Plan javnih nabavki sadrži:

- 1) podatke o naručiocu;
- 2) šifru i naziv predmeta nabavke u skladu sa jedinstvenim rječnikom javnih nabavki;

- 3) procijenjenu vrijednost nabavke za svaki predmet nabavke pojedinačno;
- 4) vrijednost PDV-a;
- 5) ukupnu procijenjenu vrijednost nabavke za period trajanja okvirnog sporazuma;
- 6) vrstu postupka javne nabavke;
- 7) budžetsku poziciju, odnosno poziciju finansijskog plana, na kojoj su planirana sredstva za nabavku.

Plan javnih nabavki donosi ovlašćeno lice naručioca.

Naručilac može da vrši izmjene, odnosno dopune plana nabavki, najkasnije pet dana prije pokretanja postupka javne nabavke.

Naručilac je dužan da izmjene, odnosno dopune plana javnih nabavki dostavi Ministarstvu radi objavljivanja, u roku iz stava 4 ovog člana.

Saglasnost na plan javnih nabavki i izmjene i dopune plana javnih nabavki korisnika budžeta Crne Gore, osim za Skupštinu Crne Gore i organe sudske vlasti, daje Ministarstvo, a korisnika budžeta lokalne samouprave nadležni organ lokalne samouprave, dok za privredna društva čiji je osnivač država, odnosno jedinica lokalne samouprave, saglasnost daju organi upravljanja, u skladu sa zakonom.

Predmet nabavke utvrđen tenderskom dokumentacijom i drugim aktima naručioca mora biti u skladu sa utvrđenim planom nabavki.

Plan nabavki sačinjava se na obrascu plana nabavki koji propisuje Ministarstvo.

## **Istraživanje tržišta**

### **Član 85**

Naručilac može prije pripremanja plana nabavki i pokretanja postupka javne nabavke da izvrši istraživanje tržišta, radi određivanja predmeta nabavke i njegove procijenjene vrijednosti.

Naručilac može da o predmetu nabavke zatraži mišljenje nezavisnih stručnjaka, nadležnih organa ili potencijalnih učesnika na tržištu.

Mišljenje iz stava 2 ovog člana može da se koristi u planiranju i sprovođenju nabavki pod uslovom da ne dovode do narušavanja načela tržišne konkurencije, zabrane diskriminacije i transparentnosti.

## **Način sačinjavanja tenderske dokumentacije**

### **Član 86**

Naručilac je dužan da tendersku dokumentaciju sačini na jasan, precizan i razumljiv način kojim se omogućava podnošenje odgovarajućih i uporedivih prijava za kvalifikaciju, odnosno ponuda.

Tenderska dokumentacija mora da sadrži sve podatke na osnovu kojih će ponuđaču biti poznati svi troškovi koje može imati u vezi sa predmetom javne nabavke.

## **Tehnička specifikacija**

### **Član 87**

Tehničkim specifikacijama utvrđuju se karakteristike koje su potrebne za robe, usluge i radove.

Naručilac je dužan da tehničkom specifikacijom omogućiti jednak pristup svim privrednim subjektima u postupku nabavke bez ograničavanja tržišne konkurencije.

Tehnička specifikacija, zavisno od vrste predmeta nabavke, sadrži opis, odnosno naziv predmeta nabavke u cjelini, po partijama i po stavkama, bitne karakteristike predmeta nabavke (kvalitet, dimenzija, oblik, bezbjednost, performansa, označavanje, rok upotrebe, jedinica mjere, količina i dr.) i zahtjeve u pogledu načina izvršavanja predmeta nabavke koji su bitni za sačinjavanje ponude i izvršenje ugovora, uključujući i zahtjeve zaštite životne sredine, energetske efikasnosti, socijalne zaštite i/ili zaštite i prenosa prava intelektualne svojine.

Tehnička specifikacija predmeta nabavke određuje se:

- 1) kao zahtjev u vezi sa izvođenjem ili funkcionalni zahtjev, na način da traženi parametri budu dovoljno precizno definisani da ponuđači mogu da sačine odgovarajuću ponudu, a naručilac izvrši pravilan izbor najpovoljnije ponude;
- 2) upućivanjem na crnogorske standarde, norme ili srodne dokumente, tehničke propise i tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izvođenje radova ili upotrebu roba, koji su usaglašeni sa evropskim standardima, tehničkim propisima ili zajedničkim tehničkim specifikacijama, uz navođenje riječi "ili ekvivalentan", a ako takve norme, tehnički propisi i tehničke specifikacije ne postoje u Crnoj Gori,

upućivanjem na evropske standarde, tehničke propise, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodne norme i druge tehničke referentne sisteme koje su utvrdila evropska tijela za normiranje;

U slučaju iz stava 4 tačka 1 ovog člana, naručilac ne smije da odbije ponudu za radove, robe i usluge koji odgovaraju standardu, tehničkom propisu i tehničkoj specifikaciji iz stava 4 tačka 2 ovog člana.

U slučaju iz stava 5 tačka 2 ovog člana, naručilac ne smije da odbije ponudu zbog toga što ponuđeni radovi, roba ili usluge nijesu u skladu sa tehničkom specifikacijom, ako ponuđač u ponudi, bilo kojim validnim dokazom, uključujući i dokaze iz člana 92 ovog zakona, dokaže da rješenja koja je ponudio na ekvivalentan način zadovoljavaju zahtjeve utvrđene tehničkom specifikacijom.

Ako se, zbog specifičnosti predmeta javne nabavke, ne može odrediti tačna količina predmeta nabavke, predmet nabavke se određuje po jedinici mjere u odnosu na koju se daje ponuda, s obzirom na ukupnu procijenjenu vrijednost nabavke.

## Korišćenje tehničkih karakteristika

### Član 88

Opis i bitne karakteristike predmeta nabavke ne smiju da se prilagođavaju određenom privrednom subjektu ili određenom predmetu.

Naručilac ne smije u tehničkoj specifikaciji da koristi ili da se poziva na tehničke karakteristike, robni znak, patent ili tip, posebno porijeklo ili proizvodnju koje označavaju robe, usluge ili radove, ako bi takvim označavanjem dao prednost određenom ponuđaču ili bi mogao neopravdano da isključi drugog ponuđača.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako se ne može precizno i razumljivo opisati predmet nabavke u skladu sa članom 87 stav 4 ovog zakona, mogu se navesti elementi kao što je robni znak, patent, tip ili proizvođač, pod uslovom da takav navod bude praćen riječima "ili ekvivalentno".

U slučaju iz stava 3 ovog člana naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji navede kriterijume za utvrđivanje ekvivalentnosti predmeta nabavke ili da navede standard koji treba da ispunjava predmet nabavke.

## Zahtjevi u pogledu izvršenja predmeta nabavke

### Član 89

Zahtjevi u pogledu izvršenja predmeta nabavke su zahtjevi u pogledu: roka i mjesta izvršenja, kontrole kvaliteta, testiranja i metoda testiranja, garantnog roka, primopredaje i puštanja u rad, probnog rada i stručnog osposobljavanja, obilježavanja ili etiketiranja, pakovanja, uslova i načina plaćanja.

Zahtjevi u pogledu izvođenja radova mogu da sadrže i obračun troškova, tehniku i metode građenja, probni rad i uslove za primopredaju.

## Posebni zahtjevi

### Član 90

Naručilac je dužan da u tehničkoj specifikaciji navede posebne zahtjeve koji se odnose na bezbjednost i zaštitu javnog interesa.

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da utvrdi da ponuđač snosi troškove naknade korišćenja патената, kao i odgovornost za povredu zaštićenih prava intelektualne svojine trećih lica.

## Zahtjevi za oznake

### Član 91

Oznaka je dokaz (potvrda, sertifikat ili drugi dokument) kojim se potvrđuje da određeni radovi, roba, usluga, proces ili postupak ispunjavaju određene zahtjeve.

Ako naručilac namjerava da nabavi robu, usluge ili radove sa određenim ekološkim ili drugim karakteristikama, može u tehničkoj specifikaciji, kriterijumu za izbor najpovoljnije ponude ili uslovima za izvršenje ugovora, da zahtijeva i dokaz da roba, usluge ili radovi imaju karakteristike određene oznake, ako:

- 1) se zahtjevi za oznaku odnose samo na kriterijume koji su vezani uz predmet nabavke i prikladni su za utvrđivanje njegovih karakteristika;
- 2) se zahtjevi za oznaku zasnivaju na kriterijumima koji se mogu objektivno provjeriti i koji nijesu diskriminatorni;

- 3) je oznaka utvrđena u transparentnom postupku u kojem mogu učestvovati svi zainteresovani subjekti, kao što su državni organi, potrošači, socijalni partneri, proizvođači, distributeri i nevladine organizacije;
- 4) je oznaka dostupna svim privrednim subjektima;
- 5) zahtjeve za oznaku određuje treća strana nad kojom privredni subjekat koji zahtijeva dodjelu oznake ne može da vrši odlučujući uticaj.

Naručilac može da zahtijeva da robe, usluge ili radovi zadovoljavaju samo zahtjeve oznake, koji su potrebni za predmet nabavke.

Naručilac koji zahtijeva posebnu oznaku dužan je da prihvati svaku ekvivalentnu oznaku koja potvrđuje da roba, usluge ili radovi zadovoljavaju zahtjeve za traženu oznaku.

Ako privredni subjekat iz razloga koji nijesu izazvani njegovim postupanjem, nije u mogućnosti da pribavi oznaku koju je naručilac naveo ili ekvivalentnu oznaku u okviru određenih rokova, naručilac je dužan da prihvati drugi način dokazivanja, kao što je tehnička dokumentacija proizvođača, pod uslovom da privredni subjekat dokaže da roba, usluge ili radovi koje nudi ispunjavaju zahtjeve za određenu oznaku ili zahtjeve koje je naveo naručilac.

Ako oznaka pored uslova iz stava 2 tač. 2 do 5 ovog člana predstavlja i zahtjeve koji nijesu povezani sa predmetom nabavke, naručilac ne smije da zahtijeva tu oznaku, već određuje tehničke karakteristike upućivanjem na detaljnu specifikaciju oznake ili, po potrebi, njene djelove koji su povezani sa predmetom nabavke i koji su odgovarajući za određivanje karakteristika predmeta nabavke.

### **Izveštaj o testiranju, potvrde i drugi načini dokazivanja**

#### **Član 92**

Naručilac može da zahtijeva da ponuđač dostavi dokaz (izveštaj, potvrda, sertifikat i sl.) izdat od akreditovanog sertifikacionog tijela kojim se potvrđuje usklađenost sa zahtjevima ili kriterijumima utvrđenim u tehničkim specifikacijama i kriterijumima za izbor najpovoljnije ponude ili uslovima za izvršenje ugovora.

### **Objavljivanje i dostavljanje tenderske dokumentacije**

#### **Član 93**

Naručilac je dužan da tendersku dokumentaciju iz člana 86 ovog zakona objavi na ESJN, osim tenderske dokumentacije za sprovođenje pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje koja se neposredno dostavlja privrednom subjektu.

Ako dio tenderske dokumentacije sadrži tajne podatke, naručilac je dužan da u dijelu tenderske dokumentacije koji objavi, navede na koji način privredni subjekti mogu preuzeti dio tenderske dokumentacije koji sadrži tajne podatke.

### **Izmjene i dopune tenderske dokumentacije**

#### **Član 94**

Naručilac može da izvrši izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije najkasnije 15 dana prije isteka roka za dostavljanje prijave za kvalifikaciju ili ponuda, bez obaveze produženja roka za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude.

Ako naručilac vrši izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, dužan je da rok za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponuda produži na način da od dana objavljivanja izmjena i/ili dopuna tenderske dokumentacije, do isteka roka za podnošenje ponuda ne može biti manje od 15 dana.

Naručilac je dužan da rok za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponuda produži u slučaju prekida rada ESJN, za period trajanja prekida.

Privredni subjekat može da predloži naručiocu da izmijeni i/ili dopuni tendersku dokumentaciju, u roku od osam dana od dana objavljivanja, odnosno dostavljanja tenderske dokumentacije.

U predlogu iz stava 4 ovog člana navode se razlozi za otklanjanje nepravilnosti, nedostataka ili nezakonitosti tenderske dokumentacije ili izmjena i dopuna tenderske dokumentacije, ali predlog ne smije da sadrži konkretne izmjene i/ili dopune.

Naručilac je dužan da u roku od tri dana, od dana prijema predloga iz stava 4 ovog člana elektronskim putem obavijesti podnosioca predloga da li će vršiti izmjene i dopune tenderske dokumentacije u predloženom dijelu.

Produženje roka za dostavljanje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponuda ne smatra se izmjenom i dopunom tenderske dokumentacije.

Na izmjene i dopune tenderske dokumentacije primjenjuju se odredbe člana 93 ovog zakona.

## Pojašnjenje tenderske dokumentacije

### Član 95

Privredni subjekat ima pravo da pisanim zahtjevom traži od naručioca pojašnjenje tenderske dokumentacije, odnosno izmjena i/ili dopuna tenderske dokumentacije tokom roka za dostavljanje prijava za kvalifikaciju ili ponuda, a najkasnije deset dana prije isteka roka određenog za dostavljanje prijava za kvalifikaciju ili ponuda.

Naručilac je dužan da, zavisno od vrste postupka javne nabavke, pojašnjenje tenderske dokumentacije objavi, odnosno dostavi preko ESJN u što kraćem roku, a najkasnije pet dana od dana prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

Pojašnjenjem tenderske dokumentacije ne smiju da se vrše izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije.

## 2. Sredstva finansijskog obezbjeđenja

### Obaveze naručioca

### Član 96

Naručilac je dužan da tenderskom dokumentacijom za javne nabavke procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 40.000,00 eura zahtijeva dostavljanje garancije ponude, garancije za dobro izvršenje ugovora o javnoj nabavci i okvirnog sporazuma i drugog sredstva finansijskog obezbjeđenja, u skladu sa zakonom.

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da utvrdi obavezu dostavljanja garancije i drugog sredstva finansijskog obezbjeđenja iz stava 1 ovog člana i za javne nabavke čija je procijenjena vrijednost manja od 40.000,00 eura.

Naručilac je dužan da tenderskom dokumentacijom odredi vrstu, period važenja i uslove za aktiviranje sredstava finansijskog obezbjeđenja iz stava 1 ovog člana.

Naručilac je dužan da aktivira sredstvo finansijskog obezbjeđenja iz stava 1 ovog člana, ako nastupi slučaj zbog kojeg je traženo.

### Garancija ponude

### Član 97

Garancija ponude je sredstvo zaštite naručioca ako ponuđač:

- 1) odustane od ponude u roku važenja ponude;
- 2) ne dostavi zahtijevane dokaze prije potpisivanja ugovora;
- 3) odbije da potpiše ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum; ili
- 4) u izjavi privrednog subjekta navede netačne činjenice o ispunjenosti uslova iz člana 111 stav 4 ovog zakona.

Garancija ponude se određuje u iznosu od 2% procijenjene vrijednosti predmeta nabavke, odnosno partije, ako je predmet nabavke podijeljen po partijama.

Trajanje garancije ponude određuje se u skladu sa rokom važenja ponude uključujući i rok za eventualno aktiviranje koji ne može da bude duži od osam dana, od dana isteka roka važenja ponude.

Ponuđač može da dostavi garanciju ponude sa rokom važenja dužim od roka iz stava 3 ovog člana.

Na zahtjev ponuđača, naručilac je dužan da ponuđaču vrati garanciju ponude u roku od deset dana od dana zaključivanja ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma, a kopiju garancije je dužan da čuva u dokumentaciji javne nabavke.

## Sredstva finansijskog obezbjeđenja ugovora o javnoj nabavci

### Član 98

Sredstva finansijskog obezbjeđenja ugovora o javnoj nabavci su:

- 1) garancija za dobro izvršenje ugovora ili okvirnog sporazuma, za slučaj povrede ugovorenih obaveza;
- 2) avansna garancija, ako je predviđeno avansno plaćanje;
- 3) garancija za otklanjanje nedostataka u garantnom roku, za slučaj da izabrani ponuđač u garantnom roku ne ispunji obaveze na koje se garancija odnosi;
- 4) polisa osiguranja od profesionalne odgovornosti, u skladu sa zakonom;
- 5) druge vrste garancija u skladu sa zakonom.

Garancija iz stava 1 tačka 1 ovog člana određuje se u iznosu koji ne može da bude veći od 10% vrijednosti ugovora.

### **3. Uslovi za učešće u postupku javne nabavke i osnovi za isključenje**

#### **Obavezni uslovi**

##### **Član 99**

U postupku javne nabavke može da učestvuje samo privredni subjekat koji:

- 1) nije pravosnažno osuđivan i čiji izvršni direktor nije pravosnažno osuđivan za neko od krivičnih djela sa obilježjima:
  - a) kriminalnog udruživanja;
  - b) stvaranja kriminalne organizacije;
  - c) davanje mita;
  - č) primanje mita;
  - ć) davanje mita u privrednom poslovanju;
  - d) primanje mita u privrednom poslovanju;
  - dž) utaja poreza i doprinosa;
  - đ) prevare;
  - e) terorizma;
  - f) finansiranja terorizma;
  - g) terorističkog udruživanja;
  - h) učestovanja u stranim oružanim formacijama;
  - i) pranja novca;
  - j) trgovine ljudima;
  - k) trgovine maloljetnim licima radi usvojenja;
  - l) zasnivanja ropskog odnosa i prevoza lica u ropskom odnosu;
- 2) je izmirio sve dospjele obaveze po osnovu poreza i doprinosa za penzijsko i zdravstveno osiguranje.

#### **Dokazivanje ispunjenosti obaveznih uslova**

##### **Član 100**

Ispunjenost uslova iz člana 99 ovog zakona dokazuje se na osnovu uvjerenja ili potvrde:

- 1) nadležnog organa izdatog na osnovu kaznene evidencije, u skladu sa propisima države u kojoj privredni subjekat ima sjedište, odnosno u kojoj ovlašćeno lice tog privrednog subjekta ima prebivalište,
- 2) organa uprave nadležnog za poslove naplate poreza, odnosno nadležnog organa države u kojoj privredni subjekat ima sjedište.

Ako se u državi sjedišta privrednog subjekta ili državi u kojoj ovlašćeno lice privrednog subjekta ima prebivalište ne izdaju dokazi iz stava 1 ovog člana ili ako ne obuhvataju sve informacije iz člana 99 ovog zakona, traženi dokaz može zamijeniti ili upotpuniti izjava privrednog subjekta da ispunjava propisane uslove, koja je ovjerena od nadležnog organa države sjedišta privrednog subjekta ili ambasade te države u Crnoj Gori kojom se potvrđuje vjerodostojnost sadržaja date izjave.

#### **Uslovi sposobnosti privrednog subjekta**

##### **Član 101**

Naručilac može, u skladu sa predmetom javne nabavke, tenderskom dokumentacijom da zahtijeva da privredni subjekat ispunjava uslove:

- 1) za obavljanje djelatnosti,
- 2) ekonomske i finansijske sposobnosti, i/ili
- 3) stručne i tehničke osposobljenosti.

Uslovi iz stava 1 ovog člana mogu da se zahtijevaju na minimalnom nivou kojim se obezbjeđuje sposobnost



privrednog subjekta da može uspješno da izvrši ugovor o javnoj nabavci u cjelini ili u određenom dijelu, u zavisnosti od toga da li ponudu podnosi za predmet nabavke u cjelini ili za određenu partiju.

Uslovi sposobnosti privrednog subjekta iz stava 1 ovog člana moraju da budu u vezi sa predmetom nabavke i srazmjerni predmetu nabavke.

### **Uslovi za obavljanje djelatnosti**

#### **Član 102**

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da, kao uslov iz člana 101 stav 1 tačka 1 ovog zakona, odredi:

- 1) upis u Centralni registar privrednih subjekata ili drugi odgovarajući registar u državi u kojoj privredni subjekat ima sjedište, i/ili
- 2) posjedovanje ovlaštenja (dozvola, licenca, odobrenje ili drugi akt) u skladu sa zakonom.

### **Dokazivanje ispunjavanja uslova za obavljanje djelatnosti**

#### **Član 103**

Ispunjenost uslova iz člana 102 ovog zakona dokazuje se dostavljanjem:

- 1) dokaza o registraciji u Centralnom registru privrednih subjekata ili drugom odgovarajućem registru, sa podacima o ovlaštenom licu privrednog subjekta;
- 2) ovlaštenja za obavljanje djelatnosti koja je predmet nabavke (dozvola, licenca, odobrenje ili drugi akt nadležnog organa za obavljanje djelatnosti koja je predmet nabavke).

### **Ekonomska i finansijska sposobnost**

#### **Član 104**

Tenderskom dokumentacijom, kao uslov iz člana 101 stav 1 tačka 2 ovog zakona, može da se odredi:

- 1) minimalni iznos ostvarenog prometa u prethodne dvije godine uključujući minimalni iznos ostvarenog prometa u oblasti koja je predmet javne nabavke, i/ili
- 2) odnos vrijednosti imovine i dospjelih obaveza i/ili druge finansijske parametre.

Minimalni iznos iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne smije da bude veći od dvostruke procijenjene vrijednosti predmeta nabavke, osim ako je neophodno zbog posebnih rizika povezanih sa predmetom nabavke, koje je naručilac dužan da obrazloži u tenderskoj dokumentaciji.

U postupku javne nabavke sa zaključivanjem okvirnog sporazuma, kojim je predviđeno ponovno nadmetanje, minimalni iznos iz stava 2 ovog člana utvrđuje se na osnovu očekivane maksimalne vrijednosti pojedinih ugovora koji će se zaključivati na osnovu okvirnog sporazuma ili na osnovu utvrđene vrijednosti okvirnog sporazuma.

U postupku javne nabavke primjenom dinamičkog sistema maksimalni godišnji promet iz stava 2 ovog člana izračunava se na osnovu očekivane maksimalne vrijednosti pojedinih ugovora koji će se zaključiti tokom trajanja tog sistema.

Ako je predmet nabavke podijeljen na partije, uslovi iz stava 1 ovog člana određuju se srazmjerno vrijednosti svake partije pojedinačno.

### **Dokazivanje ekonomsko-finansijske sposobnosti**

#### **Član 105**

Ispunjenost uslova iz člana 104 ovog zakona dokazuje se finansijskim iskazima za dvije prethodne finansijske godine, zavisno od dana osnivanja ili početka obavljanja djelatnosti, sa izvještajem ovlaštenog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

### **Stručna i tehnička sposobnost**

#### **Član 106**

Tenderskom dokumentacijom, kao uslov iz člana 101 stav 1 tačka 3 ovog zakona, može da se odredi:

- 1) iskustvo na kvalitetnom i uspješnom izvršavanju istih ili sličnih poslova iz oblasti predmeta nabavke;
- 2) stručni i kadrovski kapaciteti koji su potrebni za izvršenje ugovora;
- 3) mehanizacija, tehnička oprema i/ili drugi kapaciteti koji su potrebni za blagovremeno i kvalitetno izvršenje ugovora;

- 4) uspostavljen sistem upravljanja kvalitetom iz oblasti predmeta nabavke;
- 5) uspostavljen sistem zaštite životne sredine i/ili
- 6) opis i karakteristike predmeta nabavke.

Naručilac može tenderskom dokumentacijom za mješovitu nabavku da kao uslov utvrdi stručnu i tehničku sposobnost privrednog subjekta iz stava 1 ovog člana za svaki dio predmeta nabavke.

### **Dokazivanje stručne i tehničke sposobnosti**

#### **Član 107**

Ispunjenost uslova iz člana 106 ovog zakona dokazuje se:

- 1) potvrdama izdatim od strane investitora, odnosno korisnika o izvršenim isporukama robe, pruženim uslugama ili izvedenim radovima, tokom prethodnih godina ali ne duže od pet godina, računajući i godinu u kojoj je započet postupak javne nabavke, koje sadrže opis i vrijednost predmeta nabavke, vrijeme realizacije ugovora i konstataciju da je ugovor blagovremeno i kvalitetno izvršen;
- 2) dokazom o angažovanju radne snage (kopija radne knjižice, prijava za osiguranje ili ugovor o radu) sa odgovarajućim referencama koje su potrebne za izvršenje predmeta nabavke u skladu sa zakonom;
- 3) listom osnovnih sredstava i opreme u svojini odnosno obezbijeđenih na drugi način u skladu sa zakonom;
- 4) sertifikatom ili drugom odgovarajućom potvrdom nadležnog organa ili organizacije o ispunjavanju uslova upravljanja kvalitetom iz oblasti predmeta nabavke;
- 5) sertifikatom ili drugom odgovarajućom potvrdom nadležnog organa ili organizacije o uspostavljenom sistemu zaštite životne sredine;
- 6) uzorkom odnosno fotografijom koja je predmet nabavke, čiju je vrijednost ponuđač obavezan potvrditi, ukoliko to naručilac zahtijeva.

### **4. Osnovi za isključenje iz postupka**

#### **Obavezno isključenje**

#### **Član 108**

Naručilac će isključiti iz postupka javne nabavke privredni subjekat ako utvrdi da:

- 1) postoji sukob interesa iz člana 41 stav 1 tačka 2 alineja 1 ili člana 42 ovog zakona,
- 2) ne ispunjava uslove iz člana 99 ovog zakona,
- 3) ne ispunjava uslove iz čl. 102, 104 i 106 ovog zakona predviđene tenderskom dokumentacijom, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, i/ili
- 4) postoji drugi razlog predviđen ovim zakonom.

#### **Izuzetak od obaveznog isključenja**

#### **Član 109**

Izuzetno od člana 108 stav 1 tačka 1 ovog zakona, ako postoje bitni razlozi koji se odnose na zaštitu života i zdravlja ljudi ili zaštitu životne sredine, naručilac nije dužan da isključi privrednog subjekta kod kojeg postoji razlog za isključenje zbog sukoba interesa.

Izuzetno od člana 108 stav 1 tačka 2 ovog zakona, naručilac neće isključiti iz postupka javne nabavke privredni subjekat zbog neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa, koji dokaže da, u skladu sa propisima, nema obavezu plaćanja poreza i doprinosa ili da mu je odobreno odlaganje plaćanja poreza i doprinosa, koje blagovremeno izvršava.

### **Posebni osnovi za isključenje iz postupka javne nabavke**

#### **Član 110**

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da predvidi da će iz postupka javne nabavke isključiti privrednog subjekta koji:

- 1) je u postupku stečaja ili likvidacije;
- 2) je zaključio ugovor ili sporazum sa drugim privrednim subjektom sa ciljem narušavanja tržišne konkurencije;

- 3) ima neizvršenih ugovorenih obaveza ili značajnih ili trajnih nedostataka tokom izvršavanja zahtjeva iz prethodnog ugovora o javnoj nabavci, javno-privatnom partnerstvu ili koncesiji, čija je posljedica bila raskid ugovora, naknada štete ili druga odgovarajuća sankcija;
- 4) je netačno prikazivao činjenice u vezi ispunjenosti uslova u postupku javne nabavke;
- 5) je učinio teški profesionalni propust koji dovodi u pitanje njegov integritet.

Profesionalni propust predstavlja neopravdano kršenje obaveza utvrđenih ugovorom o javnoj nabavci od strane ponuđača uključujući i odbijanje zaključivanja ugovora o javnoj nabavci, kao i kršenje propisa iz oblasti: zaštite životne sredine, socijalne zaštite i radnih odnosa, uključujući kolektivne ugovore, zaštite konkurencije ili prava intelektualne svojine.

Izuzetno, od stava 1 tačka 1 ovog člana naručilac nije dužan da isključi privrednog subjekta koji dokaže da će biti sposoban da izvrši ugovor o javnoj nabavci.

## **5. Način dokazivanja ispunjenosti uslova**

### **Izjava privrednog subjekta**

#### **Član 111**

Ispunjenost uslova za učešće u postupku javne nabavke dokazuje se izjavom privrednog subjekta.

Izjava iz stava 1 ovog člana, dostavlja se u elektronskom obliku.

Izjava iz stava 1 ovog člana, do dana uspostavljanja ESJN, dostavlja se u pisanom ili elektronskom obliku, a od dana uspostavljanja ESJN dostavlja se u elektronskom obliku.

Izjavom iz stava 1 ovog člana podnosilac prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude, garantuje da ispunjava obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke i druge uslove utvrđene tenderskom dokumentacijom.

Ako se podnosi zajednička ponuda, izjavu iz stava 1 ovog člana daje svaki član zajedničke ponude, a ako je ponuda podnijeta sa podugovaračem i svaki podugovarač.

Podnosilac prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude, može uz izjavu iz stava 1 ovog člana da dostavi dokaze o ispunjavanju uslova sposobnosti zahtijevane tenderskom dokumentacijom.

Izjava iz stava 1 ovog člana sačinjava se i podnosi uz prijavu za kvalifikaciju odnosno ponudu na obrascu, koji propisuje Ministarstvo.

### **Provjera tačnosti izjave**

#### **Član 112**

Naručilac vrši provjeru tačnosti podataka navedenih u izjavi iz člana 111 stav 1 ovog zakona na osnovu evidencija koje vode nadležni organi u skladu sa zakonom, uključujući i e-Certis, a može i putem ESJN, odnosno da zatraži od nadležnih organa izdavanje dokaza ili da izvrši uvid u dokaze koje već posjeduje.

Ako podaci iz stava 1 ovog člana nijesu dostupni naručiocu ili nije moguće obezbijediti dokaz po službenoj dužnosti, naručilac je dužan da zahtijeva od privrednog subjekta da u roku od osam dana, od dana prijema zahtjeva dostavi original ili ovjerene kopije dokaza predviđenih tenderskom dokumentacijom.

Ako je dostavljeni dokaz nepotpun ili nejasan, naručilac je dužan da o tome obavijesti privrednog subjekta i omogućiti mu da u roku od pet dana, od dana dostavljanja obavještenja, dostavi dokaz koji je potpun i jasan.

Naručilac je dužan da, ako originali ili ovjerene kopije dokaza iz st. 1 i 2 ovog člana nijesu obezbijeđeni prije donošenja odluke u postupku javne nabavke od ponuđača koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu, zahtijeva da u roku koji ne može da bude kraći od pet dana, od dana dostavljanja zahtjeva dostavi original ili ovjerene kopije dokaza predviđenih tenderskom dokumentacijom.

Ako ponuđač iz stava 4 ovog člana ne dostavi original ili ovjerene kopije dokaza predviđenih tenderskom dokumentacijom, smatraće se da je odustao od ponude i naručilac je dužan da pozove sljedećeg ponuđača, koji je podnio najpovoljniju ponudu, da dostavi original ili ovjerene kopije dokaza predviđenih tenderskom dokumentacijom ili da poništi postupak u skladu sa ovim zakonom.

Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se u postupku zaključivanja ugovora na osnovu okvirnog sporazuma iz člana 69 stav 1 i stav 2 tačka 1 ovog zakona.

## **Evidencija registrovanih ponuđača u ESJN**

#### **Član 113**

Evidencija registrovanih ponuđača u ESJN sadrži objedinjene podatke o ponuđačima sa kojima su zaključeni ugovori o javnoj nabavci.

Ministarstvo je dužno da, na zahtjev nadležnog organa druge države, omogući pristup podacima iz evidencije iz stava 1 ovog člana, radi upisa u odgovarajuću listu koja se vodi u toj državi.

Obrazac evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## **Osiguranje kvaliteta i zaštita životne sredine**

### **Član 114**

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da zahtijeva dostavljanje dokaza odnosno sertifikata, koje izdaju akreditovana sertifikaciona tijela o ispunjavanju uslova kvaliteta predmeta nabavke i zaštite životne sredine.

Dokazi izdati od akreditovanih sertifikacionih tijela stranih država priznaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti.

Naručilac je dužan da prihvati druge dokaze o ispunjavanju uslova kvaliteta i zaštite životne sredine, ako privredni subjekat dokaže da nema pristup dokazima iz st. 1 i 2 ovog člana ili ih iz opravdanih razloga ne može pribaviti u odgovarajućem roku, pod uslovom da dokaže da su ekvivalentni dokazima iz st. 1 i 2 ovog člana.

## **6. Rokovi u postupku javne nabavke**

### **Način određivanja rokova**

### **Član 115**

Naručilac je dužan da rokove za dostavljanje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude odredi u zavisnosti od složenosti predmeta nabavke i vremena koje je potrebno za izradu prijave, odnosno ponude, u skladu sa ovim zakonom.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji odredi datum i vrijeme do kojeg se prijave za kvalifikaciju odnosno ponude mogu blagovremeno dostaviti.

### **Mogućnost skraćivanja rokova**

### **Član 116**

Naručilac može da rokove za podnošenje prijave za kvalifikaciju i ponuda skрати isključivo u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

## **7. Kriterijum za izbor najpovoljnije ponude**

### **Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude**

### **Određivanje kriterijuma**

### **Član 117**

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke izabere ekonomski najpovoljniju ponudu, primjenom pristupa isplativosti, po osnovu kriterijuma:

- 1) cijena,
- 2) odnos cijene i kvaliteta ili
- 3) trošak životnog ciklusa.

Naručilac je dužan da u tenderskoj dokumentaciji odredi kriterijum i utvrdi metodologiju vrednovanja ponuda.

Kriterijum za izbor najpovoljnije ponude mora da bude opisan, bodovno određen, povezan sa predmetom nabavke i ne smije biti diskriminatorski.

Kriterijum za izbor najpovoljnije ponude je povezan sa predmetom nabavke ako se njegovi parametri odnose na zahtjeve predmeta nabavke u bilo kom pogledu i u bilo kojoj fazi njegovog životnog ciklusa uključujući faktore koji se odnose na određeni proces proizvodnje, izvođenje radova, isporuku ili trgovanje roba ili usluga ili na određeni proces neke druge faze njihovog životnog ciklusa, čak iako ti faktori nisu dio njihovog materijalnog sadržaja.

Kriterijum za izbor najpovoljnije ponude nije diskriminatorski ako su svi njegovi parametri dostupni ponuđačima pod jednakim uslovima.

Metodologija vrednovanja ponuda mora da sadrži metod i maksimalni broj bodova koji se može dodijeliti ponudi po utvrđenom kriterijumu i po svakom predviđenom parametru.

Parametri kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude i metodologija vrednovanja ponuda moraju biti definisani na način koji obezbjeđuje objektivno i tačno iskazivanje broja bodova i rangiranje ponuda.

Naručilac može odrediti cijenu kao kriterijum za izbor najpovoljnije ponude isključivo u pregovaračkom postupku bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, u postupku zaključenja ugovora na osnovu okvirnog sporazuma u skladu sa članom 69 stav 2 tač. 2 ili 3 ovog zakona, elektronske aukcije ili dinamičkog sistema nabavki, u postupku za dodjelu ugovora za društvene i druge posebne usluge, u slučaju javne nabavke za potrebe odbrane i bezbjednosti ili za potrebe diplomatskih misija, konzularnih predstavništava i vojno-diplomatskih predstavnika u inostranstvu, osim ako je cijena predmeta nabavke unaprijed utvrđena.

Metodologiju načina vrednovanja ponuda propisuje Ministarstvo.

## **Odnos cijene i kvaliteta**

### **Član 118**

Odnos cijene i kvaliteta utvrđuje se na osnovu parametara koji mogu da obuhvate:

- 1) kvalitet, uključujući tehničke, estetske i funkcionalne karakteristike, dostupnost rješenja za sve korisnike, socijalne, ekološke i inovativne karakteristike trgovine i uslova trgovanja;
- 2) organizaciju, kvalifikacije i iskustvo lica kojima će biti povjereno izvršenje predmeta nabavke, kada iskustvo lica može da ima značajan uticaj na nivo uspješnosti izvršenja predmeta nabavke ili
- 3) uslugu nakon prodaje i tehničku pomoć, uslove isporuke, kao što su vrijeme isporuke, proces isporuke, rok isporuke ili rok izvršenja.

Ako je cijena unaprijed utvrđena, ponude se vrednuju samo po osnovu parametara kvaliteta.

Odnos cijene i kvaliteta određuje se tako da iznos bodova po osnovu cijene ne može biti veći od 90% ukupnog utvrđenog maksimalnog broja bodova.

## **Trošak životnog ciklusa**

### **Član 119**

Trošak životnog ciklusa obuhvata sve ili dio sljedećih troškova:

- 1) troškovi koje snose naručilac ili drugi korisnik, kao što su:
  - troškovi nabavke, odnosno kupovine;
  - troškovi korišćenja, kao što je potrošnja energije i drugih resursa;
  - troškovi održavanja;
  - troškovi povezani sa završetkom životnog ciklusa, kao što su troškovi prikupljanja i reciklaže;
- 2) troškovi otklanjanja uticaja predmeta nabavke tokom životnog ciklusa na životnu sredinu, ako se može odrediti i provjeriti njihova novčana vrijednost, a koji mogu uključiti troškove smanjenja efekata emisije gasova ili emisije drugih zagađivača, kao i druge troškove ublažavanja klimatskih promjena.

Ako naručilac koristi kriterijum trošak životnog ciklusa dužan je da u tenderskoj dokumentaciji navede podatke koje treba da dostave ponuđači o troškovima iz stava 1 tačka 2 ovog člana i metodologiju koju će koristiti za utvrđivanje troškova životnog ciklusa na osnovu tih podataka.

Metodologija iz stava 2 ovog člana mora da se zasniva na objektivno provjerljivim i nediskriminatorskim kriterijumima i ne smije da neopravdano favorizuje, niti dovodi u nepovoljniji položaj određene ponuđače, a tražene podatke treba da, bez većih poteškoća, mogu da dostave svi ponuđači.

## **8. Ponuda i prijava za kvalifikaciju**

### **Ponuda**

### **Član 120**

Ponuđač podnosi ponudu, kojom nudi predmet nabavke za određenu cijenu, u skladu sa uslovima predviđenim tenderskom dokumentacijom.

Ponuđač može da podnese samo jednu ponudu.

Cijena iz stava 1 ovog člana obuhvata sve troškove koji se odnose na predmet nabavke i koji su utvrđeni tenderskom dokumentacijom, bez iznosa PDV-a.

Ponuđena cijena iskazuje se brojčano u eurima.

Ponuđena cijena izražava se za cjelokupni predmet nabavke u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, ako je predmet nabavke određen samo po jedinici mjere u skladu sa članom 87 stav 7 ovog zakona, ukupna ponuđena cijena se izražava kao zbir jediničnih cijena po stavkama.

Ponuđač može da izmijeni ili da odustane od ponude u roku određenom za dostavljanje ponuda.

Ako ponuđač u roku za dostavljanje ponuda mijenja ponudu, smatra se da je ponuda dostavljena u trenutku dostavljanja posljednje izmjene ponude.

Ponuda je obavezujuća do isteka roka važenja ponude.

Ponuđač je dužan da na zahtjev naručioca produži rok važenja ponude, ako je zahtjev dostavljen ponuđaču prije isteka roka važenja ponude.

U slučaju produženja važnosti ponude, naručilac je dužan da od ponuđača zahtijeva i produženje važenja garancije ponude.

Ako ponuđač ne postupi u skladu sa zahtjevima naručioca iz st. 10 i 11 ovog člana smatra se da je odustao od ponude.

Nakon isteka roka za dostavljanje, ponuda se ne smije mijenjati i dopunjavati u dijelu podataka o ponuđaču, finansijskom dijelu, garancije ponude i podataka na osnovu kojih se vrši vrednovanje ponude, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Ponuđač ponudu podnosi neposredno, putem pošte ili elektronskim putem u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Ponuda se može podnijeti dijelom u pisanoj, a dijelom u elektronskoj formi, u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Sadržaj ponude i uputstvo za sačinjavanje i podnošenje ponude propisuje Ministarstvo.

### **Podnošenje ponude neposredno ili putem pošte**

#### **Član 121**

Ponuda, koja se podnosi neposredno ili putem pošte, dostavlja se u zatvorenom omotu (koverat, paket i slično).

Ponuda iz stava 1 ovog člana i dokumenta koja se podnose uz ponudu, osim garancije ponude i uzoraka, moraju biti povezani jednim jemstvenikom na način da se ne mogu naknadno dodavati, odstranjivati ili zamjenjivati pojedinačni listovi, a da se pri tome ne ošteti list ponude i jemstvenik.

Ponuđač je dužan da svaku stranicu ponude i dokaze koje podnosi uz ponudu, osim garancije ponude i uzoraka, označi rednim brojem i na prvoj stranici ponude navede ukupan broj označenih stranica ponude.

Ponuda i dokumenta koja sačinjava ponuđač, a koja čine sastavni dio ponude, moraju biti potpisana od ovlaštenog lica ponuđača.

Na omotu ponude navodi se: naznaka "Ponuda", broj tenderske dokumentacije, naziv i sjedište naručioca, naziv, sjedište i adresa ponuđača i tekst "ne otvaraj prije javnog otvaranja ponuda".

Garancija ponude se dostavlja u originalu, uz ponudu, u posebnoj koverti i u okviru omota u kojem je dostavljena ponuda.

Uzorci zahtijevani tenderskom dokumentacijom, zavisno od dimenzija, dostavljaju se u jednom ili više omota (koverat, paket i slično) na kojima se navodi naziv ponuđača, naziv predmeta nabavke, odnosno dijela predmeta nabavke na koji se uzorak odnosi i broj uzoraka.

### **Podnošenje ponude elektronskim putem**

#### **Član 122**

Ponuda, koja se podnosi elektronskim putem, dostavlja se naručiocu putem ESJN-a u skladu sa zakonima kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina i informaciona bezbjednost.

Ako se ponuda dijelom podnosi putem ESJN, a dijelom neposredno ili putem pošte, ponuđač je dužan da u dijelu ponude koji je podnio putem ESJN-a navede na koji način je dostavio ostale djelove ponude.

ESJN mora da:

- 1) obezbijedi prijem elektronskih ponuda potpisanih kvalifikovanim elektronskim potpisom u skladu sa zakonom;
- 2) omogućiti da elektronska ponuda ima vremensku oznaku, koja sadrži tačan datum, sat i minut prijema ponuda;



- 3) onemogućiti pristup podacima iz ponuda, prije početka otvaranja ponuda;
- 4) omogućiti otkrivanje kršenja zabrane pristupa podacima iz ponuda;
- 5) obezbijediti da samo određena lica naručioca mogu da vrše izmjene datuma određenog otvaranja ponuda;
- 6) obezbijediti da samo određena lica istovremeno imaju pristup podacima iz ponuda;
- 7) omogućiti arhiviranje elektronskih ponuda u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

### **Podnošenje ponude po partijama**

#### **Član 123**

Ponudač može da podnese ponudu za jednu ili više partija, u skladu sa tenderskom dokumentacijom i dužan je da u ponudi naznači za koje partije podnosi ponudu.

Ako ponudač podnosi ponudu za više partija, ponuda mora biti pripremljena na način da se može vršiti ocjena ponude za svaku partiju posebno.

### **Podnošenje ponude sa varijantama**

#### **Član 124**

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da predvidi podnošenje ponuda sa varijantama.

Ponudom sa varijantama se nudi predmet nabavke koji zadovoljava minimalne tehničke i funkcionalne zahtjeve, odnosno standarde koje je naručilac utvrdio tenderskom dokumentacijom, sa tehničkim karakteristikama različitim od karakteristika datih tehničkom specifikacijom.

Naručilac je dužan da obezbijedi da se kriterijum za izbor najpovoljnije ponude primijeni i na varijante ponude koje ispunjavaju minimalne uslove u skladu sa stavom 2 ovog člana.

### **Blagovremena ponuda**

#### **Član 125**

Ponuda podnijeta neposredno ili putem pošte je blagovremena ako je uručena naručiocu prije isteka roka za dostavljanje ponuda utvrđenog tenderskom dokumentacijom odnosno pozivom za dostavljanje ponuda.

Ponuda u elektronskoj formi je blagovremena ako je podnijeta u ESJN u roku određenom tenderskom dokumentacijom.

Neblagovremena je ponuda koja je uručena naručiocu, odnosno podnijeta u ESJN nakon isteka roka iz st. 1 i 2 ovog člana.

### **Podnošenje zajedničke ponude**

#### **Član 126**

Zajedničku ponudu mogu da podnesu dva ili više privrednih subjekata koji su zaključili ugovor o zajedničkom nastupanju.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana uređuju su međusobna prava i obaveze, određuje nosilac zajedničke ponude, dio predmeta nabavke za koji je zadužen svaki od članova zajedničke ponude i njihovo procentualno učešće u ukupnoj vrijednosti ponude.

Ako više privrednih subjekata podnosi zajedničku ponudu, svaki privredni subjekat dužan je da ispunjava obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke, uslove sposobnosti iz člana 102 tačka 2 ovog zakona i uslove iz člana 106 stav 1 ovog zakona za dio predmeta nabavke iz ugovora, koji je zaključen u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Podnosioci zajedničke ponude mogu zajedno da ispune uslove ekonomsko-finansijske sposobnosti i stručne i tehničke sposobnosti.

Privredni subjekat iz stava 1 ovog člana može da, za dokazivanje ispunjenosti uslova stručno-tehničke sposobnosti, koristi kapacitete drugog privrednog subjekta sa kojim ima zaključen ugovor o zajedničkom nastupanju.

Naručilac ne smije da zahtijeva da podnosioci zajedničke ponude imaju određeni organizacioni oblik.

Naručilac tenderskom dokumentacijom određuje kako podnosioci zajedničke ponude ispunjavaju uslov iz člana 102 tačka 1 ovog zakona.

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da zahtijeva da, u slučaju podnošenja zajedničke ponude za postavljanje uređaja ili instalaciju, određene radove izvrši neposredno nosilac zajedničke ponude ili drugi privredni subjekat iz zajedničke ponude.

## **Korišćenje sposobnosti drugih subjekata**

### **Član 127**

Ponuđač može da radi dokazivanja ispunjenosti uslova ekonomsko-finansijske sposobnosti i stručno-tehničke sposobnosti, koristi sposobnost drugog privrednog subjekta, i to:

- 1) radi dokazivanja ispunjenosti uslova iz člana 106 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, samo ako će privredni subjekat čiju sposobnost koristi da izvodi radove ili pruža usluge za koje se ta sposobnost zahtijeva, i
- 2) ako dokaže da privredni subjekat čiju sposobnost koristi ima na raspolaganju potrebne kapacitete za izvršenje ugovora.

Naručilac je dužan da, u skladu sa čl. 111 do 114 ovog zakona, provjeri ispunjenost uslova sposobnosti privrednog subjekta čiju sposobnost ponuđač namjerava da koristi.

Ako naručilac utvrdi da privredni subjekat iz stava 1 ovog člana nema sposobnost koje ponuđač namjerava da koristi ili ako postoje razlozi za isključenje tog privrednog subjekta, dužan je da o tome obavijesti ponuđača i da mu omogući da tog privrednog subjekta zamijeni drugim privrednim subjektom koji ispunjava potrebne uslove, u primjerenom roku koji ne može biti kraći od pet dana od dana dostavljanja obavještenja.

Naručilac može tenderskom dokumentacijom da zahtijeva da, ako ponuđač koristi sposobnost drugog privrednog subjekta, ponuđač i privredni subjekat solidarno odgovaraju za izvršenje ugovora.

## **Podugovaranje**

### **Član 128**

Ponuđač može dio predmeta javne nabavke ili dio ugovora o javnoj nabavci da ustupi podugovaraču, u skladu sa ovim zakonom.

Naručilac ne smije od ponuđača da zahtijeva da dio predmeta nabavke ili dio ugovora o javnoj nabavci ustupi u podugovor ili da angažuje određene podugovarače, niti ih u tome može ograničiti, osim ako je posebnim zakonom ili potvrđenim međunarodnim ugovorom drugačije određeno.

Podugovarač je dužan da ispunjava obavezne uslove, uslove za obavljanje djelatnosti i uslove stručno-tehničke sposobnosti koji se odnose na dio predmeta nabavke koji mu je ustupljen.

Naručilac je dužan da sve predviđene osnove za isključenje iz postupka javne nabavke primijeni na podugovarača.

Ako naručilac utvrdi da postoji osnov za isključenje podugovarača, dužan je da zatraži da privredni subjekat zamijeni tog podugovarača u primjerenom roku, koji ne može da bude kraći od pet dana od dana dostavljanja zahtjeva.

Ponuđač koji namjerava da angažuje podugovarača dužan je da u ponudi:

- 1) navede dio predmeta nabavke, odnosno dio ugovora koji namjerava da ustupi, sa podacima o nazivu i opisu dijela predmeta nabavke i da precizira procentualni udio u predmetu nabavke; i
- 2) navede podatke o podugovaraču (naziv, sjedište, poreski identifikacioni broj, broj računa, ime ovlašćenog lica).

Ako ponuđač dio predmeta nabavke, odnosno ugovora o javnoj nabavci ustupi podugovaraču, podaci iz stava 6 ovog člana moraju biti navedeni u ugovoru o javnoj nabavci.

Ponuđač može tokom izvršenja ugovora o javnoj nabavci uz saglasnost naručioca, da:

- 1) zamijeni podugovarača za dio ugovora o javnoj nabavci koji je prethodno zaključio sa podugovaračem;
- 2) angažuje jednog ili više novih podugovarača čiji ukupni udio ne može biti veći od 30% vrijednosti ugovora o javnoj nabavci bez PDV-a;
- 3) preuzme izvršenje dijela ugovora o javnoj nabavci koji je prethodno zaključio sa podugovaračem.

Uz zahtjev za saglasnost iz stava 8 ovog člana, ponuđač dostavlja podatke i dokumenta za dokazivanje ispunjenosti obaveznih uslova, uslova za obavljanje djelatnosti i uslova stručno-tehničke sposobnosti za novog podugovarača.

Naručilac neće dati saglasnost ponuđaču iz stava 9 ovog člana ako:

- 1) novi podugovarač ne ispunjava uslove iz stava 9 ovog člana,

- 2) ponuđač ne ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti i uslove stručne i tehničke sposobnosti za dio predmeta nabavke čije izvršenje preuzima.

## **Prijem i evidentiranje ponude**

### **Član 129**

Naručilac je dužan da prilikom prijema ponude iz člana 121 ovog zakona navede datum i vrijeme (sat i minut) prijema i evidentira ponude po redoslijedu prijema.

Ako se ponuda neposredno dostavlja, naručilac je dužan da ponuđaču izda potvrdu o prijemu ponude, koja sadrži podatke o vremenu prijema ponude.

## **Otvaranje ponuda**

### **Član 130**

Otvaranje ponuda u postupku javne nabavke vrši se u vrijeme i na način određen tenderskom dokumentacijom.

Ponude, dostavljene neposredno ili putem pošte, otvaraju se najkasnije sat vremena nakon isteka roka za podnošenje ponuda.

Ponude podnijete u otvorenom postupku i ograničenom postupku i konačne ponude u drugim postupcima javne nabavke javno se otvaraju.

Inicijalne ponude i naredne ponude do konačne ponude ne otvaraju se javno.

Otvaranju ponuda mora da prisustvuje najmanje dvije trećine članova komisije za sprovođenje postupka javne nabavke.

Javnom otvaranju ponuda mogu da prisustvuju ovlašćeni predstavnici ponuđača.

Otvaranje ponuda vrši se po redoslijedu prijema ponuda.

Neblagovremena ponuda, ponuda koja nije dostavljena u skladu sa članom 121 st. 4 i 6 ovog zakona i ponuda od koje je ponuđač odustao neće se otvarati.

Ponude iz stava 8 ovog člana vraćaju se ponuđaču neotvorene, nakon izvršnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude, odnosno odluke o poništenju postupka.

Naručilac nije dužan da vrši javno otvaranje ponuda ako se ponude dostavljaju elektronskim putem i ako ESJN omogućava automatsko otvaranje ponuda istovremeno sa istekom roka za dostavljanje ponuda, sačinjavanje zapisnika o otvaranju i njegovu automatsku dostavu svim ponuđačima koji su podnijeli ponude.

## **Zapisnik o otvaranju ponuda**

### **Član 131**

Komisija za sprovođenje postupka javne nabavke je dužna da sačini zapisnik o otvaranju ponuda.

Zapisnik potpisuju prisutni članovi komisije i prisutni ovlašćeni predstavnici ponuđača.

Primjerak zapisnika se nakon potpisivanja uručuje svim prisutnim ovlašćenim predstavnicima ponuđača.

Ako ovlašćeni predstavnik ponuđača odbije da potpiše zapisnik ili napusti otvaranje ponuda prije završetka, u zapisniku se konstatuje napuštanje, odbijanje i eventualni razlozi za odbijanje potpisivanja zapisnika.

Naručilac je dužan da, najkasnije u roku od tri dana, od dana završetka postupka javnog otvaranja ponuda, ponuđaču koji nije prisustvovao otvaranju ponuda dostavi zapisnik o otvaranju ponuda.

Zapisnik o otvaranju ponuda sačinjava se na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

## **Ispravna ponuda**

### **Član 132**

Ispravna ponuda je ponuda koja ne sadrži razloge neispravnosti iz člana 133 ovog zakona.

## **Neispravna ponuda**

### **Član 133**

Neispravna ponuda je ponuda:

- 1) koja nije sačinjena na način utvrđen tenderskom dokumentacijom u skladu sa ovim zakonom;
- 2) uz koju nije dostavljena izjava privrednog subjekta iz člana 111 ovog zakona;

- 3) uz koju nije dostavljena garancija ponude ili je garancija ponude dostavljena na manji iznos od traženog, nije dostavljena na način utvrđen tenderskom dokumentacijom ili je neispravna;
- 4) ako nije data u skladu sa tehničkom specifikacijom ili su zahtjevi za predmet nabavke nejasni, a ti nedostaci se ne mogu otkloniti pojašnjenjem ponude iz člana 134 stav 3 ovog zakona;
- 5) u kojoj visina ponuđene cijene prelazi procijenjenu vrijednost nabavke;
- 6) u kojoj je ponuđena nerealna cijena, koju ponuđač nije opravdao u skladu sa članom 139 ovog zakona;
- 7) u kojoj postoji računska greška, a ponuđač ne da saglasnost za predloženu ispravku računске greške u skladu sa članom 134 stav 6 ovog zakona.

### **Postupak pregleda i ocjene ponuda**

#### **Član 134**

Pregled i ocjena ponuda vrši se nakon otvaranja ponuda bez učešća ponuđača, provjerom, da li postoji osnov za isključenje iz postupka javne nabavke iz člana 108 i 110 ovog zakona i/ili razlog za neispravnost ponude iz člana 133 ovog zakona.

U otvorenom postupku javne nabavke, naručilac može da ocijeni ponude u dijelu koji se odnosi na zahtjeve i uslove koje treba da ispunjava predmet nabavke iz tehničke specifikacije prije provjere postojanja osnova za isključenje iz postupka javne nabavke.

Ako privredni subjekat nije dostavio dokaz ili je dostavljeni dokaz nepotpun ili nejasan, naručilac je dužan da o tome obavijesti privrednog subjekta, poštujući načela jednakog tretmana i transparentnosti, i omogućiti mu da u roku od pet dana od dana dostavljanja obavještenja, dostavi, dopuni ili pojasni dokaz.

Ako ponuđač ne postupi na način iz stava 3 ovog člana, smatraće se da je odustao od ponude.

Dokazi koji se odnose na vrednovanje ponuda, uključujući i konačne ponude u višefaznim postupcima javnih nabavki ne mogu se naknadno dostavljati i mijenjati, osim u slučaju postojanja računске greške.

Ako naručilac utvrdi da u ponudi postoji računska greška dužan je da o tome obavijesti ponuđača i zatraži da u roku od pet dana od dana dostavljanja obavještenja dostavi saglasnost za ispravku računске greške.

Naručilac je dužan da odbije ponudu za koju, na osnovu rezultata pregleda i ocjene ponuda, utvrdi da je neispravna ili postoji osnov za isključenje predviđen tenderskom dokumentacijom.

Podaci o pregledu i ocjeni ponuda su tajni do donošenja odluke naručioca.

Način utvrđivanja ispravke računске greške iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### **Vrednovanje ponuda**

#### **Član 135**

Nakon pregleda i ocjene ponuda, komisija za sprovođenje postupka javne nabavke vrši vrednovanje i rangiranje ispravnih ponuda.

Svaki član komisije iz stava 1 ovog člana vrši odvojeno (individualno) vrednovanje ispravnih ponuda na osnovu kriterijuma utvrđenog tenderskom dokumentacijom.

Na osnovu rezultata vrednovanja iz stava 2 ovog člana utvrđuje se prosjek broja bodova dodijeljenih ponudama i rang lista ponuđača po opadajućem redoslijedu.

### **Zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda**

#### **Član 136**

Komisija za sprovođenje postupka javne nabavke dužna je da o pregledu, ocjeni, upoređivanju i vrednovanju ponuda sačini zapisnik.

Član komisije koji nije saglasan sa sprovedenim postupkom pregleda, ocjene, vrednovanja ponuda ili sa predlogom odluke o izboru najpovoljnije ponude, odnosno odluke o poništenju postupka javne nabavke, ima pravo da izdvoji svoje mišljenje.

U slučaju iz stava 2 ovog člana izdvojeno mišljenje člana komisije unosi se u zapisnik nakon predloga za donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude ili odluke o poništenju postupka javne nabavke.

Obrazac zapisnika o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda propisuje Ministarstvo.

### **Prijava za kvalifikaciju**

### Član 137

Odredbe čl. 123 do 131 i čl. 134, 135 i 136 ovog zakona shodno se primjenjuju na prijavu za kvalifikaciju.

Sadržaj i obrasce prijave za kvalifikaciju, zapisnika o otvaranju prijave, zapisnika o pregledu, ocjeni i rangiranju kandidata, obavještenja kandidata čije su prijave odbijene i poziva kvalifikovanim kandidatima za dostavljanje ponuda, propisuje Ministarstvo.

### Obavještenje o isključenju

### Član 138

Naručilac u ograničenom postupku, konkurentskom postupku sa pregovorima, partnerstvu za inovacije i konkurentskom dijalogu, na osnovu rezultata pregovora odnosno dijaloga obavještava ponuđače koji neće učestvovati u daljem postupku pregovora, odnosno dijaloga uz uputstvo da pravo zaštite može da ostvari žalbom na odluku o izboru najpovoljnije ponude, odnosno na odluku o poništenju postupka javne nabavke.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se svakom ponuđaču koji neće učestvovati u daljem postupku pregovora, odnosno dijaloga u roku od osam dana, od dana pregleda i ocjene iz stava 1 ovog člana, na način da podaci o tome nijesu dostupni ostalim ponuđačima.

Obrazac obavještenja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### Nerealna ponuda

### Član 139

Nerealna ponuda je ponuda u kojoj je ponuđena cijena za najmanje 30% niža od prosječne cijene svih ispravnih ponuda, u koju je uključena i ta ponuda.

Naručilac je dužan da od ponuđača koji je podnio nerealnu ponudu zahtijeva da u roku od pet dana, od dana dostavljanja zahtjeva, dostavi obrazloženje ponuđene cijene u pogledu:

- 1) ekonomičnosti proizvodnog procesa, uslova nabavke, tehnologije pružanja usluga i/ili načina građenja;
- 2) tehničkih rješenja i povoljnosti uslova za isporuku robe, izvršenje usluga ili izvođenje radova;
- 3) originalnosti robe, licenciranosti usluga i njihovih proizvoda, tehnike i tehnologije izvođenja ponuđenih radova;
- 4) usklađenosti obaveza sa podugovaračima;
- 5) državne pomoći i subvencija.

Ako ponuđač ne dostavi obrazloženje nerealno niske ponude u roku iz stava 2 ovog člana isključiće se iz daljeg postupka javne nabavke.

Naručilac je dužan da provjeri obrazloženje nerealne ponude u odnosu na elemente iz stava 2 ovog člana i ako utvrdi da razlozi i dokazi za ponuđenu cijenu nijesu opravdani, ponudu odbije kao neispravnu.

Naručilac je dužan da odbije nerealnu ponudu ako utvrdi da je ponuđena cijena izuzetno niska iz razloga što nije u skladu sa obavezama u dijelu zaštite životne sredine, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore, u skladu sa zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

### Razlozi za poništenje postupka javne nabavke

### Član 140

Naručilac je dužan da poništi postupak javne nabavke ako:

- 1) prije isteka roka za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude, ocijeni da je neophodno bitno izmijeniti tendersku dokumentaciju;
- 2) nije dostavljena nijedna prijava za kvalifikaciju;
- 3) nema dovoljan broj kvalifikovanih kandidata u skladu sa tenderskom dokumentacijom;
- 4) nije podnijeta nijedna ili nijedna ispravna ponuda;
- 5) nije dostavljen predviđeni broj ponuda u slučaju zaključivanja okvirnog sporazuma, osim u slučaju člana 68 stav 8 ovog zakona;
- 6) prije odlučivanja o prijavama, odnosno ponudama, nastupe objektivne okolnosti (organizacione promjene, racionalizacija ili obezbijeđenja predmeta nabavke po drugom osnovu), zbog kojih je prestala potreba za predmetom nabavke, s tim što u tom slučaju naručilac predmetnu nabavku ne može vršiti u tekućoj godini;

- 7) je predmet nabavke u cjelosti ili u većem dijelu realizovan na osnovu izvršne odluke o izboru najpovoljnije ponude, koja je naknadno poništena u postupku izvršenja presude upravnog suda;
- 8) postoje drugi razlozi utvrđeni ovim zakonom.

Naručilac može u slučaju iz stava 1 ovog člana da poništi postupak javne nabavke u cjelosti ili djelimično, ako je predmet nabavke podijeljen po partijama.

Odredba ovog člana shodno se primjenjuju na postupak javne nabavke za društvene i druge posebne usluge, kao i nabavke projektnim konkursom.

## **9. Odluke naručioca**

### **Donošenje odluke**

#### **Član 141**

Naručilac je dužan da:

- 1) odluku o isključenju iz postupka javne nabavke donese u roku od 15 dana, od dana otvaranja prijave za kvalifikaciju i dostavi podnosiocu prijave u roku od tri dana od dana donošenja,
- 2) odluku o izboru najpovoljnije ponude, odnosno odluku o poništenju postupka javne nabavke donese u roku od 60 dana, od dana otvaranja ponuda i objavi u ESJN u roku od tri dana od dana donošenja.

Odluku iz stava 1 ovog člana donosi ovlašćeno lice naručioca, na predlog komisije za sprovođenje postupka javne nabavke.

Objavljivanjem odluke u ESJN smatra se da je dostavljena svim učesnicima u postupku javne nabavke narednog dana od dana objavljivanja.

Odluka iz stava 1 tačka 2 ovog člana koja nije objavljena ne proizvodi pravno dejstvo.

Ako su pojedini podaci iz odluke tajni u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka, odluka će se objaviti na način kojim će se ti podaci na odgovarajući način zaštititi.

### **Odluka o isključenju iz postupka javne nabavke**

#### **Član 142**

Odluka o isključenju iz postupka javne nabavke sadrži:

- 1) podatke o naručiocu;
- 2) podatke o vrsti postupka javne nabavke, naziv i opis predmeta nabavke u cjelini i po partijama i broj tenderske dokumentacije;
- 3) ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabavke u cjelini i po partijama;
- 4) naziv podnosioca prijave za kvalifikaciju koji se isključuje iz postupka javne nabavke i razloge za isključenje;
- 5) uputstvo o pravnoj zaštiti;
- 6) datum donošenja odluke i potpis ovlašćenog lica naručioca.

Odluka o isključenju iz postupka javne nabavke je izvršna istekom roka za podnošenje žalbe, ako žalba nije izjavljena, odnosno narednog dana, od dana objavljivanja odluke kojom je žalba odbijena.

Obrazac odluke iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### **Odluka o izboru najpovoljnije ponude**

#### **Član 143**

Odlukom o izboru najpovoljnije ponude odlučuje se o najpovoljnijoj ponudi, ispravnim i neispravnim ponudama, o isključenju kandidata odnosno ponuđača iz postupka javne nabavke u skladu sa ovim zakonom.

Ako dvije ili veći broj ponuda imaju jednak broj bodova po osnovu kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude, naručilac će pozvati ponuđače čije ponude imaju jednak broj bodova i izbor obaviti žrijebom.

Žrijebanje iz stava 2 ovog člana obavlja predsjednik komisije za sprovođenje postupka javne nabavke.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude koja je donijeta bez prethodno sprovedenog postupka javne nabavke je ništava, ako je naručilac bio dužan da prije njenog donošenja sprovede postupak javne nabavke u skladu sa ovim zakonom.

Odluka o izboru najpovoljnije ponude naročito sadrži:

- 1) podatke o naručiocu;



- 2) podatke o vrsti postupka javne nabavke, naziv i opis predmeta nabavke u cjelini i po partijama i broj tenderske dokumentacije;
- 3) ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabavke u cjelini i po partijama;
- 4) podatke o ponudama koje su neispravne sa razlozima neispravnosti;
- 5) podatke o ispravnim ponudama;
- 6) podatke o najpovoljnijoj ponudi, uključujući i ponude u slučaju zaključivanja okvirnog sporazuma sa jednim ili više ponuđača;
- 7) uputstvo o pravnoj zaštiti;
- 8) datum donošenja odluke i potpis ovlaštenog lica naručioca.

Ako je predmet nabavke podijeljen po partijama, odluku o izboru najpovoljnije ponude naručilac može da se donese za svaku partiju posebno, za više partija ili za sve partije.

Obrazac odluke iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### **Odluka o poništenju postupka javne nabavke**

#### **Član 144**

Odluka o poništenju postupka javne nabavke, zavisno od razloga poništenja, sadrži:

- 1) podatke o naručiocu;
- 2) podatke o ponuđačima;
- 3) razloge za isključenje iz postupka javne nabavke;
- 4) razloge za poništenje postupka javne nabavke u cjelosti ili za određenu/e partiju javne nabavke;
- 5) podatke o vrsti postupka javne nabavke, naziv i opis predmeta nabavke u cjelini i po partijama i broj tenderske dokumentacije;
- 6) ukupnu procijenjenu vrijednost predmeta nabavke u cjelini i po partijama;
- 7) uputstvo o pravnoj zaštiti;
- 8) datum donošenja i potpis ovlaštenog lica naručioca.

Obrazac odluke iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### **Uvid u dokumentaciju postupka javne nabavke**

#### **Član 145**

Naručilac je dužan da, nakon dostavljanja odluke iz člana 142 odnosno objavljivanja odluka iz čl. 143 i 144 ovog zakona u ESJN, do dana isteka roka za žalbu, na pisani zahtjev podnosioca prijave za kvalifikaciju odnosno ponuđača, najkasnije u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva, omogući podnosiocu zahtjeva, uvid u dokumentaciju postupka javne nabavke, osim u dokumenta koja su označena određenim stepenom tajnosti i dokumenta koja su objavljena u ESJN.

O izvršenom uvidu iz stava 1 ovog člana sačinjava se službena zabilješka koja sadrži podatke o: vremenu vršenja uvida, licu koje vrši uvid, licu u čijem je prisustvu vršen uvid, djelovima dokumentacije u koje je izvršen uvid, razloge zbog kojih lice koje vrši uvid odbilo da potpiše službenu zabilješku, kao i druge činjenice od značaja za vjerodostojnost ove radnje.

### **Izvršnost odluke o izboru najpovoljnije ponude**

#### **Član 146**

Odluka o izboru najpovoljnije ponude postaje izvršna:

- 1) istekom roka za podnošenje žalbe, ako žalba nije izjavljena;
- 2) narednog dana od dana objavljivanja rješenja po žalbi, kojom se žalba odbija ili postupak po žalbi obustavlja, u skladu sa ovim zakonom.

Naručilac ne smije da zaključi ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum prije izvršnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude, osim ako:

- 1) je u postupku javne nabavke učestvovao samo jedan ponuđač;
- 2) se ugovor o javnoj nabavci zaključuje na osnovu okvirnog sporazuma sa jednim ponuđačem ili dinamičkog sistema nabavke sa jednim ponuđačem;

3) je javna nabavka sprovedena u skladu sa članom 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

### **Izvršnost odluke o poništenju postupka javne nabavke**

#### **Član 147**

Odluka o poništenju postupka javne nabavke postaje izvršna:

- 1) narednog dana od dana objavljivanja u ESJN, ako nije podnijeta ni jedna prijava za kvalifikaciju, odnosno ponuda;
- 2) istekom roka za podnošenje žalbe, ako žalba nije izjavljena;
- 3) narednog dana od dana objavljivanja rješenja po žalbi, kojom se žalba odbija ili postupak po žalbi obustavlja, u skladu sa ovim zakonom.

### **Završetak postupka odlučivanja o prijavama za kvalifikaciju, odnosno ponudama**

#### **Član 148**

Postupak javne nabavke se okončava donošenjem odluke o izboru najpovoljnije ponude ili odluke o poništenju postupka javne nabavke.

Postupak odlučivanja o prijavama za kvalifikaciju je okončan kada odluka o isključenju iz postupka javne nabavke postane izvršna.

Postupak odlučivanja o ponudama je okončan kada odluka o izboru najpovoljnije ponude, odnosno odluka o poništenju postupka javne nabavke postane izvršna.

### **Ugovor o javnoj nabavci**

#### **Član 149**

Naručilac zaključuje ugovor o javnoj nabavci u pisanom ili elektronskom obliku sa ponuđačem čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, nakon izvršnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude.

Ugovor o javnoj nabavci mora da bude u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom, izabranom ponudom i odlukom o izboru najpovoljnije ponude, osim u pogledu iskazivanja PDV-a.

Naručilac je dužan da ugovor o javnoj nabavci potpiše i dostavi ponuđaču čija ponuda je izabrana kao najpovoljnija najkasnije u roku od pet dana, od dana izvršnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude.

Ponuđač iz stava 3 ovog člana dužan je da dostavljeni ugovor o javnoj nabavci potpiše i vrati naručiocu zajedno sa garancijom za dobro izvršenje ugovora ili okvirnog sporazuma i/ili drugim sredstvima finansijskog obezbjeđenja traženo tenderskom dokumentacijom, u roku od 15 dana, od dana dostavljanja ugovora.

Ponuđač ne može početi sa realizacijom predmeta nabavke ako naručiocu ne dostavi potpisani ugovor o javnoj nabavci, garanciju za dobro izvršenje ugovora ili okvirnog sporazuma i/ili drugo sredstvo finansijskog obezbjeđenja traženo tenderskom dokumentacijom u roku iz stava 4 ovog člana.

Ako ponuđač ne postupi na način iz stava 4 ovog člana, smatra se da je odbio da zaključi ugovor.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, naručilac je dužan da aktivira garanciju ponude i da od ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, zahtijeva naknadu štete u iznosu od 10% od ponuđenog iznosa ponude, a ponuđač je dužan da tu štetu nadoknadi naručiocu.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, naručilac može da zaključi ugovor sa drugorangiranim ponuđačem, pod uslovom da cijena njegove ponude nije veća od 10% u odnosu na prvobitno izabranu ponudu ili može da poništi postupak javne nabavke.

Cijena utvrđena u ugovoru o javnoj nabavci ne može da bude veća od cijene određene odlukom o izboru najpovoljnije ponude.

Ugovor o javnoj nabavci, pored cijene iz stava 9 ovog člana, mora da sadrži i posebno izraženu vrijednost PDV-a.

Naručilac je dužan da ugovor o javnoj nabavci objavi u ESJN u roku od tri dana, od dana zaključivanja.

### **Raskid ugovora o javnoj nabavci**

#### **Član 150**

Naručilac je dužan da raskine ugovor o javnoj nabavci naročito ako:

- 1) nastupe okolnosti koje za posljedicu imaju bitnu izmjenu ugovora koja iziskuje sprovođenje novog postupka javne nabavke;
- 2) nastupi neki razlog koji predstavlja osnov za obavezno isključenje iz člana 108 ovog zakona.

Bitnom izmjenom ugovora iz stava 1 tačka 1 ovog člana smatra se izmjena prirode ugovora u materijalnom smislu u odnosu na ugovor koji je prvobitno zaključen ako je ispunjen jedan ili više sljedećih uslova:

- 1) izmjenom se uvode uslovi koji bi, da su bili dio prvobitnog postupka javne nabavke, omogućavali uključivanje drugih privrednih subjekata u odnosu na izabrane ponuđače ili prihvatanje druge ponude u odnosu na prihvaćenu ili bi omogućili veću konkurentnost u postupku javne nabavke koji je prethodio zaključenju ugovora;
- 2) izmjenom se mijenja privredna ravnoteža ugovora u korist privrednog subjekta sa kojim je zaključen ugovor na način koji nije predviđen prvobitnim ugovorom;
- 3) izmjenom se značajno povećava obim ugovora;
- 4) promjena privrednog subjekta sa kojim je zaključen ugovor o javnoj nabavci, osim u slučaju iz člana 151 stav 1 tačka 4 ovog zakona;
- 5) ako ponuđač ne izvršava ugovorene obaveze i u drugim slučajevima utvrđenim tenderskom dokumentacijom u skladu sa zakonom.

U slučaju raskida ugovora naručilac je dužan da obavještenje o raskidu ugovora objavi na ESJN u roku od deset dana od dana raskida ugovora.

## **Izmjene ugovora o javnoj nabavci**

### **Član 151**

Ugovor o javnoj nabavci tokom njegovog trajanja može da se izmijeni bez sprovođenja novog postupka javne nabavke:

- 1) ako su izmjene, bez obzira na njihovu vrijednost izraženu u novcu, predviđene tenderskom dokumentacijom i ugovorom o javnoj nabavci i uključuju izmjenu cijene ili varijante, sa utvrđenim obimom i prirodom mogućih izmjena ili varijanti, kao i uslovima u kojima se izmjene mogu vršiti, pod uslovom da se ugovorom ne predviđaju izmjene kojima se mijenja ukupna priroda ugovora o javnoj nabavci, a povećanje vrijednosti ugovora nije veće od 20% vrijednosti prvobitnog ugovora,
- 2) radi nabavke dodatnih roba, usluga ili radova, koji su postali neophodni, a koji nijesu bili uključeni u prvobitni ugovor o javnoj nabavci, ako promjena privrednog subjekta sa kojim je zaključen ugovor nije moguća iz ekonomskih ili tehničkih razloga, kao što su zahtjevi kompatibilnosti sa postojećom opremom, uslugama ili radovima nabavljenim u okviru prvobitne nabavke i može da prouzrokuje značajne poteškoće ili znatno povećavanje troškova za naručioca a povećanje vrijednosti ugovora nije veće od 20% vrijednosti prvobitnog ugovora,
- 3) kada je potreba za izmjenom ugovora nastala zbog okolnosti koje naručilac u vrijeme zaključivanja ugovora nije mogao da predvidi, a izmjenom se ne mijenja priroda ugovora a povećanje vrijednosti ugovora nije veće od 20% vrijednosti prvobitnog ugovora,
- 4) ako privrednog subjekta nakon restrukturiranja, uključujući preuzimanje, spajanje, kupovinu ili stečaj, zamjenjuje u potpunosti ili djelimično novi pravni sljedbenik, odnosno privredni subjekat, koji ispunjava prvobitno određene uslove zaključenog ugovora o javnoj nabavci, a izmjene su predviđene tenderskom dokumentacijom, pod uslovom da se ne vrše druge bitne izmjene ugovora iz člana 150 stav 2 ovog zakona.

Ako je neophodno u ugovoru o javnoj nabavci vršiti bitne izmjene iz člana 150 stav 2 ovog zakona naručilac će pokrenuti novi postupak dodjele ugovora.

Ako se vrši više izmjena, vrijednost ugovora o javnoj nabavci se procjenjuje na osnovu neto kumulativne vrijednosti svih izmjena.

Naručilac je dužan da izmjenu ugovora objavi na ESJN u roku od tri dana od dana zaključivanja izmjene ugovora.

Odredbe st. 1 do 4 ovog člana primjenjuju se i na izmjene okvirnog sporazuma tokom njegova trajanja.

## **Kontrola i izvještaj o realizaciji ugovora o javnoj nabavci**

### **Član 152**

Naručilac je dužan da:

- 1) vrši kontrolu izvršavanja zaključenog ugovora o javnoj nabavci;

2) da u roku od 30 dana, od dana realizacije ugovora o javnoj nabavci sačini izvještaj o realizaciji ugovora i izvještaj objavi u ESJN.

Sadržaj obrasca izvještaja iz stava 1 tačka 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## **VII. POSEBNI OBLICI NABAVKI USLUGA**

### **1. Nabavka društvenih i drugih posebnih usluga**

#### **Postupak nabavke**

##### **Član 153**

Za nabavke društvenih i drugih posebnih usluga, čija je vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti iz člana 26 stav 1 tačka 2 ovog zakona, naručilac je dužan da u ESJN objavi tendersku dokumentaciju, osim ako sprovodi pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje.

Naručilac je dužan u postupku javne nabavke usluga iz stava 1 ovog člana postupiti u skladu sa načelima javnih nabavki.

Prijave za kvalifikaciju i ponude dostavljaju se u roku koji ne može biti kraći od 15 dana, od dana objavljivanja poziva za nadmetanje.

U postupku nabavke usluga iz stava 1 ovog člana naručilac nije dužan da primjenjuje osnove isključenja, ni da zahtijeva da se prijava za kvalifikaciju i ponuda podnose elektronskim sredstvima komunikacije.

Spisak usluga iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### **2. Rezervisane nabavke**

#### **Uslovi za rezervisane nabavke**

##### **Član 154**

Naručilac može da rezerviše pravo učešća u postupku javne nabavke za usluge iz člana 153 stav 1 ovog zakona koje su utvrđene šiframa: 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 i 98133110-8 jedinstvenog rječnika javnih nabavki, za organizacije:

- 1) koje obavljaju poslove pružanja javnih usluga;
- 2) koje dobit reinvestiraju radi ostvarenja cilja organizacije;
- 3) čije se upravljačke ili vlasničke strukture zasnivaju na vlasništvu zaposlenih ili učešću zaposlenih, korisnika ili zainteresovanih lica; i
- 4) kojima naručilac tokom prethodne tri godine nije dodijelio rezervisani ugovor za usluge iz ovog stava.

Trajanje pojedine rezervisane nabavke za usluge iz stava 1 ovog člana ne može biti duže od tri godine.

U obavještenju o nadmetanju naručilac je dužan da navede da je postupak javne nabavke za nabavku zdravstvenih, društvenih ili usluge iz oblasti kulture iz stava 1 ovog člana rezervisan isključivo za organizacije koje ispunjavaju uslove iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana.

### **3. Projektni konkurs**

#### **Uslovi za sprovođenje**

##### **Član 155**

Radi nabavke usluga u oblasti arhitekture, građevinarstva, inženjerstva i informatike naručilac može da sprovede projektni konkurs:

- 1) koji prethodi zaključivanju ugovora o javnoj nabavci usluga;
- 2) sa nagradama ili naknadama učesnicima.

U slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana procijenjena vrijednost javne nabavke zasniva se na procijenjenoj vrijednosti usluga uključujući i moguće nagrade, odnosno naknade učesnicima.

U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana procijenjena vrijednost javne nabavke zasniva se na ukupnom iznosu nagrada, odnosno naknada učesnicima, uključujući i procijenjenu vrijednost javne nabavke usluga koja se može

naknadno dodijeliti u pregovaračkom postupku iz člana 59 stav 1 tačka 8 ovog zakona, ako je naručilac u obavještenju o pokretanju projektnog konkursa predvidio tu mogućnost.

Naručilac je dužan da obavještenje o pokretanju projektnog konkursa objavi u ESJN.

Naručilac je dužan da u projektnom konkursu, kada namjerava da naknadno dodijeli ugovor o javnoj nabavi usluga, navede da se primjenjuje pregovarački postupak iz člana 59 stav 1 tačka 8 ovog zakona.

Naručilac koji je sproveo projektni konkurs dužan je da objavi obavještenje o rezultatima projektnog konkursa, u ESJN.

## **Sprovođenje projektnog konkursa i izbor učesnika**

### **Član 156**

Naručilac ne smije da ograniči učešće na projektnom konkursu:

- upućivanjem na područje ili dio područja države,
- na način da se od učesnika konkursa zahtijeva posebni oblik organizovanja, osim ako je drugačije utvrđeno zakonom.

Projektni konkurs može da se sprovodi u otvorenom ili ograničenom postupku.

Ako je broj učesnika u konkursu ograničen, naručilac je dužan da odredi jasne i nediskriminatorne kriterijume za izbor učesnika.

Obavještenje o pokretanju projektnog konkursa, postupak otvaranja ponuda, sadržaj, način izrade i dostavljanje zapisnika propisuje Ministarstvo u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove uređenja prostora i izgradnje objekata.

## **Sastav i rad žirija**

### **Član 157**

Projektni konkurs sprovodi stručni žiri koji imenuje naručilac iz reda stručnjaka iz oblasti koja je predmet projektnog konkursa.

Žiri čini neparan broj članova.

Ako se od učesnika projektnog konkursa zahtijevaju posebne profesionalne kvalifikacije ili stručno iskustvo, najmanje jedna trećina članova žirija mora da ima iste ili ekvivalentne kvalifikacije, odnosno stručno iskustvo.

Članovi žirija pojedinačno i zajedno vrše ocjenu pristiglih projekata u skladu sa projektnim konkursom.

Žiri je dužan da projekte razmatra uz obezbjeđenje anonimnosti učesnika i isključivo na osnovu kriterijuma navedenih u projektnom konkursu.

Žiri je dužan da sačini zapisnik o rangiranju projekata, čije je rangiranje izvršeno prema karakteristikama svakog projekta, uključujući i napomene o elementima koje je potrebno pojasniti, a nakon toga sačini mišljenje sa predlogom odluke.

Zapisnik iz stava 6 ovog člana potpisuju članovi žirija.

Žiri je dužan da zapisnik i mišljenje sa predlogom odluke iz stava 6 ovog člana dostavi naručiocu na dalje postupanje.

Naručilac donosi odluku na osnovu mišljenja žirija i odluku o rezultatima projektnog konkursa objavljuje u ESJN u roku od tri dana, od dana dostavljanja mišljenja žirija.

Obrazac poziva za učešće na projektnom konkursu, zapisnika i obavještenja o rezultatima projektnog konkursa, propisuje Ministarstvo.

## **VIII. JAVNE NABAVKE ZA OBAVLJANJE SEKTORSKIH DJELATNOSTI**

### **1. Nabavke za obavljanje sektorske djelatnosti**

#### **Obaveza primjene u oblasti sektorske djelatnosti**

### **Član 158**

Sektorski naručilac je dužan da javnu nabavku roba, usluga i radova za obavljanje sektorske djelatnosti iz čl. 159 do 166 ovog zakona sprovodi u skladu sa odredbama čl. 167 do 173 ovog zakona.

## **Sektorska djelatnost**

## Član 159

Sektorske djelatnosti, u smislu ovog zakona, su djelatnosti iz oblasti: električne energije, gasa i toplotne energije, vodoprivrede, saobraćaja, aerodroma i morskih luka, poštanskih usluga, istraživanja i proizvodnje nafte, uglja i drugih čvrstih goriva.

### Djelatnost iz oblasti električne energije

## Član 160

Sektorska djelatnost iz oblasti električne energije, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- 1) proizvodnju, prenos ili distribuciju i/ili isporuku radi prodaje električne energije;
- 2) pružanje usluga korišćenja fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama namijenjenim za pružanje javne usluge u vezi sa proizvodnjom, prenosom ili distribucijom električne energije;
- 3) isporuku električne energije mrežama iz tačke 2 ovog stava.

Ne smatra se sektorskom djelatnošću iz stava 1 ovog člana isporuka električne energije sektorskog naručioca koji nije javni naručilac fiksnim mrežama koje pružaju javnu uslugu, ako:

- 1) se proizvodnja električne energije sektorskog naručioca obavlja radi potrošnje za obavljanje djelatnosti koja nije djelatnost iz stava 1 ovog člana ili iz čl. 161, 162 i 163 ovog zakona, i
- 2) isporuka fiksnoj mreži zavisi samo od sopstvene potrošnje sektorskog naručioca i ne iznosi više od 30% njegove ukupne prosječne proizvodnje električne energije za posljednje tri godine, uključujući i tekuću godinu, osim ako ostvaruje proizvodnju u periodu kraćem od tri godine kada se ostvarena proizvodnja dokazuje na osnovu poslovnih projekcija za vrijeme od osnivanja odnosno otpočinjanja proizvodnje.

### Djelatnost iz oblasti gasa i toplotne energije

## Član 161

Sektorska djelatnost iz oblasti gasa i toplotne energije, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- 1) pružanje usluga korišćenja javne infrastrukture (u daljem tekstu: fiksne mreže) ili upravljanje fiksnim mrežama namijenjenim za pružanje usluge javnosti u vezi sa proizvodnjom, prenosom ili distribucijom prirodnog gasa ili toplotne energije;
- 2) isporuku prirodnog gasa ili toplotne energije mrežama iz tačke 1 ovog stava.

Isporuka gasa ili toplotne energije od strane sektorskog naručioca koji nije javni naručilac fiksnim mrežama ne smatra se djelatnošću iz stava 1 ovog člana, ako:

- proizvodnja gasa ili toplotne energije predstavlja djelatnost sektorskog naručioca koja nije obuhvaćena stavom 1 ovog člana ili čl. 160 i 162 ovog zakona, i
- je isključiva svrha isporuke fiksnoj mreži komercijalno iskorišćavanje proizvodnje iz alineje 1 ovog stava, koje ne iznosi više od 20% prosječnog prometa tog sektorskog naručioca uzimajući u obzir prosjek proizvodnje u poslednje tri godine, uključujući i tekuću godinu.

### Djelatnost iz oblasti vodoprivrede

## Član 162

Sektorska djelatnost iz oblasti vodoprivrede u smislu ovog zakona obuhvata:

- 1) pružanje usluga korišćenja fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama namijenjenim za pružanje usluga u vezi sa proizvodnjom, prenosom ili distribucijom vode za piće,
- 2) isporuku vode za piće mrežama iz tačke 1 ovog stava.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na postupke javne nabavke ili projektni konkurs koje sprovodi sektorski naručilac koji obavlja djelatnost iz stava 1 ovog člana koja je povezana sa:

- 1) projektima hidrauličnog inženjerstva, navodnjavanjem ili isušivanjem zemljišta, pod uslovom da količina vode koja će se koristiti za isporuku vode za piće predstavlja više od 20% ukupne količine vode koja se dobija sprovođenjem tih projekata ili putem instalacija za navodnjavanje ili isušivanje,
- 2) odlaganjem ili preradom otpadnih voda.

Isporuka vode za piće sektorskog naručioca, koji nije javni naručilac, fiksnim mrežama koje pružaju uslugu javnosti ne smatra se djelatnošću iz stava 1 ovog člana, ako:



- 1) se proizvodnja vode za piće od strane sektorskog naručioca obavlja radi potrošnje potrebne za obavljanje djelatnosti koja nije djelatnost iz st. 1 i 2 ovog člana ili čl. 160, 163 i 164 ovog zakona,
- 2) isporuka mreži zavisi samo od sopstvene potrošnje sektorskog naručioca i ne iznosi više od 30% ukupne prosječne proizvodnje vode za piće iz posljednje tri godine, uključujući tekuću godinu.

### **Djelatnost iz oblasti saobraćaja**

#### **Član 163**

Sektorska djelatnost iz oblasti saobraćaja u smislu ovog zakona je djelatnost koja se odnosi na pružanje usluga korišćenja fiksnih mreža ili upravljanje mrežama koje pružaju uslugu javnosti u oblasti prevoza željeznicom, automatizovanim sistemima, autobusom ili žičarom.

Mrežom iz stava 1 ovog člana smatraju se usluge koje se pružaju pod uslovima koje je utvrdio prevoznik u skladu sa zakonom.

### **Djelatnost iz oblasti aerodroma i morskih luka**

#### **Član 164**

Sektorska djelatnost iz oblasti aerodroma i morskih luka u smislu ovog zakona je djelatnost u vezi sa pružanjem aerodromskih usluga i usluga u morskim lukama ili druge terminalne opreme prevoznicima u vazдушnom i pomorskom saobraćaju.

### **Djelatnost poštanskih usluga**

#### **Član 165**

Sektorska djelatnost u oblasti poštanskih usluga u smislu ovog zakona obuhvata pružanje:

- 1) poštanskih usluga,
- 2) drugih usluga, osim poštanskih usluga iz stava 2 tačka b ovog člana ako sektorska djelatnost nije direktno izložena tržišnoj konkurenciji iz člana 170 ovog zakona.

U smislu stava 1 ovog člana:

- a) poštanska pošiljka je pošiljka adresirana u konačnom obliku u kojoj se treba uručiti, uključujući pisma, knjige, kataloge, novine, časopise i poštanske pakete koji sadrže robu sa ili bez komercijalne vrijednosti, bez obzira na njihovu težinu,
- b) poštanske usluge su usluge koje čine prijem, sortiranje, prenos i uručenje poštanskih pošiljki, koje uključuju i usluge obuhvaćene i koje nijesu obuhvaćene univerzalnom uslugom, u skladu sa propisom koji uređuje poštanske usluge,
- c) druge usluge, osim poštanskih usluga, su:
  - usluge upravljanja poštanskom službom (usluge i prije i poslije otpreme, uključujući usluge upravljanja poštanskom prijemnom službom),
  - usluge koje se odnose na poštanske pošiljke koje nisu obuhvaćene tačkom a ovog stava.

### **Djelatnost istraživanja i proizvodnje nafte, gasa, uglja ili drugih čvrstih goriva**

#### **Član 166**

Djelatnosti istraživanja i proizvodnje nafte, gasa, uglja ili drugih čvrstih goriva obuhvata iskorišćavanje određene geografske oblasti u svrhu:

- 1) proizvodnje nafte ili gasa,
- 2) istraživanja ili eksploatacije uglja ili drugih čvrstih goriva.

## **2. Povezana privredna društva i zajednička ulaganja**

### **Nabavka od povezanog privrednog društva ili po osnovu zajedničkog ulaganja**

#### **Član 167**

Nabavka od povezanog privrednog društva ili po osnovu zajedničkog ulaganja (joint venture) više sektorskih naručilaca je nabavka koju sektorski naručilac vrši radi obavljanja sektorske djelatnosti od privrednog društva koje je povezano sa jednim od tih sektorskih naručilaca, i to za nabavku:

- 1) robe, ako je najmanje 80% prosječnog ukupnog prometa povezanog društva za prethodne tri godine, ostvareno isporukom robe sektorskom naručiocu ili drugim društvima sa kojima je povezano;
- 2) usluga, ako je 80% prosječnog ukupnog prometa povezanog društva za prethodne tri godine, ostvareno pružanjem usluga sektorskom naručiocu ili drugim društvima sa kojima je povezano;
- 3) radova, ako je 80% prosječnog ukupnog prometa povezanog društva za prethodne tri godine, ostvareno izvođenjem radova sektorskom naručicu ili drugim društvima sa kojima je povezano.

Ako je povezano društvo osnovano ili otpočelo da obavlja djelatnost, odnosno da ostvaruje prihod u periodu kraćem od perioda iz stava 1 ovog člana, ostvareni promet se dokazuje na osnovu poslovnih projekcija za vrijeme od osnivanja, odnosno otpočinjanja obavljanja djelatnosti.

Ako dva ili više privrednih društava, povezanih sa sektorskim naručiocem sa kojim čine ekonomsku zajednicu, pruža iste ili slične usluge, robu ili radove, prosječni ukupni promet iz stava 1 ovog člana izračunava se na osnovu zbira njihovog ukupnog prometa od pružanja usluga, isporuke robe ili izvođenja radova.

### **Povezano privredno društvo**

#### **Član 168**

Povezano privredno društvo iz člana 167 ovog zakona je društvo čiji se godišnji finansijski izvještaji konsoliduju u godišnji finansijski izvještaji sektorskog naručioca u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Ako se na povezano privredno društvo iz stava 1 ovoga člana ne primjenjuje obaveza konsolidovanja godišnjih finansijskih izvještaja sa godišnjim finansijskim izvještajima sektorskog naručioca, povezano društvo je svako društvo koje:

- može biti direktno ili indirektno pod dominantnim uticajem sektorskog naručioca, ili
- može imati dominantni uticaj na sektorskog naručioca, ili
- je zajedno sa sektorskim naručiocem pod dominantnim uticajem drugog društva na osnovu svojine, finansijskog udjela ili na osnovu osnivačkih akata tih društava.

### **Zajedničko ulaganje**

#### **Član 169**

Zajedničko ulaganje (joint venture), u smislu ovog zakona, je udruženje sektorskih naručilaca koje je osnovano sa ciljem obavljanja sektorskih djelatnosti za period od najmanje tri godine i čijim aktom o osnivanju je predviđeno da će svaki sektorski naručilac koji čini zajedničko ulaganje biti u njegovom sastavu najmanje za period od tri godine.

## **3. Nabavke za obavljanje sektorske djelatnosti direktno podložna tržišnoj konkurenciji**

### **Sektorska djelatnost direktno podložna tržišnoj konkurenciji**

#### **Član 170**

Sektorska djelatnost direktno podliježe tržišnoj konkurenciji, ako na geografski relevantnom tržištu više privrednih subjekata obavlja ili ima mogućnost da pod jednakim uslovima obavlja tu djelatnost i pristup tržištu nije ograničen.

Sektorska djelatnost koja podliježe tržišnoj konkurenciji utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije na relevantnom tržištu, uzimajući u obzir prirodu i karakteristike proizvoda ili usluga, postojanje ulaznih prepreka ili sklonosti kupaca, znatne razlike u tržišnim udjelima privrednih subjekata između te oblasti i susjednih oblasti ili znatne razlike u cijenama.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na dodjelu ugovora i sprovođenje projektnog konkursa namijenjenih za obavljanje sektorskih djelatnosti ako nadležni organ državne uprave koji vrši nadzor nad sektorskim naručiocem ili sektorski naručilac, dokaže da je sektorska djelatnost koja se obavlja u Crnoj Gori direktno izložena konkurenciji na tržištu na kome pristup nije ograničen.

Nadležni organ državne uprave koji vrši nadzor nad sektorskim naručiocem ili sektorski naručilac u postupku dokazivanja iz stava 3 ovog člana pribavlja mišljenje nezavisnog regulatornog organa nadležnog za sektorsku djelatnost koji vrši nadzor u toj sektorskoj djelatnosti i organa nadležnog za poslove konkurencije.

Sektorska djelatnost iz stava 3 ovog člana može da bude dio većeg sektora ili može da se obavlja samo na određenom području Crne Gore.

Procjena tržišne konkurencije iz stava 3 ovog člana utvrđuje se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije na tržištu.

Procjena tržišne konkurencije vrši se u odnosu na relevantno tržište proizvoda predmetne djelatnosti i relevantno geografsko tržište u skladu sa st. 7 do 10 ovog člana.

O direktnoj izloženosti djelatnosti tržišnoj konkurenciji odlučuje se na osnovu kriterijuma koji su usklađeni sa pravilima o konkurenciji Evropske unije.

Kriterijumi iz stava 8 ovog člana mogu da uključuju karakteristike predmetnih proizvoda ili usluga, postojanje alternativnih proizvoda ili usluga koje se smatraju zamjenljivim na strani ponude ili strani potražnje, cijene, kao i stvarnu ili potencijalnu konkurenciju više od jednog isporučioaca proizvoda ili pružaoca usluga.

Relevantno geografsko tržište na osnovu koga je procijenjena izloženost konkurenciji predstavlja teritoriju na kojoj određeni privredni subjekti učestvuju u ponudi i potražnji proizvoda ili usluga, na kome su uslovi tržišne konkurencije dovoljno homogeni i koje može da se razlikuje od drugih susjednih teritorija, posebno po tome što su uslovi tržišne konkurencije na toj teritoriji znatno drugačiji.

Prilikom procjene tržišne konkurencije posebno se uzima u obzir priroda i karakteristike predmetnih proizvoda ili usluga, postojanje ulaznih prepreka ili sklonosti kupaca, značajne razlike u tržišnim udjelima preduzetnika između predmetne teritorije i druge susjedne teritorije ili značajne razlike u cijenama.

Pristup tržištu nije ograničen u smislu stava 1 ovog člana ako su propisi kojim se reguliše sektorska djelatnost usklađeni sa propisima Evropske unije.

Ako se slobodan pristup određenom tržištu ne može utvrditi u skladu sa stavom 12 ovog člana, sektorski naručilac je dužan da dostavi dokaze da je pristup tom tržištu faktički i pravno slobodan.

## **Postupak utvrđivanja direktne izložene sektorske djelatnosti tržišnoj konkurenciji**

### **Član 171**

Ako nadležni organ državne uprave koji vrši nadzor nad sektorskim naručiocem ili sektorski naručilac utvrdi da je na osnovu kriterijuma iz člana 170 st. 7 do 10 ovog zakona određena djelatnost direktno izložena konkurenciji na tržištima kojima pristup nije ograničen, može da podnese zahtjev Evropskoj komisiji, radi ocjene da je sektorska djelatnost koja se obavlja u Crnoj Gori direktno izložena konkurenciji na tržištu na kome pristup nije ograničen.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana u skladu sa zakonom prilaže se mišljenje nezavisnog regulatornog organa nadležnog za sektorsku djelatnost koji vrši nadzor u toj sektorskoj djelatnosti.

Zahtjevi iz stava 1 ovog člana mogu da se odnose na djelatnosti koje su dio većeg sektora ili koje se obavljaju samo na određenom području Crne Gore.

U zahtjevu iz stava 1 ovoga člana nadležni organ državne uprave koji vrši nadzor nad sektorskim naručiocem ili sektorski naručilac obavještava Evropsku komisiju o svim važnim činjenicama, a posebno o svim zakonima, propisima, aktima uprave ili sporazumima koji se odnose na usklađenost sa uslovima iz člana 170 st. 3 do 6 ovog zakona.

Nadležni organ državne uprave koji vrši nadzor nad sektorskim naručiocem i sektorski naručilac će na zahtjev Evropske komisije dopuniti zahtjev iz stava 1 ovog člana, ako uz ovaj zahtjev nije dostavljeno mišljenje regulatornog organa koji u skladu sa zakonom vrši nadzor u toj sektorskoj djelatnosti, u skladu sa članom 170 st. 7 do 10 ovog zakona, kojim su detaljno analizirani uslovi za isključenje sektorske djelatnosti od primjene ovog zakona.

## **4. Izbor postupka, tehnike u postupku javne nabavke i primjena kvalifikacionog sistema**

### **Izbor vrste postupka**

### **Član 172**

Sektorski naručilac može da za javne nabavke za obavljanje sektorske djelatnosti koristi:

- 1) otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje i konkurentski dijalog, za nabavku svakog predmeta nabavke;
- 2) partnerstvo za inovacije, ako ima potrebu za inovativnom robom, uslugama ili radovima koje ne može zadovoljiti nabavkom robe, usluga ili radova koje su već dostupni na tržištu;
- 3) pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje u skladu sa članom 59 ovog zakona.

U slučaju iz stava 1 ovog člana sektorski naručilac može da, kao sredstvo za pokretanje postupka javne nabavke, koristi:

- 1) obavještenje o uspostavljanju kvalifikacionog sistema, ako sprovodi ograničeni postupak, pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje, konkurentski dijalog ili partnerstvo za inovacije;
- 2) tendersku dokumentaciju u svim postupcima javne nabavke.

Sektorski naručilac može da koristiti postupke iz stava 1 ovog člana, za zaključivanje okvirnog sporazuma, dinamički sistem nabavke, elektronsku aukciju i elektronski katalog, u skladu sa ovim zakonom.

### **Kvalifikacioni sistem**

#### **Član 173**

Sektorski naručilac može da uspostavi i vodi kvalifikacioni sistem privrednih subjekata, s tim što je dužan da obavještenje o tome objavi u ESJN.

Sektorski naručilac koji uspostavi ili vodi kvalifikacioni sistem dužan je da obezbijedi da privredni subjekti u svakom trenutku mogu da zahtijevaju kvalifikaciju.

Kvalifikacioni sistem može da uključuje različite faze kvalifikacije.

Kvalifikacioni sistem se sprovodi na osnovu obaveznih uslova i uslova sposobnosti privrednih subjekata koje utvrdi naručilac za kvalifikaciju privrednih subjekata, uključujući uslove za upis u sistem i periodično ažuriranje kvalifikacija, ako postoje.

Sektorski naručilac je dužan da uslove iz stava 4 ovog člana učini dostupnim privrednim subjektima i obavijesti sve privredne subjekte o izmjenama uslova.

Ako uslovi iz stava 5 ovog člana uključuju tehničke specifikacije, primjenjuju se odredbe čl. 87 do 92 ovog zakona.

Sektorski naručilac je dužan da vodi pisanu evidenciju kvalifikovanih privrednih subjekata.

Evidencija se može podijeliti na kategorije prema vrsti predmeta nabavke na koji se primjenjuje kvalifikacija.

Ako se obavještenje o uspostavljanju kvalifikacionog sistema koristi kao sredstvo poziva za nadmetanje, ugovori za robe, usluge ili radove koji su obuhvaćeni kvalifikacionim sistemom zaključuju se putem ograničenog ili pregovaračkog postupka, u kojima se ponuđači biraju između kandidata koji su već kvalifikovani u skladu sa tim sistemom.

Sektorski naručilac koji uspostavi i vodi kvalifikacioni sistem dužan je da obavijesti podnosiocima prijave za kvalifikaciju o odluci kojom odbija prijave za kvalifikaciju u roku od šest mjeseci od dana podnošenja prijave za kvalifikaciju.

Ako je za donošenje odluke potrebno više od četiri mjeseca od podnošenja prijave za kvalifikaciju, naručilac je dužan da obavijesti podnosioca prijave u roku od dva mjeseca, od podnošenja prijave o razlozima za produženje roka za odlučivanje, kao i o datumu do kojeg će odlučiti o njegovoj prijavi.

Sektorski naručilac je dužan da odluku o odbijanju prijave za kvalifikacije sa obrazloženjem razloga za odbijanje, dostavi podnosiocu prijave, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana, od dana donošenja.

Sektorski naručilac koji uspostavi i vodi kvalifikacioni sistem može da isključi iz kvalifikacije privrednog subjekta samo iz razloga koji se zasnivaju na uslovima za kvalifikaciju iz stava 4 ovog člana.

O namjeri okončanja kvalifikacije naručilac je dužan da obavijesti privrednog subjekta najkasnije 15 dana, prije dana određenog za odlučivanje o kvalifikaciji uz navođenje razloga za okončanje.

Troškovi koji se zaračunavaju u odnosu na podnošenje prijave za kvalifikaciju ili ažuriranje prijave za kvalifikaciju u skladu sa sistemom određuju se srazmjerno stvarnim troškovima.

Obrazac obavještenja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## **IX. NABAVKA U OBLASTI ODBRANE I BEZBJEDNOSTI**

### **Obaveza primjene u oblasti odbrane i bezbjednosti**

#### **Član 174**

Javne nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti sprovode se u skladu sa odredbama ovog zakona, osim u slučajevima iz čl. 175, 176 i 177 ovog zakona.

### **Predmet nabavke**

#### **Član 175**

Predmet javne nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti, u smislu ovog zakona, su:

- 1) vojna oprema, sa svim djelovima, komponentama ili podsklopovima;
- 2) bezbjednosno osjetljiva oprema, sa svim djelovima, komponentama ili podsklopovima;
- 3) roba, usluge i radovi koji su direktno povezani sa opremom iz tač. 1 i 2 ovog stava, u toku čitavog ili dijela životnog ciklusa;
- 4) usluge i radove samo za vojne namjene;
- 5) bezbjednosno osjetljive usluge.

Listu vojne opreme i proizvoda iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

## **Posebne javne nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti**

### **Član 176**

Posebne javne nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti su nabavke:

- 1) koje su uređene posebnim propisima o nabavkama, u skladu sa međunarodnim sporazumom ili ugovorom zaključenim između Crne Gore i jedne ili više država;
- 2) koje su uređene posebnim propisima o nabavkama, u skladu sa međunarodnim sporazumom ili ugovorom koji se odnosi na stacioniranje trupa i odnose se na privredna društva registrovana u Crnoj Gori, državi članici Evropske unije ili drugoj državi, koja učestvuju u postupku javne nabavke;
- 3) koje je Crna Gora dužna da dodijeli u skladu sa posebnim pravilima međunarodne organizacije;
- 4) kod kojih bi primjena odredbi ovog zakona obavezala Crnu Goru da pruži informacije čije otkrivanje je u suprotnosti sa vitalnim interesima njene bezbjednosti;
- 5) u svrhe obavještajnih aktivnosti;
- 6) u okviru programa saradnje zasnovanih na istraživanju i razvoju novog proizvoda koji zajednički sprovode Crna Gora i najmanje jedna država članica Evropske unije i, kada je potrebno, za kasnije faze čitavog ili dijela životnog ciklusa tog proizvoda;
- 7) dodijeljene u trećoj državi, uključujući i one za civilne svrhe, gdje su snage raspoređene izvan teritorije Evropske unije, ako operativne potrebe zahtijevaju da se ugovori zaključe sa privrednim subjektima koji se nalaze u zoni operacija;
- 8) koje sprovode državni organi Crne Gore sa državnim organima država članica Evropske unije ili treće države, a odnose se na:
  - a) nabavku vojne opreme ili sigurnosno osjetljive opreme;
  - b) radove i usluge direktno povezane sa opremom iz podtačke a ove tačke; ili
  - c) radove i usluge za izričito vojne namjene ili sigurnosno osjetljive radove i sigurnosno osjetljive usluge;
- 9) ako se zaštita bitnih bezbjedonosnih interesa Crne Gore ne može obezbijediti određivanjem zahtjeva u cilju zaštite tajnosti podataka koje naručilac stavlja na raspolaganje ponuđačima na način propisan ovim zakonom;
- 10) koje su proglašene tajnim ili koje moraju biti praćene posebnim bezbjednosnim mjerama u skladu sa zakonom ili aktom nadležnog organa ili se odnose na bezbjednost štićenih lica Crne Gore, pod uslovom da je Crna Gora utvrdila da bitne bezbjednosne mjere i interese nije moguće zaštititi mjerama iz tačke 9 ovog člana.
- 11) roba i usluga iz člana 175 ovog zakona čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od 20.000,00 eura, odnosno radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od 40.000,00 eura.

## **Sprovođenje i izvještavanje**

### **Član 177**

Sprovođenje, izvještavanje i vođenje evidencije o nabavkama iz čl. 175 i 176 ovog zakona vrši se na način i po postupku utvrđenim propisom, koji donosi Vlada.

## **Provjera ispunjenosti uslova za učešće u nabavkama za Sjeverno-atlantski savez**

### **Član 178**

Postupak provjere ispunjenosti uslova za učešće privrednih subjekata registrovanih u Crnoj Gori i izdavanje potvrde za učešće u nabavkama za potrebe Sjeverno-atlantskog saveza propisuje organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

## **X. EVIDENCIJE O JAVNIM NABAVKAMA, IZVJEŠTAVANJE I ČUVANJE DOKUMENTACIJE**

### **Evidencija postupaka javnih nabavki**

#### **Član 179**

Naručilac je dužan da, nakon objavljivanja ugovora o javnoj nabavci u ESJN, za svaki postupak javne nabavke, vodi evidenciju koja naročito sadrži:

- 1) naziv i adresu naručioca, broj i datum tenderske dokumentacije, predmet i procijenjenu vrijednost nabavke;
- 2) broj dostavljenih prijava za kvalifikaciju odnosno ponuda;
- 3) naziv kvalifikovanih kandidata ili ponuđača;
- 4) naziv nekvalifikovanih kandidata ili ponuđača;
- 5) naziv izabranog ponuđača;
- 6) razloge za sprovođenje pregovaračkog postupka sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje, konkurenskog postupka sa pregovorima, konkurentskog dijaloga ili pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje;
- 7) razloge za donošenje odluke o poništenju postupka javne nabavke;
- 8) razloge iz kojih nije korišćena elektronska komunikacija za podnošenje ponuda;
- 9) podatke o utvrđenom sukobu interesa i preduzetim mjerama;
- 10) podatke o uloženoj žalbi u postupku javne nabavke;
- 11) datum zaključivanja ugovora o javnoj nabavci.

Naručilac je dužan, na zahtjev Ministarstva, evidenciju iz stava 1 ovog člana da dostavi u roku od pet dana, od dana podnošenja zahtjeva.

### **Vođenje evidencije**

#### **Član 180**

Naručilac je dužan da vodi evidenciju:

- 1) o jednostavnim nabavkama;
- 2) o izuzećima u skladu sa ovim zakonom;
- 3) nabavki za diplomatsko-konzularna predstavništva i vojno-diplomatske predstavnike;
- 4) nabavki povezane sa potvrđenim međunarodnim ugovorima;
- 5) nabavki za društvene i druge posebne usluge.

Obrazac evidencije iz člana 179 ovog zakona i stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### **Čuvanje dokumentacije**

#### **Član 181**

Naručilac je dužan da čuva potpunu dokumentaciju nastalu u postupcima javnih nabavki sprovedenim u skladu sa ovim zakonom.

Naručilac je dužan da dokumentaciju iz stava 1 ovog člana čuva najmanje četiri godine od dana izvršenja ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana, koja je evidentirana u ESJN čuva se najmanje pet godina od zaključivanja ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma na način koji omogućava očuvanje integriteta podataka.

### **Statističko izvještavanje o javnim nabavkama**

#### **Član 182**

Naručilac je dužan da do 28. februara tekuće godine sačini statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, za prethodnu godinu i izvještaj dostavi Ministarstvu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se u pisanoj i elektronskoj formi.



Uputstvo naručiocima o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvještaja o javnim nabavkama Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici.

Ministarstvo sačinjava statistički izvještaj o javnim nabavkama na godišnjem nivou za prethodnu godinu i izvještaj dostavlja Vladi, najkasnije do 31. maja tekuće godine i nakon usvajanja objavljuje na svojoj internet stranici.

Ministarstvo dostavlja, na zahtjev, Evropskoj komisiji statistički izvještaj o javnim nabavkama.

Statistički izvještaj sadrži i ostale statističke podatke koji su potrebni u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Ministarstvo sačinjava i dostavlja Vladi polugodišnji izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke.

Obrazac izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## **XI. ZAŠTITA PRAVA U POSTUPKU JAVNE NABAVKE**

### **1. Postupak zaštite prava i nadležnost za odlučivanje**

#### **Obezbjeđenje zaštite**

##### **Član 183**

Zaštita prava učesnika u postupku javnih nabavki, u skladu sa ovim zakonom i propisom koji uređuje javnu nabavku u oblasti odbrane i bezbjednosti ostvaruje se pred Komisijom za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki (u daljem tekstu: Komisija za zaštitu prava).

#### **Primjena propisa**

##### **Član 184**

Na pitanja zaštite prava u postupcima javnih nabavki koja nijesu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

#### **Pokretanje postupka zaštite prava**

##### **Član 185**

Postupak zaštite prava pokreće se žalbom koja se izjavljuje Komisiji za zaštitu prava, preko naručioca.

Do uspostavljanja ESJN, žalba iz stava 1 ovog člana podnosi se u pisanom obliku neposredno ili putem preporučene pošte.

Žalba se može izjaviti protiv:

- 1) tenderske dokumentacije;
- 2) izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije;
- 3) odluke o isključenju iz postupka javne nabavke;
- 4) odluke o izboru najpovoljnije ponude,
- 5) odluke o poništenju postupka javne nabavke.

Žalbom iz stava 3 tač. 1 i 2 ovog člana može da se osporava zakonitost tenderske dokumentacije odnosno izmjena i/ili dopuna tenderske dokumentacije.

Žalbom protiv izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije, ne može da se osporava dio tenderske dokumentacije koji nije izmijenjen.

Žalbom se ne može osporavati izmjena tenderske dokumentacije koju naručilac vrši u drugoj fazi konkurentskog postupka sa pregovorima, konkurentskog dijaloga i partnerstva za inovacije.

Žalbom iz stava 3 tačka 3 ovog člana može da se osporava:

- 1) postupak prijema prijave za kvalifikaciju;
- 2) postupak otvaranja prijave za kvalifikaciju;
- 3) postupak ocjene i vrednovanja prijave za kvalifikaciju;
- 4) zakonitost odluke o isključenju iz postupka podnosioca prijave za kvalifikaciju.

Žalbom iz stava 3 tač. 4 i 5 ovog člana može da se osporava:

- 1) postupak dostavljanja poziva za dostavljanje ponuda, odnosno poziva na dijalog;
- 2) postupak prijema ponuda;
- 3) postupak otvaranja ponuda;
- 4) sadržaj i način dostavljanja zapisnika o otvaranju ponuda;
- 5) postupak pregleda i ocjene ponuda;
- 6) postupak pregovaranja i vođenja dijaloga;
- 7) postupak vrednovanja ponuda;
- 8) razlozi o isključenju kandidata, odnosno ponuđača iz postupka;
- 9) zakonitost odluke o izboru najpovoljnije ponude;
- 10) zakonitost odluke o poništenju postupka javne nabavke

### **Pravo na žalbu i rok za žalbu**

#### **Član 186**

Žalbu iz člana 185 stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona može da izjavi privredni subjekat najkasnije deset dana prije dana koji je određen za otvaranje prijave za kvalifikacije odnosno ponuda.

Žalbu iz člana 185 stav 3 tačka 3 ovog zakona može da izjavi podnosilac prijave za kvalifikaciju u roku od deset dana od dana dostavljanja odluke o isključenju iz postupka javne nabavke.

Žalbu iz člana 185 stav 3 tač. 4 i 5 ovog zakona može da izjavi kandidat, odnosno ponuđač u roku od deset dana od dana objavljivanja odluke o izboru najpovoljnije ponude odnosno odluke o poništenju postupka javne nabavke.

Ako privredni subjekat propusti da žalbu iz člana 185 stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona izjavi u roku od deset dana prije dana koji je određen za otvaranje prijave za kvalifikacije, odnosno ponuda, nema pravo da kao podnosilac prijave za kvalifikaciju, kandidat ili ponuđač, razloge, nezakonitosti tenderske dokumentacije, odnosno izmjena ili dopuna tenderske dokumentacije, iznosi u žalbi protiv odluka naručioca iz člana 185 stav 3 tač. 3, 4 i 5 ovog zakona.

### **Dejstvo žalbe**

#### **Član 187**

Blagovremena žalba, uz koju je dostavljen dokaz o uplati naknade za vođenje postupka u skladu sa članom 188 stav 3 ovog zakona, prekida dalje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke, do donošenja rješenja po žalbi.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u postupku javne nabavke iz člana 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona, žalba ne prekida dalje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke.

### **Sadržaj žalbe**

#### **Član 188**

Žalba, zavisno od faze postupka javne nabavke, mora da sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu žalbe (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa);
- 2) naziv i sjedište naručioca;
- 3) broj i datum objavljivanja, odnosno dostavljanja tenderske dokumentacije ili izmjene i dopune tenderske dokumentacije;
- 4) broj i datum odluke o isključenju, odluke o izboru najpovoljnije ponude ili odluke o poništenju postupka javne nabavke;
- 5) razloge žalbe sa obrazloženjem;
- 6) dokaze;
- 7) žalbeni zahtjev;
- 8) potpis ovlašćenog lica.

Podnosilac žalbe koji nema sjedište na teritoriji Crne Gore dužan je da odredi punomoćnika za prijem pismena na teritoriji Crne Gore uz navođenje svih podataka potrebnih za komunikaciju sa opunomoćenim licem, ili da odredi drugi način dostave pismena koji neće odugovlačiti postupak dostave.

Podnosilac žalbe je dužan da uz žalbu priloži dokaz o uplati naknade za pokretanje žalbenog postupka, u visini 1% procijenjene vrijednosti javne nabavke ili da ovaj dokaz dostavi najkasnije do isteka roka za žalbu.

Visina naknade iz stava 3 ovog člana ne može biti veća od 20.000,00 eura.

Ako je u postupku po žalbi odlučeno u korist podnosioca žalbe, Komisija za zaštitu prava je dužna da podnosiocu žalbe vrati iznos uplaćene naknade iz stava 3 ovog člana, u roku od 15 dana, od dana pravosnažnosti rješenja po žalbi.

Ako je podnositelj žalbe dostavio dokaz o uplati naknade iz stava 3 ovog člana u manjem iznosu od propisanog, Komisija za zaštitu prava će podnosiocu žalbe da vrati iznos uplaćenih sredstava.

Sredstva od naknade koja nijesu vraćena podnosiocu žalbe u skladu sa stavom 5 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore.

## **Postupanje naručioca po žalbi**

### **Član 189**

Naručilac je dužan da u roku od tri dana, od dana prijema žalbe, objavi u ESJN obavještenje da je podnijeta žalba i da su prekinute dalje aktivnosti u postupku javne nabavke do donošenja rješenja po žalbi.

Zavisno od toga na koju se fazu postupka javne nabavke žalba odnosi, naručilac može, ako smatra da je žalba u cjelosti osnovana, da u roku od osam dana od dana prijema žalbe poništi pobijanu odluku ili da je zamijeni drugom odlukom, izvrši izmjenu ili dopunu tenderske dokumentacije u skladu sa zahtjevom iz žalbe ili poništi postupak javne nabavke.

Naručilac koji je iskoristio ovlaštenja iz stava 2 ovog člana dužan je da:

- 1) donese rješenje kojim će ocijeniti svaki žalbeni navod, dati razloge usvajanja žalbe i odlučiti o troškovima postupka;
- 2) rješenje iz tačke 1 ovog člana objavi u ESJN u roku od tri dana od dana donošenja, osim ako je žalba izjavljena protiv odluke o isključenju iz postupka, kada je dužan da rješenje dostavi podnosiocu prijave za kvalifikaciju;
- 3) dostavi Komisiji za zaštitu prava rješenje o usvajanju žalbe i dokaz da je objavljeno na ESJN odnosno dostavljeno podnosiocu žalbe.

Naručilac neće usvojiti žalbu koja je nedozvoljena, neblagovremena, uz koju nije dostavljen dokaz o uplati naknade za vođenje žalbenog postupka u skladu sa članom 188 stav 3 ovog zakona ili koja je izjavljena od neovlašćenog lica, već je dužan da spise predmeta dostavi Komisiji za zaštitu prava.

Ako ne iskoristi pravo iz stava 2 ovog člana naručilac je dužan da, u roku od osam dana od dana prijema žalbe, dostavi Komisiji za zaštitu prava žalbu sa svim priložima koje je podnositelj žalbe dostavio uz žalbu, kopije kompletne dokumentacije postupka javne nabavke i original prijave za kvalifikaciju podnosioca žalbe, odnosno original svih podnesenih ponuda.

Naručilac može uz žalbu da dostavi i odgovor na žalbu i dokaze kojim osporava žalbene navode podnosioca žalbe.

Do dana uspostavljanja ESJN naručilac je dužan da Komisiji za zaštitu prava dostavi žalbu i dokumenta iz st. 4 i 5 ovog člana u pisanoj formi, a od dana uspostavljanja preko ESJN u elektronskoj formi.

## **Odustanak od žalbe**

### **Član 190**

Podnositelj žalbe može odustati od žalbe sve do dana objavljivanja rješenja po žalbi.

Ako žalbu izjavi ponuđač koji je podnositelj zajedničke ponude, odustanak od žalbe proizvodi pravno dejstvo ako svi članovi zajedničke ponude odustanu od žalbe odnosno ako od žalbe odustane član zajedničke ponude koji je ovlašten za podnošenje žalbe.

Odustanak od žalbe ne može se opozvati.

## **Postupanje u slučaju nedostavljanja spisa**

### **Član 191**

Ako naručilac ne dostavi uz žalbu kompletnu dokumentaciju postupka javne nabavke, u roku i na način propisan članom 189 ovog zakona, Komisija za zaštitu prava će opomenuti naručioca i ostaviti mu rok od pet dana za dostavljanje dokumentacije, uz upozorenje da će u protivnom usvojiti žalbu i poništiti postupak ili dio postupka na koji se žalba odnosi.

## **Odlučivanje Komisije za zaštitu prava**

## Član 192

Komisija za zaštitu prava u postupku po žalbi odlučuje rješenjem kojim će:

- 1) obustaviti postupak po žalbi, ako podnosilac žalbe odustane od izjavljene žalbe;
- 2) odbiti žalbu kao nedozvoljenu, ako se odnosi na odluku ili radnju naručioca u odnosu na koju žalba nije dozvoljena;
- 3) odbiti žalbu kao neblagovremenu, ako je izjavljena nakon isteka propisanog roka;
- 4) odbiti žalbu kao izjavljenu od strane neovlašćenog lica, ako je izjavljena od strane lica koje nije ovlašćeno za izjavljivanje žalbe u skladu sa članom 186 ovog zakona;
- 5) odbiti žalbu kao nepotpunu, ako uz žalbu ili u roku za izjavljivanje žalbe nije dostavljen dokaz o uplati naknade za vođenje žalbenog postupka u skladu sa članom 188 stav 3 ovog zakona;
- 6) odbiti žalbu kao neurednu, ako podnosilac žalbe u ostavljenom roku ne otkloni nedostatak koji sprečava da se po žalbi postupi;
- 7) odbiti žalbu kao neosnovanu, kada utvrdi da su žalbeni navodi u cjelosti neosnovani;
- 8) usvojiti žalbu u cjelosti ili djelimično i poništiti odluku ili postupak ili radnju naručioca u dijelu u kojem je utvrđena nezakonitost.

Žalba na odluku o izboru najpovoljnije ponude odbiće se kao neosnovana ako podnosilac žalbe ne osporava neispravnost svoje ponude ili ako ne dokaže da je njegova ponuda najpovoljnija ili da su sve ostale ponude neispravne.

Naručilac je dužan da postupi po rješenju iz stava 1 tačka 8 ovog člana u roku od 15 dana, od dana objavljivanja rješenja, odnosno dostavljanja rješenja i da o tome obavijesti Komisiju za zaštitu prava u ostavljenom roku.

Ako naručilac ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, Komisija za zaštitu prava o tome obavještava Ministarstvo i inspekciju za javne nabavke.

Ako Komisija za zaštitu prava odbije žalbu protiv tenderske dokumentacije ili obustavi postupak zbog odustanka žalioca od žalbe, naručilac je dužan da u ESJN objavi obavještenje o određivanju novog roka za podnošenje ponuda.

Obavještenje iz stava 4 ovog člana ne predstavlja izmjenu tenderske dokumentacije.

Ako Komisija za zaštitu prava poništi postupak javne nabavke, naručilac je dužan da obavještenje o poništenju postupka objavi u ESJN, u roku od pet dana, od dana dostavljanja rješenja.

## Rokovi za donošenje odluke

## Član 193

Komisija za zaštitu prava dužna je da:

- 1) rješenje iz člana 192 stav 1 tačka 1 donese u roku od osam dana od dana prijema podneska o odustajanju podnosioca žalbe;
- 2) rješenje iz člana 192 stav 1 tač. 2 do 6 donese u roku od osam dana od dana dostavljanja žalbe i kompletnih spisa predmeta.
- 3) rješenje iz člana 192 stav 1 tač. 7 i 8 donese u roku od 30 dana od dana dostavljanja žalbe i kompletnih spisa predmeta.

Rok iz stava 1 tačka 3 ovog člana može da se produži najviše za deset dana ako je potrebno angažovati vještaka, pribaviti mišljenja nadležnih organa i zbog obimnosti dokumentacije u postupku javne nabavke, o čemu se obavještavaju podnosilac žalbe i naručilac.

Komisija za zaštitu prava dužna je da rješenje iz stava 1 ovog člana objavi u ESJN i na svojoj internet stranici, u roku od tri dana od dana donošenja, osim ako je rješenjem odlučeno po žalbi na odluku o isključenju podnosioca prijave iz postupka javne nabavke koje je dužna da dostavi podnosiocu žalbe i naručiocu, u roku od tri dana od dana donošenja.

Danom objavljivanja rješenja u ESJN smatra se da je rješenje uredno dostavljeno strankama u postupku.

Do dana uspostavljanja ESJN smatra se da je rješenje uredno dostavljeno strankama u postupku kada je objavljeno na Portalu javnih nabavki i internet stranici Komisije za zaštitu prava.

## Pravila dokazivanja

## Član 194

Podnosilac žalbe je dužan da u žalbi dokaže postojanje činjenica na kojim temelji svoje žalbene navode.

Komisija za zaštitu prava može da, za razjašnjenje određenog stručnog pitanja, angažuje vještaka ili da zatraži mišljenje nadležnog organa državne uprave ili organizacije koja vrši javna ovlašćenja.

### **Bitne povrede pravila postupka**

#### **Član 195**

Bitna povreda pravila postupka javne nabavke je ako:

- 1) naručilac sprovede postupak javne nabavke iz člana 59 ovog zakona suprotno mišljenju Ministarstva, osim u slučaju iz člana 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona;
- 2) tenderska dokumentacija ne sadrži obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke i/ili obavezne osnove za isključenje iz postupka javne nabavke;
- 3) naručilac suprotno članu 187 stav 1 ovog zakona nastavi postupak prije donošenja rješenja po žalbi;
- 4) odlukom o izboru najpovoljnije ponude nije odlučeno o svim podnesenim ponudama;
- 5) naručilac postupi suprotno članu 95 st. 2 i 3 ovog zakona.

U slučaju postojanja bitne povrede pravila postupka iz stava 1 ovog člana Komisija za zaštitu prava će poništiti odluku odnosno dio postupka ili postupak javne nabavke u cjelosti.

### **Postupanja po službenoj dužnosti**

#### **Član 196**

Komisija za zaštitu prava, po službenoj dužnosti, vodi računa o bitnim povredama iz člana 195 ovog zakona, nezavisno na koji dio postupka javne nabavke je izjavljena žalba.

### **Sudska zaštita**

#### **Član 197**

Protiv rješenja Komisije za zaštitu prava može se pokrenuti upravni spor.

Tužba podnijeta protiv rješenja Komisije za zaštitu prava nema suspenzivni karakter za zaključenje ugovora o javnoj nabavci.

Komisija za zaštitu prava je dužna da obavještenje o pokrenutom upravnom sporu iz stava 1 ovog člana i rješenje po tužbi objavi na svojoj internet stranici i na ESJN.

Svako lice koje je pretrpjelo štetu zbog povreda ovog zakona ima pravo da podnese tužbu za naknadu štete pred nadležnim sudom u skladu sa zakonom.

## **2. Organizacija i status Komisije za zaštitu prava**

### **Status Komisije za zaštitu prava**

#### **Član 198**

Komisija za zaštitu prava je organ nadležan za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i postupcima dodjele ugovora o javno-privatnom partnerstvu.

Sjedište Komisije za zaštitu prava je u Podgorici.

Komisija za zaštitu prava je samostalna i nezavisna u izvršavanju funkcija utvrđenih ovim zakonom.

Sredstva za rad Komisije za zaštitu prava obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

### **Sastav Komisije za zaštitu prava**

#### **Član 199**

Komisija za zaštitu prava ima predsjednika i šest članova, koji vrše funkciju profesionalno.

Predsjednik Komisije za zaštitu prava predstavlja Komisiju za zaštitu prava, rukovodi njenim radom i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i Poslovnikom o radu.

Komisija za zaštitu prava može imati zamjenika predsjednika, u skladu sa Poslovnikom o radu.

### **Imenovanje i trajanje mandata**

## Član 200

Predsjednika i članove Komisije za zaštitu prava imenuje Vlada, na predlog Ministarstva, na osnovu javnog konkursa.

Predsjednik i članovi Komisije za zaštitu prava imenuju se na period od pet godina i mogu biti ponovo imenovani.

Ministarstvo je dužno da pokrene postupak za utvrđivanje predloga za izbor predsjednika ili člana Komisije za zaštitu prava najkasnije šest mjeseci prije isteka njihovog mandata, s tim što se imenovanje mora izvršiti najkasnije 15 dana prije isteka mandata.

## Uslovi za imenovanje

### Član 201

Za predsjednika Komisije za zaštitu prava može biti imenovano lice sa završenim VIII nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija, pravni fakultet i položenim pravosudnim ispitom, sa najmanje osam godina radnog iskustva.

Dva člana Komisije za zaštitu prava moraju imati pravosudni ispit i pet godina radnog iskustva ili pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti javnih nabavki.

Dva člana Komisije za zaštitu prava moraju da budu lica sa završenim VIII nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija, pravni fakultet, položenim ispitom za rad u državnim organima i pet godina radnog iskustva i najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti javnih nabavki.

Dva člana Komisije za zaštitu prava mogu da budu lica sa završenim VIII nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija, pet godina radnog iskustva od čega najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti javnih nabavki i položenim ispitom za rad u državnim organima.

## Sprečavanje sukoba interesa i izuzeće

### Član 202

Predsjednik i član Komisije za zaštitu prava ne može vršiti drugu javnu funkciju, niti funkciju u političkoj stranci.

Predsjednik i član Komisije za zaštitu prava ne može odlučivati u postupku zaštite prava ako postoje razlozi koji dovode u sumnju njegovu nepristrasnost u skladu sa zakonom.

## Prestanak mandata i razrješenje

### Član 203

Mandat predsjednika i člana Komisije za zaštitu prava prestaje:

- 1) istekom vremena na koje je imenovan;
- 2) na lični zahtjev;
- 3) razrješenjem.

Predsjednik i član Komisije za zaštitu prava razriješiće se prije isteka mandata, ako:

- 1) je pravosnažno osuđen za krivično djelo na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili ako je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije;
- 2) je pravosnažnom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
- 3) vrši drugu javnu funkciju ili profesionalno obavlja drugu djelatnost;
- 4) ne izvršava, nesavjesno ili neblagovremeno vrši službene obaveze.

Ako postoji razlog za razrješenje iz stava 2 ovog člana, predsjednik Komisije za zaštitu prava će podnijeti predlog za razrješenje člana Komisije za zaštitu prava ministru finansija, a za razrješenje predsjednika predlog za razrješenje podnosi većina članova Komisije za zaštitu prava.

## Način rada Komisije za zaštitu prava

### Član 204

Komisija za zaštitu prava radi i odlučuje na sjednicama koje nijesu javne.

Način rada Komisije za zaštitu prava uređuje se Poslovníkom o radu.

## Nadležnosti i ovlašćenja Komisije za zaštitu prava



## Član 205

Komisija za zaštitu prava:

- 1) odlučuje po žalbama izjavljenim u postupcima javnih nabavki i javno-privatnog partnerstva;
- 2) obavještava inspeksijske i druge nadležne organe o uočenim protizakonitim radnjama u postupcima javnih nabavki;
- 3) sarađuje i vrši razmjenu informacija u oblasti javnih nabavki sa nadležnim organima drugih država, međunarodnim institucijama i organizacijama;
- 4) donosi Poslovnik o radu;
- 5) vrši i druge poslove u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

## Troškovi postupka zaštite prava

### Član 206

Komisija za zaštitu prava odlučuje o troškovima postupka po žalbi.

Troškovi postupka po žalbi su izdaci nastali u toku postupka zaštite prava.

Svaka stranka sama snosi troškove koje je prouzrokovala svojim radnjama.

Nagrada za rad advokata određuje se u skladu sa Advokatskom tarifom i za sačinjavanje podneska za neprocjenjive predmete u upravnom postupku i upravnom sporu.

Nagrada za ostala lica određuje se u skladu sa zakonima kojima se uređuju upravni postupak i upravni spor.

U slučaju odustajanja od žalbe ili odbijanja žalbe, podnosilac žalbe nema pravo na naknadu troškova žalbenog postupka.

## Izveštaj o radu

### Član 207

Komisija za zaštitu prava podnosi Vladi izvještaj o radu polugodišnje za periode od 1. januara do 30. juna i od 1. jula do 31. decembra tekuće godine, u roku od 30 dana, od isteka polugodišnjeg perioda.

Komisija za zaštitu prava podnosi Skupštini Crne Gore na usvajanje godišnji izvještaj o radu, najkasnije do 30. juna tekuće, za prethodnu godinu.

## Stručna služba Komisije

### Član 208

Komisija za zaštitu prava ima stručnu službu koja vrši stručne i administrativno-tehničke poslove neophodne za rad Komisije za zaštitu prava.

Stručnom službom rukovodi sekretar Komisije za zaštitu prava.

Sekretara Komisije za zaštitu prava, na osnovu javnog konkursa, na predlog predsjednika Komisije za zaštitu prava, postavlja Komisija za zaštitu prava u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima koji se odnose na postavljanje visoko rukovodnog kadra.

Za sekretara Komisije za zaštitu prava može biti postavljeno lice koje je diplomirani pravnik sa položenim stručnim ispitom za rad u državnim organima i stručnim ispitom za rad na poslovima javnih nabavki i koje ima najmanje pet godina radnog iskustva.

Sekretar Komisije za zaštitu prava postavlja se na period od pet godina i po isteku tog roka može biti ponovo postavljen.

Organizacija i sistematizacija stručne službe Komisije za zaštitu prava uređuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, koji utvrđuje Komisija za zaštitu prava, uz saglasnost Vlade.

Na zaposlene u stručnoj službi Komisije za zaštitu prava primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.

## XII. NADZOR

### Organi koji vrše nadzor

### Član 209

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko inspektora za javne nabavke, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor.

O izvršenom nadzoru i preduzetim mjerama inspektor za javne nabavke je dužan da vodi evidenciju i sačini mjesečni izvještaj o radu koji dostavlja Ministarstvu i polugodišnji izvještaj o radu koji dostavlja Vladi.

Protiv rješenja inspektora za javne nabavke može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Ako inspektor za javne nabavke ne izvrši nadzor, odnosno ne preduzme mjere po osnovu obavještenja Komisije za zaštitu prava u slučajevima iz člana 205 stav 1 tačka 3 ovog zakona, odnosno ne postupi u skladu sa članom 210 stav 2 tačka 8 ovog zakona, Komisija za zaštitu prava će o tome obavijestiti Vladu.

## **Predmet inspekcijskog nadzora**

### **Član 210**

Inspektor za javne nabavke vrši inspekcijski nadzor nad radom naručioca, u odnosu na:

- 1) rokove za donošenje, izmjene, dopune i objavljivanje plana nabavki;
- 2) ispunjenost uslova za obavljanje poslova službenika za javne nabavke i komisije za sprovođenje postupka javne nabavke;
- 3) ispunjenost uslova za pokretanje postupaka javne nabavke;
- 4) primjenu propisanih izuzeća od primjene ovog zakona;
- 5) sprovođenje jednostavnih nabavki;
- 6) određivanje i produžavanje rokova za podnošenje i otvaranje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponuda;
- 7) primjenu antikorupcijskih mjera i mjera sprečavanja sukoba interesa u postupku javne nabavke;
- 8) obavezu naručioca da zahtijeva dostavljanje garancije ponude i sredstava finansijskog obezbjeđenja ugovora o javnoj nabavci, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) obavezu naručioca da utvrdi obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke i obavezne osnove za isključenje privrednog subjekta iz postupka javne nabavke, u skladu sa ovim zakonom;
- 10) primjenu pravila u pogledu prijema ponuda, izdavanja i obezbjeđivanje dokaza u vezi s tim;
- 11) poštovanje propisanog roka za donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude i zaključivanje ugovora o javnoj nabavci;
- 12) sačinjavanje, zaključivanje i realizaciju ugovora o javnoj nabavci u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom i izabranom ponudom;
- 13) propuste naručilaca da vrši kontrolu da li ugovarač izvršava ugovorene obaveze u skladu sa ugovorom o javnoj nabavci;
- 14) vođenje evidencije i čuvanje dokumentacije o javnim nabavkama;
- 15) postupanje po odluci Komisije za zaštitu prava.

Kada se u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj zakon ili podzakonski akt za njegovo sprovođenje, inspektor za javne nabavke dužan je, zavisno od vrste povrede i mogućnosti njenog otklanjanja u konkretnom slučaju da:

- 1) naloži naručiocu da utvrđene propuste otkloni u određenom roku;
- 2) zabrani sprovođenje određene nabavke do ispunjenja propisanih uslova;
- 3) službeniku za javne nabavke, koji ne ispunjava uslove, zabrani vršenje poslova javnih nabavki do ispunjenja ovim zakonom propisanih uslova;
- 4) obustavi izvršenje ugovora o javnoj nabavci do usklađivanja sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom i sa izabranom ponudom;
- 5) protiv učinioca prekršaja podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili istom izda prekršajni nalog;
- 6) ako postoji sumnja da je u postupku javne nabavke učinjeno krivično djelo, u vezi istog obavijestiti nadležnog državnog tužioca;
- 7) obavijesti organ nadležan za sprečavanje korupcije u vezi uočenih povreda antikorupcijskih pravila, koruptivnih radnji, kao i povrede pravila sukoba interesa;
- 8) obavijesti Ministarstvo o utvrđenim nepravilnostima i preduzetim radnjama iz člana 44 stav 1 tačka 16, odnosno i Komisiju za zaštitu prava u slučajevima iz člana 205 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

**XIII. KAZNENE ODREDBE****Teži prekršaji****Član 211**

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 eura do 20.000,00 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne sprovede postupak javne nabavke iz člana 26 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano (član 27 stav 2);
- 2) vrši podjelu predmeta nabavke na način kojim se izbjegava primjena ovog zakona (član 27 stav 3);
- 3) ne evidentira slučajeve iz člana 38 stav 2 tačka 1 ovog zakona, ne sačini službeni zabilješku i ne podnese prijavu nadležnim državnim organima radi preduzimanja mjera u skladu sa zakonom i ne obavijesti Ministarstvo (član 38 stav 2 tačka 2);
- 4) ne vrši analizu rizika i kontrolu rizika u postupcima javnih nabavki (član 38 stav 2 tačka 3);
- 5) zaključi ugovor uz kršenje antikorupcijskog pravila (član 38 stav 3);
- 6) ne preduzima odgovarajuće mjere da efikasno spriječi, prepozna i otkloni sukob interesa u vezi sa postupkom javne nabavke (član 40);
- 7) postupak javne nabavke u konkurentskom postupku sa pregovorima, pregovaračkom postupku bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, partnerstvu za inovacije, konkurentskom dijalogu, pregovaračkom postupku sa prethodnim objavljivanjem poziva za nadmetanje, ne sprovede pod uslovima utvrđenim ovim zakonom (čl. 57 do 64);
- 8) prije pokretanja pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, ne pribavi mišljenje Ministarstva, osim u slučaju iz člana 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 65 stav 1);
- 9) do 31. januara tekuće finansijske godine ne sačini i ne dostavi plan javnih nabavki Ministarstvu radi objavljivanja na ESJN (član 84 stav 1);
- 10) izmjene i dopune plana javnih nabavki ne dostavi Ministarstvu najkasnije pet dana prije pokretanja postupka javne nabavke (član 84 st. 4 i 5);
- 11) tenderskom dokumentacijom za javne nabavke procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 40.000 eura, ne zahtijeva dostavljanje garancije ponude, garancije za dobro izvršenje ugovora o javnoj nabavci i okvirnog sporazuma ili drugog sredstva finansijskog obezbjeđenja, u skladu sa zakonom (član 96 stav 1);
- 12) tenderskom dokumentacijom za javne nabavke ne odredi vrstu, period važenja i uslove za aktiviranje sredstava finansijskog obezbjeđenja u skladu sa članom 96 stav 1 ovog zakona (član 96 stav 3);
- 13) ne aktivira sredstvo finansijskog obezbjeđenja iz člana 96 stav 1 ovog zakona, a nastupio je slučaj zbog kojeg je traženo obezbjeđenje (član 96 stav 4);
- 14) prilikom određivanja rokova za podnošenje prijave za kvalifikaciju, odnosno ponude ne poštuje rok u skladu sa članom 116 ovog zakona;
- 15) donese odluku o izboru najpovoljnije ponude bez prethodno sprovednog postupka javne nabavke, a bio je dužan da prije njenog donošenja sprovede postupak javne nabavke u skladu sa zakonom (član 143 stav 4);
- 16) prije izvršnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude, zaključi ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum, osim u slučajevima propisanim u članu 146 stav 2 ovog zakona;
- 17) postupak javne nabavke ne okonča donošenjem odluke o izboru najpovoljnije ponude ili odluke o poništenju postupka javne nabavke (član 148 stav 1);
- 18) zaključi ugovor o javnoj nabavci koji nije u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom, izabranom ponudom i odlukom o izboru najpovoljnije ponude, osim u pogledu iskazivanja PDV-a (član 149 stav 2);
- 19) ugovor o javnoj nabavci, odnosno izmjene ugovora, ne objavi u ESJN u roku od tri dana, od dana zaključivanja ugovora, odnosno izmjena ugovora o javnoj nabavci (član 149 stav 11 i član 151 stav 4);
- 20) u roku od 30 dana od dana realizacije ugovora o javnoj nabavci ne sačini i objavi u ESJN izvještaj o realizaciji ugovora (član 152 stav 1 tačka 2);
- 21) ne čuva dokumentaciju postupaka javne nabavke u rokovima utvrđenim ovim zakonom (član 181);
- 22) do 28. februara tekuće godine za prethodnu godinu, ne sačini statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, i isti ne dostavi nadležnom organu (član 182 stav 1);

- 23) ne postupi po rješenju iz člana 192 stav 1 tačka 8 ovog zakona u roku od 15 dana od dana objavljivanja rješenja, odnosno dostavljanja rješenja i o tome ne obavijesti Komisiju za zaštitu prava u ostavljenom roku (član 192 stav 3).

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 2.000 eura.

### **Lakši prekršaji**

#### **Član 212**

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 eura do 10.000,00 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne sprovede nabavke iz člana 26 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona u skladu sa aktom Ministarstva (član 27 stav 1);
- 2) ne dostavi Ministarstvu polugodišnji izvještaj u roku od 30 dana od isteka perioda iz člana 27 stav 5 ovog zakona (član 27 stav 6);
- 3) ne imenuje najmanje jedno lice koje obavlja poslove službenika za javne nabavke ili imenuje službenika za javne nabavke koji ne ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom (član 47 st. 1 i 2);
- 4) komisiju za sprovođenje postupka javne nabavke ne obrazuje u skladu sa uslovima utvrđenim zakonom (član 48);
- 5) prilikom prijema ponude ne navede datum i vrijeme (sat i minut) prijema i ne evidentira ponude po redosljedu prijema (član 129 stav 1);
- 6) ne izda potvrdu o prijemu ponude koja sadrži podatke o vremenu prijema ponude (član 129 stav 2);
- 7) odluku o izboru najpovoljnije ponude ili odluku o poništenju postupka javne nabavke ne donese u roku od 60 dana od dana otvaranja ponuda i ne objavi u ESJN u roku od tri dana od dana donošenja (član 141 stav 1 tačka 2);
- 8) nakon dostavljanja odluke iz člana 142 odnosno objavljivanja odluka iz čl. 143 i 144 ovog zakona u ESJN, do dana isteka roka za žalbu, na pisani zahtjev podnosioca prijave za kvalifikaciju odnosno ponuđača, najkasnije u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva, ne omogući podnosiocu zahtjeva uvid u dokumentaciju postupka javne nabavke, osim u dokumentima koja su označena određenim stepenom tajnosti i dokumentima koja su objavljena u ESJN-u (član 145 stav 1);
- 9) izmijeni ugovor o javnoj nabavci tokom njegovog trajanja suprotno odredbama člana 151 stav 1 ovog zakona;
- 10) nakon objavljivanja ugovora o javnoj nabavci u ESJN za svaki postupak javne nabavke ne vodi evidenciju postupaka javnih nabavki u skladu sa ovim zakonom (član 179 stav 1);
- 11) na zahtjev Ministarstva u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva, ne dostavi evidenciju iz člana 179 stav 1 ovog zakona (član 179 stav 2);
- 12) ne vodi evidenciju o jednostavnim nabavkama, o izuzećima u skladu sa ovim zakonom, nabavkama za diplomatsko-konzularna predstavništva i vojno-diplomatske predstavnike, nabavke povezane sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, nabavkama za društvene i druge posebne usluge (član 180 stav 1).

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 150,00 eura do 1.000,00 eura.

## **XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Rok za donošenje podzakonskih akata**

#### **Član 213**

Podzakonski akti na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom donijeće se u roku od šest mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Naručioci su dužni da planove javnih nabavki usklade sa ovim zakonom u roku od 15 od dana početka primjene ovog zakona.

### **Započeti postupci**

#### **Član 214**

Postupci javnih nabavki koji su započeti do početka primjene ovog zakona okončaće se po propisima po kojima su započeti.

Okvirni sporazum zaključen nakon sprovedenog postupka javne nabavke, do početka primjene ovog zakona okončaće se po propisima po kojima su započeti.

### **Važenje ugovora**

#### **Član 215**

Ugovori o javnim nabavkama zaključeni do početka primjene ovog zakona ostaju na snazi do isteka roka na koji su zaključeni.

### **Nastavak rada Komisije za zaštitu prava**

#### **Član 216**

Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki osnovana do stupanja na snagu ovog zakona nastavlja sa radom pod nazivom Komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Predsjednik i članovi Državne Komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki imenovani na osnovu Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", br. 42/11, 57/14, 28/15 i 42/17) nastavljaju sa radom do isteka mandata u funkciji predsjednika Komisije za zaštitu prava, odnosno u funkciji člana Komisije za zaštitu prava.

### **Rok za uspostavljanje ESJN**

#### **Član 217**

ESJN će se uspostaviti u roku od 18 mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do dana uspostavljanja ESJN primjenjuje se portal javnih nabavki, a komunikacija u postupku javnih nabavki će se vršiti pisanim putem neposredno ili putem pošte.

Izjava privrednog subjekta, do dana uspostavljanja ESJN, dostavlja se u pisanom ili elektronskom obliku, a od dana uspostavljanja ESJN dostavlja se u elektronskom obliku.

### **Prestanak važenja**

#### **Član 218**

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o javnim nabavkama ("Službeni list CG", br. 42/11, 57/14, 28/15 i 42/17).

### **Stupanje na snagu**

#### **Član 219**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

**Broj: 05/19-2/5**

**EPA 826 XXVI**

**Podgorica, 17. decembar 2019. godine**

**Skupština Crne Gore 26. saziva**

**Predsjednik,**

**Ivan Brajović, s.r.**